

**ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
ที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ**

นางสาววรรณรา พงษ์สิน

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2550**

**The Effects of Using an Integrated Guidance Activities Package Based on
the Behaviorism Theory on Self-Discipline of Pratom Suksa II Students of
Ban Bakdong School in Si Sa Ket Province**

Miss Wannara Pongsin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
ที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อและนามสกุล นางสาววรรณรา พงษ์สิน

แขนงวิชา การแนะแนว

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

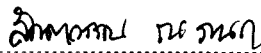
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง
2. อาจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิหคโต)

..... กรรมการ

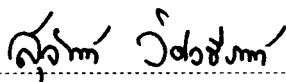
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทธีรานนท์)

วันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อ
 ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง
 จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้วิจัย นางสาววรรณรา พงษ์สิน **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ฌ ระนอง (2) อาจารย์ ดร.นิธิพัฒน์
 เมฆขจร **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของกลุ่ม
 ทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และ
 (2) เปรียบเทียบผลของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
 และกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัด
 ศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2550 ได้มาจากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่มีวินัยในตนเองโดย
 ครูประจำชั้น จำนวน 30 คน แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน
 ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที และกลุ่มควบคุมได้รับ โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ
 จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เช่นเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรม
 แนะนำแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมสำหรับกลุ่มทดลอง (2) โปรแกรมการให้
 ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มควบคุม (3) แบบวัดความมีวินัยในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยง
 เท่ากับ .80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ
 ทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎี
 พฤติกรรมนิยม นักเรียนกลุ่มทดลอง มีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
 ตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนกลุ่ม
 ทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีวินัยใน
 ตนเองเพิ่มมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว พฤติกรรมนิยม วินัยในตนเอง

Thesis title: The Effects of Using an Integrated Guidance Activities Package Based on the Behaviorism Theory on Self-Discipline of Pratom Suksa II Students of Ban Bakdong School in Si Sa Ket Province

Researcher: Miss Wannara Pongsin; **Degree:** Master of Education (Guidance);

Thesis advisors: (1) Dr. Laddawan Na Ranong, Associate Professor; (2) Dr. Nitipat Mekkhachorn; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this study were to: (1) compare self-disciplines of the experimental group prior to and after using an integrated guidance activities package based on the Behaviorism Theory; and (2) compare the self-discipline effect of the experimental group using the integrated guidance activities package based on the Behaviorism Theory with that of the control group using the provided information program.

The subjects were 30 Pratom Suksa II Students of Ban Bakdong School in Si Sa Ket province who were judged as lacking self-discipline based on behavioral observation by their homeroom teachers. After that, they were randomly assigned into an experimental group and a control group each of which comprised 15 students. The experimental group used an integrated guidance activities package for 12 periods each of which taking 50 minutes; while the control group used the provided information program also for 12 periods of 50 minutes each. The employed research instruments were (1) an integrated guidance activities package based on the Behaviorism Theory for the experimental group, (2) a provided information program for the control group, and (3) a self-discipline assessment scale developed by the researcher with reliability of .80. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were (1) after using the integrated guidance activities package based on the Behaviorism Theory, the experimental group students' self-discipline was increased significantly at the .05 level; and (2) the experimental group students using the integrated guidance activities package based on the Behaviorism Theory had more self-discipline than that of the control group students using the provided information program at the .05 level of significance.

Keywords: Guidance activities package, Behaviorism, Self-discipline

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ถนัดดาพรรณ ณ ระนอง รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิหกโต อาจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณนายมานิต สัทธิศร ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ นางสาวมยุรี สาริบุตร ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นางนิตยา จำปา ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นางพิมพ์นิภา ศรีสุแล ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการ นางสุภาพิศ จันทรมณีเลิศ ครู วิทยฐานะชำนาญการ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนายอะเด็น สมัครพงศ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านบักคอง อาจารย์ ปารียา แก้วธรรม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบักคอง อาจารย์หทัยทิพย์ ชมภูพันธ์ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านบักคอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจและให้คำแนะนำจนสามารถเก็บข้อมูลได้เรียบร้อย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอบนุชาพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนและชี้แนะทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

วรรณรา พงษ์สิน

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีระเบียบวินัยในตนเอง.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว.....	22
หลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม.....	32
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประเภทและแบบของการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ.....	38
เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

๗
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เปรียบเทียบกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง.....	46
เปรียบเทียบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง.....	47
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
สรุปการวิจัย.....	48
อภิปรายผลการวิจัย.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	63
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	65
ข แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความมีวินัยในตนเอง.....	67
ค แสดงความสอดคล้องของแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนว.....	69
ง ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยามและ.....	73
โปรแกรมการให้ข้อเสนอเทศ.....	113
จ แบบทดสอบความมีวินัยในตนเอง.....	126
ฉ แบบบันทึกการสังเกต.....	143
ประวัติผู้วิจัย.....	146

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว	
ความหลักการของทฤษฎี.....	47
ตารางที่ 4.2 แสดงคะแนนการเปรียบเทียบผลของความมีระเบียบวินัยในตนเอง	
ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยทดสอบค่าทีแบบอิสระ.....	48
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความยากและอำนาจจำแนกของแบบวัด.....	67
ตารางที่ 4.4 แสดงความสอดคล้องของแบบวัด.....	69
ตารางที่ 4.5 แสดงความสอดคล้องของชุดกิจกรรมแนะแนว.....	71
ตารางที่ 4.6 โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎี.....	74
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยผลการประเมินพฤติกรรมของกลุ่มทดลอง.....	144

ญ
สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	36
ภาพที่ 4.1 คะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง.....	46
ภาพที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง.....	47

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หัวใจสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น วิเคราะห์เป็น และสร้างองค์ความรู้ได้ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและเต็มตามศักยภาพแห่งตนดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 ซึ่งเกี่ยวข้องกับสาระในกระบวนการเรียนรู้ที่ครูและสถานศึกษาจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ นกนเรศ ธรรมบวร (2544:1) ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน จึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิตของคน คุณลักษณะที่สำคัญอันหนึ่งคือ วินัย ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเด็กนักเรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข-

ความมีวินัยในตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีคุณลักษณะทางด้านจริยธรรม คุณธรรมที่ดี สิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างราบรื่นและได้ผลรวดเร็ว ในทางตรงกันข้าม หากสังคมใดมีสมาชิกในสังคมเป็นผู้ที่ไม่มีวินัย ไม่มีความรับผิดชอบ ขาดวินัยในตนเอง สังคมนั้นย่อมวุ่นวาย ยุ่งเหยิง จะทำการใดก็ประสบผลสำเร็จได้ยาก วรรษพร แสงนภาพร (2523:103) การสร้างวินัยในสังคมจึงจำเป็นต้องวางรากฐานให้กับสมาชิกของสังคมตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเกิดประสิทธิภาพ การให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในเรื่องวินัยจึงเป็นช่วงเวลาสำคัญอย่างยิ่งที่จะให้เด็กซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมและเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตเรียนรู้แนวทางในการปฏิบัติตาม ฃรงค์ สายพิมพ์ทอง 2530, (อ้างถึงใน ทิวาวรรณ แสงพันธ์ (2542:1)

ปรีชา วิหคโต (2544:98) ได้รวบรวมปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียนจากวิทยานิพนธ์ และวารสาร พบว่ามีพฤติกรรมดังต่อไปนี้คือ 1) พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น ไม่ทำการบ้าน เกียจคร้าน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่รับผิดชอบ ไม่สนใจในการเรียน คะแนนไม่ดี 2) พฤติกรรมที่แสดงออกกับครูไม่เหมาะสม เช่น พูดก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู 3) พฤติกรรมก่อวุ่นในชั้นเรียน 4) พฤติกรรมทางบุคลิกภาพ เช่น เก็บตัว ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก ซึม และเหงา 5) พฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ก่อการวิวาท ทำลายสิ่งของ ก่ออาชญากรรมจนคดีถึงศาล 6) พฤติกรรมไม่เหมาะสมอื่นๆ เช่น หนีเรียน ขาดเรียนบ่อย

หากปัญหาต่างๆเกี่ยวกับวินัยของคนในชาติไม่ได้รับการแก้ไข ยากยิ่งที่สังคมมนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข อันเนื่องมาจากความมีวินัยในสังคมซึ่งบุคคลทุกคนจะต้องยึดถือปฏิบัติตามที่สังคมกำหนดขึ้น ถ้าคนในชาติขาดความมีวินัย การพัฒนาประชาธิปไตยก็หวังผลสำเร็จได้น้อย คนในชาติจะไม่เคารพกฎกติกาของสังคม ประชาธิปไตยก็จะขาดรากฐานที่สำคัญ พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต(2538:1) วินัยในตนเองจัดเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นในการพัฒนาเด็ก วินัยในตนเองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับการสั่งสอน อบรมและมีการเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามวินัยในการเรียนการสอนในชั้นเรียนจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เด็กตั้งแต่วัยแรก โดยการชี้แจงและตกลงด้วยเหตุผล เพื่อให้เขายอมรับข้อตกลงนั้นๆ พัฒนา สุบุญตันท์ (2525) นอกจากนี้เซอร์เฟิร์ต (Seifert 1983) กล่าวว่า วินัยในชั้นเรียนไม่ใช่ส่วนใดของการเรียนรู้และวินัยในชั้นเรียนช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ วินัยในชั้นเรียนจะเป็นสิ่งที่ป้องกันการรบกวนยุ่งเหยิงต่อการเรียนรู้ และทำให้การเรียนรู้ถูกรบกวนน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของชาร์ลและบลาน (Charles & Blaine 1981) ที่กล่าวว่า วินัยในชั้นเรียนเป็นส่วนที่เล็กมากในกระบวนการเรียนการสอน แต่มีความสำคัญเสมือนเป็นรากฐานของบ้าน ถ้าบ้านปราศจากรากฐานแล้วก็ไม่สามารถสร้างเป็นบ้านได้สำเร็จ

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน ปัญหาที่พบประจำคือ นักเรียนไม่มีวินัยในตนเอง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาคือ การไม่มีวินัยในการแต่งกาย การไม่มีวินัยในการทำงาน การไม่รักษาเวลา จะเห็นได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สมควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป ถ้าพิจารณาวิธีที่จะแก้ไขพฤติกรรมที่มีปัญหาของเด็กตามแนวคิดของนักจิตวิทยา กลุ่มพฤติกรรมนิยม ที่เชื่อว่า พฤติกรรมของเด็กเป็นผลมาจาก การที่เขาได้รับการเสริมแรง ประสาท อิศรปริดา (2538:4) การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมอะไรแล้ว ผลที่เกิดขึ้นเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนก็มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งขึ้น ดังนั้นถ้าต้องการให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมมีวินัยในตนเองบ่อยครั้งขึ้น ก็ควรให้นักเรียนได้รับผลที่พึงพอใจ โดยใช้วิธีการเสริมแรง เช่น ชมเชย ให้รางวัล มาลินี จุฑะรพ (2539) นอกจากนี้เทพ พังงา (ม.ป.ป.) ยังกล่าวว่า รางวัลทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจกระทำซ้ำในพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่ได้รับรางวัล หากจะแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านี้ ควรใช้การปรับพฤติกรรมเพราะเป็นการใช้เทคนิคหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีประสมประสานกัน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับเจียรนีย์ ทรงชัยกุล (2533:778-785) กล่าวถึง เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม มีหลายวิธี เทคนิคสำคัญที่นิยมใช้มี 4 รูปแบบ คือ 1) เทคนิคการเสริมแรง 2) เทคนิคการฝึก

พฤติกรรมกล้าแสดงออก 3) เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ 4) เทคนิคการจัดความรู้สึกรวบรวม
 กังวลอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ นัยนา เอื้ออำนวยชัย (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
 ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรม
 ตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

ในการดำเนินการทางการแนะแนวได้แบ่งกิจกรรมพัฒนาผู้รับบริการเป็น 3 ด้าน คือ
 ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
 ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2544:105) เป็นกระบวนการสำคัญของงานแนะแนวในการป้องกัน
 ส่งเสริม และพัฒนาบุคคลให้มีเจตคติทางบวกต่อตนเองและผู้อื่น เคารพนับถือและมองเห็นคุณค่า
 ของตนเองและผู้อื่น มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี มีบุคลิกภาพดี มีการปรับตัวได้ดี มีทักษะในการ
 ดำรงชีวิต มีทักษะด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคม
 และชุมชนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545:8-10) กล่าวว่า
 การดำเนินกิจกรรมแนะแนวหากกระทำได้เหมาะสมจะส่งผลดีต่อผู้รับบริการในการแก้ปัญหา เช่น
 การทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหายาเสพติด การขาดความมีวินัย ขาดคุณธรรม
 จริยธรรมและความรับผิดชอบ ซึ่งหากบุคคลเหล่านี้ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยใช้
 กระบวนการทางการแนะแนวก็น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่แก้ปัญหาได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้เกี่ยวข้อง
 ชุมชน สังคม ดังเช่นงานวิจัยของ พิทยาภรณ์ พิทยาภรณ์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา
 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
 โรงเรียนนาหลวง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า พฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนลดลง และ
 งานวิจัยของ ไชยพันธ์ แสงทอง (2546) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเล่านิทาน
 เพื่อสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา ผลปรากฏว่า ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรม
 การเล่านิทานสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3
 โรงเรียนบ้านบึงคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ประสบปัญหาการขาดวินัยในตนเอง
 ของนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การตรงต่อเวลา
 ก่อให้เกิดความวุ่นวาย ควบคุมยาก ซึ่งเป็นปัญหาที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้กลายเป็นนิสัยที่
 ไม่ดี จะทำให้อยู่ร่วมกับสังคมได้ลำบาก ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
 ตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มาประสมประสานกันเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง
 ของนักเรียนในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมและกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักเรียนกลุ่มทดลองมีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียน โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 63 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาจากการประเมินพฤติกรรมที่ไม่มีความมีวินัยในตนเองของครูประจำชั้น จำนวน 30 คน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน

4.2 รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วัดก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Design With Nonequivalent Group)

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

4.3.2 **ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.4.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

4.4.2 แบบวัดความมีวินัยในตนเอง

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 ค่าเฉลี่ย

4.5.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.5.3 การทดสอบค่าที

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ

5.2 **ความมีวินัยในตนเอง** หมายถึง การควบคุมบังคับพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในวินัยที่กำหนด 3 ด้าน ได้แก่

5.2.1 **ความมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง** ประกอบด้วยพฤติกรรมดังนี้

- 1) การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามวินัยและข้อบังคับของโรงเรียน
- 2) การรักษาความสะอาดของร่างกาย ผม เล็บ
- 3) มีอุปนิสัยในการเรียนครบ
- 4) เข้าแถวรับส่งเอกสารตามลำดับก่อนหลัง
- 5) ไม่คุยและหยอกล้อกันในขณะรับประทานอาหารกลางวัน

5.2.2 **ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย**

- 1) ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทุกครั้ง
- 2) ทำงานด้วยความตั้งใจ
- 3) มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในการทำงาน

- 4) ตั้งใจเรียนหนังสือ โดยไม่คุยกันในขณะที่ครูสอน
- 5) มีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

5.2.3 ความมีวินัยในตนเองด้านการตรงต่อเวลา

- 1) ส่งงานทันตามกำหนดเวลา
- 2) เข้าห้องเรียนทันเวลา
- 3) มาโรงเรียนทันเวลา
- 4) เข้าแถวทันเวลา
- 5) ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด

5.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม หมายถึงชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยการใช้ตัวแบบและการเสริมแรงทางสังคม เพื่อนำมาปรับพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่มีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 12 กิจกรรม

5.4 การให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้ การสอน ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่ผ่านกระบวนการจัดกระทำ ซึ่งบันทึกหรือเสนอไว้ในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับข้อเสนอแนะนั้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อนำมาปรับพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่มีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ

6.2 สามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมอื่นๆ ของนักเรียนวัยเดียวกันที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น การไม่มีวินัยในชั้นเรียน ด้านความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ

6.3 ได้นวัตกรรมทางการแนะแนวที่ใช้แก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้เป็นแนวคิดสนับสนุนในการวิจัยและจำแนกเรื่องที่ศึกษาเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
  - 1.1 ความหมายของความมีวินัยในตนเอง
  - 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง
  - 1.3 ความสำคัญของความมีวินัยในตนเอง
  - 1.4 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง
  - 1.5 การส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง
  - 1.6 ประโยชน์ของการมีวินัยในตนเอง
  - 1.7 พัฒนาการของเด็กวัยเรียน
  - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
    - 1.8.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
    - 1.8.2 งานวิจัยภายในประเทศ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.3 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.4 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว
  - 2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
  - 2.7 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.8 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

3. หลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
  - 3.1 ภูมิหลังของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
  - 3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์
  - 3.3 เทคนิคที่ใช้ในการให้การปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

1.1 ความหมายของความมีวินัยในตนเอง

ความมีวินัยในตนเองเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคล นักการศึกษา นักจิตวิทยา หลายท่านได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันดังนี้

อลิซาเบธ ลี วินเซนต์ (Alizadeth Lee Vincent, 1961:42-43) กล่าวว่า วินัย ในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลไม่กระทำการใดๆ อันเป็นผลทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวเรื่องส่วนตัวหรือสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งการที่บุคคลนั้นกระทำสิ่ง ที่ตนไม่อยากจะกระทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของผู้อื่นได้รับการตอบสนอง หรือกระทำสิ่งใดอันเป็นผลทำให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

อิงริชและอิงริช (Emglish and Emglish, 1968:487) ได้ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า เป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเอง โดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

คาร์เทอร์ วี กู๊ด (Carter V.Good,1973:525) ได้กล่าวถึง วินัยในตนเองว่า หมายถึง การบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ไม่ใช่บังคับโดยอำนาจภายนอก แต่บังคับโดยอำนาจภายในตัวบุคคล และเป็นอำนาจที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือการยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

กาญจนา มีพลัง (2533:24) สรุปว่า ความมีวินัยในตนเองหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537) ได้ให้ความหมายของ ความมีวินัยในตนเองว่า เป็นความสามารถในการบังคับหรือควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย

ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตตนเอง และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

กรมวิชาการ (2543) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองหมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกอบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักการควบคุมตนเอง

อัมพร ถกลประจักษ์ (2543:38) สรุปว่า วินัยในตนเองหมายถึง การที่บุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเพื่อที่จะประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับให้อยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคมไม่กระทำการใดๆ ที่ส่งผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยที่นักเรียนจะต้องมีความตั้งใจ มีความพยายาม มีความอดทน โดยมีเป้าหมายที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นและไม่ต้องให้ครูหรือบุคคลอื่นมาสั่งสอนตักเตือน

กุลชา ศิรเฉลิมพงศ์ (2544) ได้ให้ความหมายของ ความมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และบังคับพฤติกรรมของตนเองให้เชื่อฟัง และประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผนอันดีงามต่างๆที่สังคมยอมรับ โดยตนเองมีจิตสำนึกที่จะกระทำเพื่อที่จะบังเกิดผลดีต่อตนเอง ส่วนรวม และสังคม

ไชยพันธ์ แสงทอง (2546:19) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการบังคับควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ไม่ใช่การบังคับจากภายนอก แต่เป็นการบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้ หรือยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้ที่ไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม

วัชรินทร์ รอดสวัสดิ์ (2547:11) สรุปว่า วินัยในตนเองหมายถึง การปฏิบัติตามแบบแผน ระเบียบ ข้อตกลง ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้นด้วยความตั้งใจ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำ ไม่รู้สึกฝืนใจที่จะปฏิบัติ และการกระทำนั้นเกิดผลดีต่อตนเองและสังคมที่ตนอยู่

จากความหมายของวินัยในตนเองดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้ วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุม บังคับพฤติกรรมตนเองให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับที่กำหนด ทั้งด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง

ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองนั้น ดวงเคียน พันธุมนาวิน (2527:64) ได้อธิบายถึง ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง โดยยึดแนวทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของ มอร์เรอร์ (Mowrer) ซึ่งว่าด้วยการกำเนิดของการควบคุมตนเอง หรือความมีวินัยในตนเอง และทฤษฎีของ r พิคและฮาวิกเฮิร์ท (Peak and Havighurst) ซึ่งว่าด้วยพัฒนาการของแรงจูงใจ ทางจริยธรรมหรือ ความมีวินัยในตนเอง โดยยึดการควบคุมของอีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) เป็นหลัก ซึ่งมีหลักการสำคัญดังนี้

1. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของ มอร์เรอร์(Mowrer) กล่าวว่า การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาเชื่อว่า จะต้องมียุทธศาสตร์มาตั้งแต่ระยะแรกเกิดกระทั่งโตขึ้นมา สิ่งสำคัญก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู อันจะเป็นการนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเอง หรือความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้นโดยอธิบายว่า ทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน ได้รับความอบอุ่น ได้ผ่านการอบรมสั่งสอนซึ่งจะพัฒนาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึก จึงกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้อง มีเหตุผลของบุคคลนั้น

2. ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของ พิคและฮาวิกเฮิร์ท (Peak and Havighurst) เชื่อว่า การควบคุมของอีโก้ (Ego-Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้(Super Ego Control) รวมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรม เพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล บุคคลแต่ละบุคคลจะมีพลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ในระดับที่ไม่เท่ากันอันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ในแต่ละระดับไม่เท่ากัน ทำให้การควบคุมตนเองแตกต่างกันจะเห็นได้ว่าการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของ พิคและฮาวิกเฮิร์ท (Peak and Havighurst) ใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้างพลังควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้ ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะทางจิตสำนึกที่สมบูรณ์และมีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองอย่างเหมาะสม

จากทฤษฎีทั้งสองจะเห็นความสอดคล้องกัน คือ ทฤษฎีของ มอร์เรอร์(Mowrer) เป็นการวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเอง โดยเริ่มจากการเลี้ยงดูทารก จนเกิดความผูกพันและเด็กเกิดความพึงพอใจ ที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เลี้ยงดู เด็กจะเรียนรู้และพัฒนากลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิดเป็นวินัยในตนเอง ตามทฤษฎีของ พิคและฮาวิกเฮิร์ท (Peak and Havighurst)

1.3 ความสำคัญของความมีวินัยในตนเอง

วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย รู้จักว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรส่งผลให้สังคมสงบเรียบร้อย ดังที่ ประคินันท์ อุปรมย์ (2519:288) กล่าวว่า วินัยในตนเอง เป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งที่จะทำให้ความเป็นอยู่ในสังคมเป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อย เมื่อบุคคลอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อมมีความคิดเห็นและพฤติกรรมต่างๆ กัน ถ้าปล่อยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมทุกอย่างได้ตามความพอใจ สังคมก็เกิดความสับสนวุ่นวาย เนื่องจากแต่ละคนก็จะทำในสิ่งที่ตนพอใจเท่านั้น การมีกฎเกณฑ์หรือระเบียบจำกัดพฤติกรรมของคน จะช่วยให้บุคคลหรือสังคมดังกล่าว อยู่ร่วมกันได้เรียบร้อยมากขึ้น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527:29) กล่าวว่า วินัยแห่งตนเป็นหัวใจของการแสดงออกเป็นความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งนับได้ว่าเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่ง

วัชร ฐวรธรรม (2528:2) กล่าวถึง ความสำคัญของวินัยว่า การจะปลูกฝังลักษณะต่างๆ ให้มีในตัวบุคคลนั้นไม่มีวิธีใดที่จะดีกว่าวินัย การสร้างวินัยในนักเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สุดด้วยวิธีทางบวก คือ การนับถือ การยอมรับ การสนับสนุน ให้กำลังใจ มีความรู้สึกที่เป็นมิตรแก่นักเรียน

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2538 อ้างถึงใน ฉันทนาและคณะ 2539:10) ให้ความสำคัญของวินัยในตนเองไว้ดังนี้ วินัยในตนเองเป็นการแสดงออกที่ทำให้เกิดความเป็นระบบระเบียบ หากปราศจากวินัยชีวิตจะวุ่นวายสับสนเพราะวินัยเป็นสิ่งที่ช่วยจัดระบบระเบียบในชีวิตและสังคม เปิดโอกาสให้เราทำสิ่งต่างๆ ได้สะดวก มีความคล่องตัว ชีวิตและกิจกรรมต่างๆ เป็นไปด้วยดี วินัยควรเป็นไปเพื่อความมุ่งหมายระยะยาวในการพัฒนามนุษย์

อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542:17) กล่าวว่า วินัยในตนเองนั้นเป็นเป้าหมายที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก คงอยู่ และพัฒนาขึ้นไปในระดับเยาวชน และติดตัวไปจนตลอดชีวิต เพราะว่าวินัยนั้นเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคมใช้ยึดถือและประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม

อัมพร ถกลประจักษ์ (2543:39) กล่าวว่า การมีวินัยในตนเองเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝัง เพื่อควบคุมตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยกฎเกณฑ์จากภายนอกบังคับสามารถประพฤติไปในทางที่ถูกที่ควร ซึ่งจะเป็นผลทำให้ความเป็นอยู่ในสังคม ตลอดจนบุคคลเป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น

วัชรินทร์ รอดสวัสดิ์ (2547:18) กล่าวว่า ถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองจะช่วยให้นักเรียนดำเนินชีวิตด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตโดยทั่วไปอย่างมีระบบระเบียบ ทำให้เกิด

ความมั่นใจในการกระทำของตนเอง และสร้างสรรค์ชีวิตที่ค้ำจุน สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนและมีความรับผิดชอบต่องาน สังคม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่มีวินัยในตนเอง

จากความสำคัญของความมีวินัยในตนเอง สรุปได้ว่า การที่บุคคลจะมีวินัยในตนเองได้นั้นจึงจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เขาเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพและกลายเป็นนิสัยที่ถาวร สามารถควบคุมตนเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยการบังคับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและหมู่คณะ สามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุข

1.4 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

วินัยเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเด็กเพราะช่วยเติมปรารถนาของเด็กให้เต็มรวมทั้งให้เกิดการปรับตัวทางบุคลิกภาพและสังคมอย่างมีความสุข เฮิร์ลอค (Hurlock 1984:393) เนื่องจากวินัยคือการแสดงออกซึ่งการแสดงคุณธรรมต่างๆ มีหลักปัจจัยสำคัญร่วมกันที่ทำให้เกิดพฤติกรรมด้านวินัยในตนเอง คั้งที่นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

บารุช (Baruch 1949:4-5) สรุปลักษณะบุคคล ผู้มีวินัยในตนเองดังนี้คือ

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความรับผิดชอบ
3. ปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม

ออซูเบล (Ausubel 1965:459-460) เสนอว่า ผู้มีวินัยในตนเองจะมี

คุณลักษณะดังนี้ คือ

1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. พึ่งตนเอง
4. ควบคุมอารมณ์ได้
5. อดทน

วิกกินส์ (Wiggins, 1971:289) อ้างถึงการศึกษานองกอฟ (Gough) ซึ่งศึกษาถึงการควบคุมตนเอง หรือความมีวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความรับผิดชอบมาก
2. มีความวิตกกังวลน้อย

ดังนี้

3. มีความอดทน
4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

ลัทธิธรรม ๗ ระนอง (2525:6) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้

1. ความเชื่ออำนาจในตัวเอง
2. ความเป็นผู้นำ
3. มีความรับผิดชอบ
4. ตรงต่อเวลา
5. เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต
7. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี
8. รู้จักเสียสละ
9. มีความอดทน
10. มีความตั้งใจเพียรพยายาม
11. ขอมรับผลการกระทำของตน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526:59-69) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองว่า

มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความสามารถควบคุมอารมณ์
2. มีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีความรับผิดชอบสูง
5. มีความสามารถในการระลอคความต้องการ
6. สามารถคาดหวังผลกรรมที่จะเกิดขึ้นภายหลัง
7. มีการตั้งเป้าหมายเพื่ออนาคต

ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527:12) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความตั้งใจ
4. ความอดทน

5. ความเป็นผู้นำ

6. ความซื่อสัตย์

ซิคกมล สังข์ทอง (2535) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. มีความสามารถควบคุมอารมณ์

2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

3. มีความตั้งใจ

4. ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

5. สามารถชะลอการได้รับความพึงพอใจ

6. สามารถคาดหวังผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต

กัลยา สุวรรณรอด (2537:3) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้มีวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ความอดทน

4. ความไม่กังวล

5. ความตั้งใจจริง

6. ความมีเหตุผล

7. ความซื่อสัตย์

8. การตรงต่อเวลา

9. ความเป็นผู้นำ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองหมายถึง การรับผิดชอบต่อ

ตนเองทั้งในเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยยึดถือความถูกต้อง ความสมเหตุสมผลและกฎระเบียบที่ตั้งไว้ เพื่อประโยชน์สุขแก่ตัวเองและสังคม

1.5 การส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง

การที่จะให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองนั้น จะต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย บุคคลที่มีความสำคัญที่สุดที่จะมีบทบาทในการพัฒนานักเรียน ก็คือตัวครู และในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองนั้น กาญจนา หาสิตะพันธ์ (2517:203-204) ได้เสนอข้อควรปฏิบัติของครูดังนี้

1. ครูควรใช้วิธีแนะแนวทางนักเรียน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าครูเชื่อในคุณค่าของนักเรียนแทนที่จะใช้วิธีการซึ่งเป็นการดูถูกความมั่นใจในตนเอง

2 ครูพิจารณาเหตุการณ์ที่ละเหตุการณ์ เมื่อมีการกระทำผิดทางวินัยขึ้น พิจารณาความต้องการ และประวัติชีวิตของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางวินัยนั้น จะไม่มีการลงโทษเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่กลุ่ม แต่จะให้มีการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่กระทำผิดนั้น

3 จัดโรงเรียนและห้องเรียนให้มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความเคารพ เชื่อถือกัน

4 ครูยอมรับนักเรียนทุกคน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความสบายใจในลักษณะของคนต่างจากเพื่อนทุกคน

5 ครูช่วยให้นักเรียนเข้าใจเหตุผลของมาตรฐานและกฎต่างๆ ให้เห็นผลของพฤติกรรมของตน ครูบอกขอบเขตกว้างๆ ของพฤติกรรม ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม ต่อจากนั้นให้นักเรียนช่วยวางกฎเอง

6 ครูช่วยให้นักเรียนรู้จักการปกครองตนเอง โดยให้วางโครงการกิจกรรมของตนเอง จัดเครื่องใช้ในชั้น และประดับตกแต่งห้อง นักเรียนโตขึ้นจะค่อยๆ รับภาระในการปกครองตนเองให้มากขึ้น

7 ครูศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนตามวิทยาศาสตร์ หาเหตุผลของพฤติกรรมและวิธีเปลี่ยนพฤติกรรม

8 ครูช่วยให้นักเรียนเข้าใจต้นตอของพฤติกรรมของตนและของผู้อื่น และหาหนทางที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้ง

สุชา จันทรเฒ (2521:191) ได้เสนอแนะวิธีไว้ ดังนี้

1 ครูทำงานร่วมกับเด็ก

2 ครูปฏิบัติต่อเด็กเป็นรายบุคคลไป

3 ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล

4 ส่งเสริมความเจริญงอกงามทุกด้านของเด็ก

5 โดยการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมให้เด็กเลือกเรียนตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัดโดยธรรมชาติ และความต้องการของเด็ก

สำหรับลักษณะการเรียนการสอนที่มุ่งจะปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัยในตนเองนั้น สุจริต เพียรชอบ (2522:51) กล่าวว่า ครูควรถือโอกาสปลูกฝังค่านิยมให้กับนักเรียนในขณะที่ดำเนินการสอน โดยแทรกลงไปใบบทเรียน เช่น ค่านิยมเรื่องความมีวินัย ทำให้นักเรียนรู้จักบังคับใจและหักห้ามใจตนเองที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ครูควรปลูกฝังความมีวินัยให้เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ตนสอน ซึ่งจะสอดคล้องกับที่

ซูชีพ อ่อนโคกสูง (2522:134) กล่าวถึงบทบาทของครูในการพัฒนานักเรียน ดังนี้

- 1 ศึกษาให้ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงของความประพฤติที่ผิดวินัยแก่เด็ก ครูต้องพยายามแก้ไขที่ต้นเหตุ ครูต้องพยายามชี้แจงให้เด็กเข้าใจถึงผลเสียของความประพฤตินั้นๆ
- 2 ให้ความสนใจแก่เด็กทุกคนเท่าเทียมกัน
- 3 ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน และทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ
- 4 ติดต่อปรึกษากับผู้ปกครองเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการทำผิดวินัยเกิดขึ้น
- 5 มอบความไว้วางใจให้แก่เด็กในการทำกิจกรรมบางอย่าง
- 6 ให้ความเมตตา ให้ความรัก ความอบอุ่น และความปลอดภัยแก่เด็กด้วยความจริงใจ

มานิตย์ แก้วปู้ (2525:103) เสนอว่า กิจกรรมที่เสริมสร้างวินัย ควรเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ค่านิยมและปลูกฝังเจตคติที่พึงประสงค์แก่นักเรียน

สุนน อมรวินวัฒน์ (2536:36) กล่าวถึงวิธีปลูกฝังค่านิยมที่ได้ผลคือ การให้นักเรียนได้พบกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน หรือพบสถานการณ์จำลองในห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้พบกับสถานการณ์อย่างแท้จริง

สำหรับลักษณะการเรียนการสอนที่มุ่งจะปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัยในตนเองนั้น

วสุณี รักษาจันทร์ (2538:17) กล่าวถึง การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเอง ไว้ว่า ในโรงเรียนหรือห้องเรียนต้องมีระเบียบหรือวินัยเพื่อให้ นักเรียนยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ และการมีวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังเพื่อนักเรียนจะได้ควบคุมตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยกฎเกณฑ์จากภายนอกบังคับ ทำให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ถูกที่ควร ซึ่งจะเป็นผลให้โรงเรียนหรือห้องเรียนมีแต่ความสงบเรียบร้อย นักเรียนและครูก็อยู่กันอย่างสงบสุข อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

อัมพร ถกลประจักษ์ (2543:45) กล่าวว่า ผู้มีวินัยในตนเองย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้เป็นผู้ที่สามารถควบคุมคนให้ปฏิบัติอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่างๆ อันนำมาซึ่งความสุข ความเจริญและเกิดประสิทธิภาพต่อตนเอง ทั้งในหน้าที่การงานและครอบครัว อันยังสู่ความเจริญก้าวหน้าต่อประเทศชาติสืบไป

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การส่งเสริมพัฒนาความมีวินัยในตนเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กให้กลายเป็นนิสัยเพราะการมีวินัยย่อมแสดงถึงการเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาแล้วในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ควรจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ปกครองและครู

1.6 ประโยชน์ของการมีวินัยในตนเอง

ประคินันท์ อุปรมย์ (2519:288) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ความเป็นอยู่ในสังคมเป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อย เมื่อบุคคลอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ย่อมมีความคิดและพฤติกรรมต่างกัน ถ้าปล่อยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมทุกอย่างได้ตามความพอใจ สังคมก็เกิดความสับสนวุ่นวาย เนื่องจากแต่ละคนก็จะทำในสิ่งที่ตนพอใจเท่านั้น การมีกฎเกณฑ์หรือระเบียบจำกัดพฤติกรรมของบุคคล จะช่วยให้บุคคลหรือสังคมดังกล่าวอยู่ร่วมกันได้อย่างเรียบร้อยมากขึ้น

สนั่น สุมิตร (2521:20-21) กล่าวไว้ว่า การฝึกทางวินัยโดยมีจุดประสงค์ให้มีวินัยประจำใจดี คือ ให้ความเคารพ มีมารยาท และความประพฤติอันดีงาม มีความเห็นอกเห็นใจ มีความร่วมมือซึ่งกันและกัน และยังคงกล่าวต่อไปอีกว่า ถ้าสามารถดัดนิสัยประจำใจให้ได้ดังจุดประสงค์แล้ว ความมั่นคงปลอดภัย ความรุ่งเรืองของชาติ จะมีได้อย่างไม่เป็นที่ปัญหาทั้งในปัจจุบันและอนาคต

มาโนชย์ คัมชนิชย์ (2525:47) จึงให้เห็นคุณค่าของระเบียบวินัยกับความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมไว้ว่าการอยู่ร่วมกันในสังคมประกอบด้วยคนเป็นจำนวนมาก มีความรู้ ความคิด ความต้องการที่แตกต่างกัน การจะให้สังคมอยู่กันอย่างอิสระตามความพอใจ ย่อมเป็นไปได้ เพราะจะเกิดความสับสนวุ่นวายขึ้นอย่างไม่มีรู้สิ้นสุด เพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม จึงต้องมีระเบียบแบบแผนควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม คือวินัยนั่นเอง

วีระ วัฒนนิรันตร์ (2543:12-13) ได้กล่าวว่า คฤหัสถ์ผู้มีวินัย หรือผู้ที่รักษาศีล 5 ได้อย่างครบถ้วนคือ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติผิดประเวณี ไม่พูดเท็จ ไม่ดื่มน้ำเมา จะก่อให้เกิดผลดีหรือประโยชน์ 3 ประการคือ

1. ไปคือผู้ดี หมายถึง จะได้ไปอยู่ในที่ที่เจริญ มีสุข แม้ตายแล้วก็ไปสู่สวรรค์ และสถานที่อยู่แล้วยังลำบาก ก็จะค่อยๆ สะดวกสบายขึ้น (สุคติ)
2. มีโภคทรัพย์ หมายถึง เป็นเหตุให้มีทรัพย์และรักษาทรัพย์ไว้ได้ไม่เป็นคนจน (โภคสัมปทา)
3. มีความเย็นใจ หมายถึง มีจิตใจสงบไม่เร่าร้อนเพราะบรรเทาสิ่งเศร้าหมองของใจได้ตามสมควร (นิพพุดิ)

วิรัช ปรีอกระโทก (2543:๗4) สรุปถึงประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ดังนี้

1. ช่วยป้องกันการเสื่อมเสียชื่อเสียงทั้งต่อตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สังคม เพราะการประพฤติผิด
2. ผู้ที่มีวินัยในตนเอง รู้จักรักษาระเบียบวินัยจะได้ชื่อว่าเป็นคนดี
3. ผู้ฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยจะเกิดวินัยในตนเอง จะช่วยให้การทำงานเสร็จเรียบร้อยรวดเร็ว

อัมพร ถกลประจักษ์ (2543:45) กล่าวว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้เป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนให้ปฏิบัติอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่างๆ อันนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ และเกิดประสิทธิภาพต่อตนเอง ทั้งในหน้าที่การงานและครอบครัว อันยังสู่ความเจริญก้าวหน้าต่อประเทศชาติสืบไป

ไพฑูรย์ การเพียร (2544:27) กล่าวว่า วินัยจะช่วยให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ถ้าปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมย่อมสับสนวุ่นวาย การที่บุคคลมีวินัยในตนเองนั้น จะทำให้บุคคลนั้นมีความประพฤติที่มีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์ และเป็นผู้มีจริยธรรม มีวินัย รู้จักรับผิดชอบชั่วดี ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งเห็นได้ว่าการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่เด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนพึงตระหนักเห็นความสำคัญที่จะปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนในโรงเรียน

รมิตา วรรณิการ์ (2548:29) กล่าวว่า การสร้างเสริมวินัยให้กับเยาวชน ควรเป็นวินัยในตนเองและหลักการสร้างเสริมวินัยในตนเองนั้นต้องตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการชื่นชอบ หรือเต็มใจมากกว่าวินัยที่มีรากฐานมาจากคำสั่ง การบังคับหรือการลงโทษและควรที่จะฝึกตั้งแต่เด็ก

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การมีวินัยในตนเองย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะการมีวินัยของคนในชาติเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าอารยะประเทศ

1.7 พัฒนาการของเด็กวัยเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544:31-37) กล่าวว่า เด็กช่วงอายุระหว่าง 6-12 ปี ร่างกายกำลังเจริญเติบโตมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากประสบการณ์ของเด็กเอง จากบุคคลและสิ่งต่างๆ จึงช่างซักช่างถามและชอบลองทำสิ่งที่ท้าทายความสามารถ ต้องการเพื่อนเล่นเป็นกลุ่ม ชอบแข่งขัน ชอบออกกำลังกายและแสดงออกในรูปแบบต่างๆ ต้องการให้ผู้สนใจ

ชอบให้ยกย่องชมเชย รวมทั้งการยอมรับจากครูและเพื่อน การรู้จักและเข้าใจพัฒนาการเด็กวัยเรียนอย่างถ่องแท้จะสามารถส่งเสริมแก้ไข และพัฒนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังนี้

พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กวัย 10-12 ปี เด็กหญิงจะโตเร็วกว่าเด็กชาย ชอบออกกำลังกายควรปลูกฝังการรักกีฬา และการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ ความสนุกสนาน การรู้จักเข้ากับคนอื่น การเคารพกติกา มารยาท และน้ำใจนักกีฬา

พัฒนาการด้านภาษา พุคซัด รู้จักความหมายและใช้คำอย่างถูกต้องมากขึ้น สามารถฟังเรื่องราวแล้วจับใจความมาถ่ายทอดได้ และใช้วิจารณ์ฉายาในการวิเคราะห์เรื่องที่ได้ฟังหรืออ่านมาใช้ประโยชน์

พัฒนาการด้านอารมณ์ เด็กต้องการความรักความอบอุ่น และการดูแลเอาใจใส่ มีความมั่นใจและภูมิใจในตนเอง เริ่มเข้าใจความรู้สึกและควบคุมตนเองได้

พัฒนาการด้านสังคม ต้องการมีประสบการณ์จากการกระทำของตน และเรียนรู้จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู เพื่อนและสังคม มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถใช้เหตุผลแยกแยะได้ ถูกต้อง รู้จักการปรับตัวได้เหมาะสม คำนึงถึงความต้องการและความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นด้วย โดยอาศัยจากแบบอย่าง

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

1.8.1 งานวิจัยในต่างประเทศ มีดังนี้

กลูก และเอลิเนอร์ (Glueck and Elenor 1950:261) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเด็กเกรกับเด็กไม่เกรในเมืองบอสตัน ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์ต่างๆ ภายในครอบครัว อันได้แก่ความมีระเบียบวินัย การอบรมสั่งสอน ความรักของบิดา มารดา ที่มีต่อบุตร และความสามัคคีในครอบครัว ซึ่งถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่เหมาะสมแล้ว โอกาสที่นักเรียนจะเกรได้ถึงร้อยละ 98 นั่นคือ นักเรียนจะไม่มีความมีวินัยในตนเองสูงถึงร้อยละ 98 นอกจากนั้นจากการศึกษาของบารุช (Baruch 1949 :4-5) พบว่า วินัยในตนเองจะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและยังพบว่า ผู้นำจะต้องมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเอง วินัยทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และสมาคมการศึกษาเด็กแห่งอเมริกา (Child Study Association of America 1953:132-135) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของวินัย คือ เพื่อการระงับหรือควบคุมความโกรธ ความรู้สึกด้อยค่า ความรู้สึกที่ว่าตัวเองมีความผิดอยู่ตลอดเวลาและมีความกลัวต่างๆ เพราะความรู้สึกต่างๆ เหล่านี้ เป็นสาเหตุทำให้บุคคลขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การลดหรือการขจัดความรู้สึกดังกล่าวให้หมดไป จึงเป็นทางหนึ่งที่ทำให้สามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองขึ้นได้ การลงโทษเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความกลัว และความวิตกกังวล ซึ่งเป็นต้นเหตุของการขาด

ความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นผลที่ทำให้บุคคลขาดวินัย ดังนั้น ถ้าต้องการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล จะต้องสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นเสียก่อน แต่พึงระลึกไว้เสมอว่า จะต้องไม่ใช่วิธีลงโทษ หรือรุนแรงอื่นๆ เป็นอันขาด มิฉะนั้น การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลก็จะไม่ประสบความสำเร็จแต่อย่างใด

เซเวียคอฟ และฟริทซ์ (Sheviakov and Frjtz 1955:8-14) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ปลูกฝังให้แก่เด็กว่า ไม่ควรเป็นวินัยรากฐานของการปฏิบัติตามคำสั่ง และให้ความเห็นต่อไปอีกว่าควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ ซึ่งมีใช้การกระทำตามคำสั่ง หรือเพราะการลงโทษ นั่นคือการปลูกฝังให้เกิดวินัยในตนเองตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความชื่นชอบและรักในอุดมคติ หรือมุ่งมั่นในจุดมุ่งหมายที่ตนสร้างขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ออซูเบล (Ausubel 1965:189-190) พบว่า แบบของวินัยที่ได้ผลและมั่นคง ซึ่งเราต้องการให้เกิดในตัวเด็ก คือ วินัยในตนเองที่มีรากฐานมาจากการควบคุมภายในตนและภายนอกตน การควบคุมภายในตน เช่น การอบรมเลี้ยงดูอย่างสม่ำเสมอ แต่การบังคับและการลงโทษซึ่งเป็นการควบคุมภายนอก จะช่วยปลูกฝังวินัยในตนเองได้เพียงเล็กน้อย

อาเทอร์ ที เจอซิลด์ (Ather T Jersild 1960:165) ได้วิจัยค้นคว้าเรื่องอิทธิพลของสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลในการสร้างระเบียบวินัยในตัวเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนและแบบทดสอบวัดพฤติกรรมความมีวินัยของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การที่เด็กจะเกิดแรงผลักดันเพื่อกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้ที่ใกล้ชิดจะมีอิทธิพลมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บิดา มารดา เป็นผู้ที่สำคัญที่สุดที่จะผลักดันให้เด็กมีระเบียบวินัย ต้องไม่ตามใจหรือเข้มงวดกวดขันกับเด็กจนเกินไป

วิกกินส์ (Wiggins 1971:289) ได้อ้างถึงการศึกษาของ กอฟ (Gough) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม และยังพบว่าพฤติกรรมโดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดระเบียบวินัยในตนเองด้วย

ไวสเฟลด์ (Weisfeld 1974:1930-B) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของนักเรียน พบว่า บิดา มารดา มีแนวโน้มในการควบคุมแก่เด็กมากขึ้น เมื่อเด็กโตขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าระดับอายุมีผลต่อวินัยในตนเอง หรือระดับชั้นเรียนต่างกัน จะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองแตกต่างกันไปด้วย

โรเบิร์ต (Robert 1978:3862 A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคิดเห็นระเบียบวินัยของโรงเรียน ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร (A Comparison of Perceptions of School Discipline between Students, Parent, Teacher and School Administrators) พบว่าปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญ คือการขาดความมั่นใจในการเรียนของนักเรียน การใช้เงินฟุ่มเฟือย การขาดความสนใจจากผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การขาดความมั่นใจในการเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและต่างมีความคิดเห็นว่าวินัยของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดพอ และให้สิทธิเสรีมากเกินไป

1.8.2 งานวิจัยภายในประเทศ มีดังนี้

ประสิทธิ์ สายชมพู (2539) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 165 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับสูงและมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราพร อรุณพูลทรัพย์ (2540) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน พฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือ การยอมรับการกระทำของตน พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กนักเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงที่สุด

ปิยวรรณ พันธุ์มงคล (2542) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการกำกับตนเองที่มีต่อการมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกิ่งเพชร กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน กลุ่มควบคุม 25 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกฝนด้วยโปรแกรมการกำกับตนเองจากผู้วิจัย โดยฝึกสัปดาห์ละ 5 ครั้งๆ ละ 20 นาที เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ติดต่อกัน กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกฝนใดๆ เก็บข้อมูลก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบวัดการมีวินัยในตนเองและเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากสมุดบันทึกการวัดผลของ โรงเรียนวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที/t-test ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองคะแนนการมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรม

การกำกับตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงนภัศ เอี่ยมละออ (2544) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรม “รักบ้านม่วงพอร์ต” เพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีคะแนนวินัยด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัย และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการพัฒนาวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความมีวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่สามารถฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ โดยวิธีการที่หลากหลาย แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดลองโดยนำเทคนิคการเสริมแรง และใช้ตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมาใช้กับกลุ่มทดลองและใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะกับกลุ่มควบคุม เพื่อศึกษาผลการวิจัยในครั้งนี้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

ถิตดาวรรณ ฃ ระนอง (2544: 136) กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการด้วยการใช้เทคนิควิธีต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย และหลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545:11) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

กรมวิชาการ (2546:6) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

พิทยาภรณ์ พิทยาธรรกุล (2546:36) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นมวลประสบการณ์ที่จัดให้เพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับบริการทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ โดยมีขอบข่ายทั้งสามด้านคือ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้บุคคลรู้จักเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

สินิทธิ์ วงศ์ธิดา (2546:30) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า หมายถึงมวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการแนะแนวได้ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมเพื่อช่วยให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว

พิมลรัตน์ ขุนแก้ว (2548:28) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นกิจกรรมหรือบริการที่โรงเรียนต้องจัดให้กับนักเรียนทุกคน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถและศักยภาพของตนเอง เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ตระหนักคุณค่าในตนเอง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ประภัสสร โลहनันทชัย (2548:61) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบ พัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้ถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด อันจะนำไปสู่การพัฒนาระบวนการคิดและการวางแผนการแก้ปัญหาตลอดจนการสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการจัดประสบการณ์โดยมุ่ง แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมให้ผู้รับบริการ ทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม ทุกเพศและทุกวัย ทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ผู้รับบริการ รู้และเข้าใจตนเองในการจัดการกับปัญหาได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี

2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546:24) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งความรู้ ทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ

ได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

4. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน

5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

พิทยาภรณ์ พิทยาภรกุล (2546:37) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เป็นวัตถุประสงค์สำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้รับบริการ คือการเสริมสร้างให้ผู้รับบริการดำเนินชีวิตส่วนตัวโดยรอบรู้ที่เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติสุข

พิมลรัตน์ ขุนแผ้ว (2548:29) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ว่า เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพความสามารถของตนเอง รู้จักการแสวงหาความรู้ข้อมูล พัฒนาบุคลิกภาพปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีอาชีพสุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม และจิตสำนึกต่อการรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้ผู้รับบริการค้นพบศักยภาพและความถนัดของตนเองรวมทั้งมุ่งพัฒนาให้ผู้รับบริการมีค่านิยมที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ได้รับมอบหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

2.3 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสุต (2545:33-47) ได้กล่าวถึง “ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว” ไว้ว่า อาจจะมองได้หลายลักษณะ เช่น อาจมองในลักษณะของกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนและกิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียน หรืออาจมองในลักษณะของกิจกรรมสั้นๆ เหมือนการสอนแต่ละชั่วโมงและกิจกรรมในรูปแบบของโครงการที่ใช้เวลาต่อเนื่องยาวนานขึ้น แต่ในความหมายที่ใช้กันทั่วไปสำหรับวงการแนะแนวในประเทศไทย มักหมายถึง ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งลักษณะการแบ่งขอบข่ายดังนี้ เมื่อมาถึงยุคปัจจุบันจะแบ่งได้ไม่ชัดเจนดังได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องของการกำหนด วัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่จะต้องบูรณาองคค์ความรู้ทุกด้านเข้าด้วยกัน เพื่อความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นในกิจกรรมแนะแนวแต่ละด้านจะต้องผสมผสานด้านอื่นเข้าไว้ด้วยกัน แต่การแบ่งขอบข่ายกิจกรรมแนะแนวของประเทศไทยเราก็มักยึดตามจุดเน้นมากที่สุดของกิจกรรมว่าเน้นด้านการศึกษาหรือเน้นด้านอาชีพ หรือด้านส่วนตัวและสังคมเป็นหลัก นอกจากขอบข่าย

ของกิจกรรมแนะแนวที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งสามด้าน การจัดกิจกรรมแนะแนวจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับผู้รับบริการทั้ง 3 วัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ เพราะบุคคลในแต่ละวัยจะมีธรรมชาติประจำวัย ปัญหา และความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งในการจัดกิจกรรมแนะแนวนั้นมี รูปแบบ คือ กิจกรรมแนะแนวรายบุคคลและกิจกรรมแนะแนวเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ ทั้งด้านความพร้อม ความเต็มใจ และความจำเป็นของการพัฒนาว่ามุ่งทักษะสังคมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ต้องพิจารณาร่วมด้วย เช่น งบประมาณ เวลา แรงงาน และความพร้อมของผู้ให้บริการ

2.4 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546:25-26) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวควรมีลักษณะดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
2. สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงานอาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่ออาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรมและจริยธรรม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาการต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
6. จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้
7. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ แต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
9. วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรมโดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น

10. สรุปการประเมินผลการพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง

พิทยาภรณ์ พิทยาภรกุล (2546:41) ได้ให้ข้อสรุปไว้ว่า ลักษณะการจัดกิจกรรม เน้นแนวมีการปรับปรุงพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ จากเดิมเน้นที่ครูผู้จัดกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง แต่ปัจจุบันจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียน เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งกิจกรรมแนวที่จัดนี้ ต้องคำนึงถึงปรัชญาของการเน้นแนวคือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ นอกจากนี้ผู้ดำเนินกิจกรรม ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่าย วัตถุประสงค์และปัจจัยแวดล้อมของผู้รับบริการให้สอดคล้องกัน นั่นคือจะต้องกระจำว่า จะทำอะไร ทำให้ใคร ทำอย่างไร จะทำที่ใด เวลาใด จึงจะเหมาะสม เพื่อการจัดกิจกรรมแนวนี้จะได้รับรูปเป้าหมายที่วางไว้

พิมพ์รัตน์ ขุนแก้ว (2548:31) ได้ให้ข้อสรุปไว้ว่า ลักษณะของกิจกรรมเน้นแนว เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถของตนเอง เพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ ไม่เน้นวิชาการ แต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับชีวิตจริง สามารถวัดผลและประเมินผลได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ลักษณะของกิจกรรมเน้นแนวเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ แต่เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถและความถนัดและเป็นกิจกรรมที่สามารถวัดผลและประเมินผลได้

2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมเน้นแนว

จำเนียร ช่วงโชติ (2527:118-120) ได้เสนอแนะเทคนิคในการจัดกิจกรรม เน้นแนวไว้ว่า ควรจัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดงออก มีการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูด ความรู้สึกที่ต้องการระบายออก เปิดโอกาส กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้แก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกัน ให้ได้มากที่สุด มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ ครูไม่ควรสอนโดยการพูดคนเดียวและให้นักเรียนจด ควรมีการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือพยายามเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือเห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการนำเอาเทคนิค

กระบวนการกลุ่ม รวมถึงการนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียน เกิดความสนุก เรียนรู้เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความกตเวทิตะ สร้างสรรค์และจริยธรรมเข้าไปด้วยพร้อมกันนี้ครูและแนวควรมีการบันทึกรายละเอียดต่างๆ ของ การสอนไว้ทุกครั้ง และครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วย

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545:29-41) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนา กิจกรรมแนะแนวสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งที่ต้องการพัฒนา ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวควร ครอบคลุมขอบข่ายของการแนะแนวทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม โดย คำนึงถึงปัจจัยในด้านต่างๆ อาทิ ความจำเป็นและความต้องการของผู้รับบริการ สภาพสังคมและ ปัญหา กระแสโลกาภิวัตน์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษา แผนพัฒนางานแนะแนว ฯลฯ เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว โดย ให้สอดคล้องกับปรัชญาการแนะแนว ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาและเสริมสร้างตนเอง สามารถ แก้ปัญหา ป้องกันปัญหาได้
2. ลักษณะของผู้รับบริการ การพัฒนากิจกรรมแนะแนวจะต้องจัดให้สอดคล้อง กับพัฒนาการแต่ละวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 3 วัย ได้แก่
  - 2.1 วัยเด็ก เป็นวัยที่ชอบสนุกสนาน สนุกสนาน สนใจการเล่น รับรู้เชิง รูปธรรมมากกว่านามธรรม ควรเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ปนเล่น ส่งเสริมการแสดงออก ใช้สื่อหรือ กิจกรรมสอดแทรกการพัฒนาการทางสังคม และเน้นกิจกรรมกลุ่ม
  - 2.2 วัยรุ่น เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ต้องการ การยอมรับ ความอิสระเสรี แสวงหาเอกลักษณ์และบทบาท สนใจการมีอุดมการณ์แห่งชีวิต มี พลังมากทั้งด้านร่างกาย ความคิดและปัญญา ควรเน้นกิจกรรมแบบกลุ่มและให้ลงมือปฏิบัติมาก ที่สุด การฝึกทักษะสังคมด้านการยอมรับ ส่งเสริมกิจกรรมประเภทที่ช่วยให้ได้แสดงออก ให้มี การคิดวิเคราะห์กรณีศึกษา ใช้สื่อ เกม เพลง กระบวนการกลุ่มที่สอดคล้องกับยุคสมัย
  - 2.3 วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีประสบการณ์ชีวิตหลายด้าน มีสถานะทางสังคม มี อาชีพ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ แต่อาจมีปัญหาบางประการที่เกี่ยวกับการปรับตัวทางอาชีพและ สังคม ควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่าง ผู้รับบริการและผู้ให้บริการ เน้นการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลและเสนอแนวคิด ควรหลีกเลี่ยง กิจกรรมที่ให้ผู้รับบริการเล่นสนุกสนานหรือออกท่าทางมากเกินไป

พิทยาภรณ์ พิทยชรรกุล (2546) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ช่วยให้ผู้อยู่ได้แนวทาง กระบวนการและเทคนิคต่างๆ ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการจัดกิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้จัดกิจกรรมเป็นเพียงผู้กระตุ้น จัดบรรยากาศ และเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมเท่านั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรคำนึงถึง องค์ประกอบในด้าน บรรยากาศ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ ให้มีความรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย เพื่อให้ผู้รับบริการมีการพัฒนาและเสริมสร้างตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาได้ตามวัยของผู้รับบริการ

2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545:48) กล่าวว่า ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวที่จัดในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล กิจกรรมเพื่อมุ่งให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ ขอมริบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จะเสริมสร้างผู้รับบริการทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัติ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรม ซึ่งผู้ให้ต้องกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้เป็น “ผู้ร่วมทำกิจกรรม” ไม่ใช่ “ผู้สังเกตการณ์” และต้องจัดกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีอารมณ์ร่วมสนุกสนานมีชีวิตชีวา โดยอาจใช้เกม เพลง นิทาน ข่าว กรณีศึกษา ฯลฯ เป็นสื่อแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีแนวทางการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจเล่นเกม บทบาทสมมติ ทำงาน ทำกิจกรรม สถานการณ์จำลอง ฟัง/อ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าคิด เล่าเรื่องแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก วิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่า เกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1 นั้น หรือเขาตีความว่าสิ่งนั้นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้ หรือสรุปสาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับ การรับรู้จากศึกษาจากทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีก เพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้สาระการเรียนรู้สู่ชีวิต โดยอาจทดลองแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง สร้างคำขวัญ วางแผนพัฒนาตนเองในการปฏิบัติตามแผนซึ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม จากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 อาจมีความต่อเนื่องคาบเกี่ยวกันจนแยกไม่ออกหรือบางครั้งมีการสลับขั้นตอน เช่น อาจจัดกิจกรรมนำเสนอสาระการเรียนรู้หรือองค์ความรู้ก่อน จากนั้นเป็นขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แล้วเป็นกิจกรรมสะท้อนกลับการเรียนรู้ สุดท้ายเป็นกิจกรรมได้ทดลองประสบการณ์และประยุกต์ใช้ ซึ่งขั้นตอนนี้จะอยู่เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมเสมอและเมื่อถึงขั้นคิดและนำไปปฏิบัติก็อาจกลับเข้าสู่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นวงจรต่อไปใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้มั่นคงขึ้นนำไปสู่การปฏิบัติได้ดีขึ้นและเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ต่อเนื่องต่อไปอีก

2.7 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

ฉัตรสุภา หาญประกอบสุข (2541:5) กล่าวว่า ชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน และหัวข้อ เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายและการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุษบากร ดัฒนารวม (2545:30) กล่าวถึง คณาจารย์และนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย แขนงวิชาการ สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2545 ได้กำหนดให้ชุดกิจกรรมแนะแนว (Guidance Activity Package) หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายทางการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย (1) คำชี้แจงและการเตรียมการของผู้ให้บริการ (2) แผนการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งระบุสื่อ ใบบาง ใบความรู้ หรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรมไว้ในแต่ละแผน (3) คำชี้แจงการใช้เครื่องมือตรวจสอบพฤติกรรมที่เป็นผลจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นๆ และ (4) เครื่องมือตรวจสอบพฤติกรรมที่เป็นผลจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นๆ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545:80) กล่าวถึงชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลัง

เรียนโดยจัดไว้เป็นชุด หรือกล่อง หรือซอง และภายในกล่องหรือซองจะบรรจุคู่มือครู คู่มือผู้เรียน และสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประกอบ เช่น นิทาน เกม เพลง บทบาทสมมติ เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรม รูปภาพใบความรู้ วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน ที่สอดคล้องกับวิชา หรือหน่วยการสอน เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายและเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

วัชร ทรัพย์มี (2531:4-5) กล่าวว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวนั้น ต้องคำนึงถึง หลักการและขอบข่ายของงานทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ให้กับวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่

ธีระ ชัยบุษยธรรม (2533:65) กล่าวถึงลำดับขั้นตอนในการสร้างชุดการแนะแนวไว้ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างชุดการแนะแนวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
4. นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล
5. นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของคู่มือครูและโปรแกรมการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนวทดลองจนเวลาที่ใช้
6. ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดแนะแนวเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

พิทยาภรณ์ พิทยาธรกุล (2546:47) ได้ให้ข้อสรุปว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวนั้นมีลำดับขั้นตอนต่างๆ ในการสร้างซึ่งต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์และสาระสำคัญของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นหลัก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม หรือโครงสร้าง

ชุดที่ชัดเจนเป็นระบบและดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่คืบหน้า ควรสร้างตามลำดับขั้นตอนและควรคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นหลักให้สอดคล้องกับวัยและปัญหาที่ต้องการจะแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีผู้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ไว้หลากหลาย เช่น

บุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์ (2526 : 76) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุพิน ปีกตะกู (2537) ทำการศึกษาเรื่องผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบปกติ

ปนัดดา อิ่มสกุล (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย กิ่งอำเภอน้ำเต้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดการแนะแนวมีความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

น้องนุช เพียรดี (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้ชุดการแนะแนวในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสวน อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามโปรแกรมการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิทยาภรณ์ พิทยาชรรกุล (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน

นาหลวง สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวงที่ต้องปรับลดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนจำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวลดลง

อัมพร แสงวิเชียร (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมประสาธน์โดยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุศบาทราชบุรีบำรุง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการมีพฤติกรรมประสาธน์โดยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการและนักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีสติปัญญาต่ำมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมประสาธน์โดยสูงขึ้น

อัมพร ชนะทอง (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพลับพลา จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความมีน้ำใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเองและการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวได้กล่าวถึงการนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาและแก้ปัญหาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้เกิดขึ้นได้จริง แต่ยังไม่มีการวิจัยใดที่นำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมาใช้พัฒนาหรือแก้ปัญหาของนักเรียน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงทำการทดลองโดยใช้ผลการวิจัยจากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานของการทดลองและเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเพื่อเพิ่มพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

3. หลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

3.1 ภูมิหลังของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ครัมโบลท์ (Krumbltz) และ ทอริเสน (Thoregen) เป็นบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral

Counseling) ซึ่งการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมนี้มีพื้นฐานมาจากแนวความคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ของจิตวิทยาของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ที่สำคัญ 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning) การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมยึดหลักว่า พฤติกรรมนิยมเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเปลี่ยนแปลงได้ (ประหยค์ ลักษณะงาม 2524:97)

3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์

เจียรนีย์ ทรงชัยกุล (2523:771) ได้อธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมดังนี้

1. มนุษย์เกิดมาอย่างเป็นกลางๆ เหมือนกับเป็นกระดานชนวนที่ว่างเปล่า คือไม่มีทั้งสิ่งที่ดีและเลวติดตัวมาแต่กำเนิด แต่พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลผลิตซึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2. มนุษย์มีความสามารถที่จะควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ แม้ว่าสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ก็ตาม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529:144) กล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมว่า มนุษย์เปรียบเสมือนเครื่องจักรกล อยู่ภายใต้การควบคุมของสภาพแวดล้อม มีบทบาทน้อยมากในการเลือกหรือกำหนดวิถีชีวิต นอกจากนี้พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลจากการเรียนรู้และสามารถเปลี่ยนแปลงได้

วิญญู พูลศรี (2531:322-324 ; อ้างอิงมาจาก ทอริเสน Thoregen 1969) ได้ อธิบายความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ และหลักการให้คำปรึกษาตามแนวทางของ พฤติกรรมนิยม ไว้ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ ดังนั้นพฤติกรรมจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้

2. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของบุคคลได้ด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงของบุคคลจะเป็นไปตามหลักของการใช้ตัวแบบทางสังคม (Social Modeling) และหลักการใช่วิธีการเสริมแรง (Reinforcement)

4. มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ถ้าบุคคลใดสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ บุคคลนั้นก็มีโอกาสที่จะกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามที่ต้องการได้

5. แม้ว่าสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็ตาม แต่มนุษย์สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้

6. บุคลิกภาพของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยใช้วิธีการวางเงื่อนไข (Conditioning) ด้วยการให้รางวัล (Reward) การลงโทษ (Punishment) และพฤติกรรมของมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน จะมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยการเรียนรู้ (Learning)

7. นักพฤติกรรมนิยมเชื่อว่า บุคคลเกิดมาไม่ได้มีความดีหรือเลวติดตัวมาตั้งแต่เกิด พฤติกรรมทั้งหลายของบุคคลได้มาจากการเรียนรู้ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจที่มาของพฤติกรรม

8. พฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากการถูกกำหนดด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อน (Antecedent Event) ดังนั้นจึงสามารถคาดคะเนการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ได้และถ้าสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก่อนได้ ก็จะสามารถควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ได้

จากความเชื่อดังกล่าวสรุปได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่า การนำหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการไม่มีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมตามหลักของการใช้ตัวแบบทางสังคมและหลักการใช้วิธีการเสริมแรงจะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

3.3 เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

เจียรนีย์ ทรงชัยกุล (2533:778-785) กล่าวถึง เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมว่า มีหลายวิธี แต่ที่นิยมใช้ในสถานศึกษา มีอยู่ 4 รูปแบบคือ

1. เทคนิคการเสริมแรง (Reinforcement Technique)

เทคนิคการเสริมแรงในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมได้อาศัยแนวความคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่ว่า พฤติกรรมใดที่บุคคลกระทำแล้วส่งผลให้เขาได้รับความพึงพอใจบุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกด้วย เหตุนี้การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมจึงนำเทคนิคการเสริมแรงมาใช้เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษามีกำลังใจ และมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นที่จะกระทำพฤติกรรมซ้ำอีก ทั้งนี้โดยการให้การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) แก่ผู้รับคำปรึกษาในทันที หรือโดยเร็วที่สุดเมื่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดขึ้น

2. เทคนิคการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Training Technique)

การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นการฝึกฝนทักษะทางสังคมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งบุคคลทุกช่วงวัยควรได้รับรู้ เพราะจะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

กลวิธี 6 ประการ ซึ่งผู้ให้คำปรึกษาโดยทั่วไปนิยมนำมาใช้ในการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้แก่ผู้รับคำปรึกษาได้แก่

- 2.1 การสอน (Instruction)
- 2.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)
- 2.3 การมีตัวแบบ (Modeling)
- 2.4 การฝึกซ้อมพฤติกรรม (Behavior Rehearsal)
- 2.5 การใช้การเสริมแรงทางสังคม (Social Reinforcement)
- 2.6 การฝึกฝนเป็นการบ้าน (Homework Assignment)

3. เทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบ (Modeling Technique)

การให้คำปรึกษาดามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมใช้เทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบมีพื้นฐานสำคัญมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura : 1977) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา

4. เทคนิคการจัดความรู้สึกลัวกลัวอย่างมีระบบ (Systematic Desensitization Technique) เป็นการช่วยขจัดความกลัวและความวิตกกังวลของผู้รับคำปรึกษาที่มีต่อสถานการณ์บางลักษณะ หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือต่อบุคคลบางคน เทคนิคนี้สามารถนำไปใช้ช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาที่มีปัญหาในการปรับตัว ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับความหวาดกลัว เทคนิคการจัดความรู้สึกลัวกลัวอย่างเป็นระบบ มีพื้นฐานมาจากหลักการของทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขคลาสสิก (Classical Conditioning)

จากหลักการของเทคนิคดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคการเสริมแรง การใช้การเสริมแรงทางสังคม เทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบ และการฝึกฝนเป็นการบ้าน มาใช้สร้างกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในตนเองของนักเรียนในการทำวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2550 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประเภทและแบบของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ
4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประเภทและแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวัดก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Design With Nonequivalent Group)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียน โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 63 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาจากการประเมินพฤติกรรมการไม่มีวินัยในตนเองของครูประจำชั้น จำนวน 30 คน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

3.1.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

3.1.2 **ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

3.2 นิยามปฏิบัติการ

3.2.1 **ความมีวินัยในตนเอง** หมายถึง การควบคุมบังคับพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในวินัยที่กำหนด 3 ด้าน ได้แก่

1) **ความมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง** ประกอบด้วยพฤติกรรมดังนี้

- (1) การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามวินัยและข้อบังคับของโรงเรียน
- (2) การรักษาความสะอาดของร่างกาย ผม เล็บ
- (3) มีอุปกรณ์ในการเรียนครบ
- (4) เข้าแถวรับส่งเอกสารตามลำดับก่อนหลัง
- (5) ไม่คุยและหยอกล้อกันในขณะที่รับประทานอาหารกลางวัน

2) **ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย**

- (1) ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทุกครั้ง
- (2) ทำงานด้วยความตั้งใจ
- (3) มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในการทำงาน
- (4) ตั้งใจเรียนหนังสือ โดยไม่คุยกันในขณะที่ครูสอน
- (5) มีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

3) **ความมีวินัยในตนเองด้านการตรงต่อเวลา**

- (1) ส่งงานทันตามกำหนดเวลา
- (2) เข้าห้องเรียนทันเวลา
- (3) มาโรงเรียนทันเวลา
- (4) เข้าแถวทันเวลา
- (5) ส่งการบ้านตามเวลาที่กำหนด

3.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม หมายถึง ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยการใช้ตัวแบบ การเสริมแรงทางสังคม และการฝึกฝนเป็นการบ้าน เพื่อนำมาปรับพฤติกรรมการไม่มีวินัยในตนเอง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 12 กิจกรรม

3.4 การให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้ การสอน ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่ผ่านกระบวนการจัดกระทำ ซึ่งบันทึกหรือเสนอไว้ในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับข้อเสนอแนะนั้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม จำนวน 12 กิจกรรม ประกอบด้วย

- 1) ปฐมนิเทศ
- 2) แต่งกายเรียบร้อย
- 3) ร่างกายของฉันทัน
- 4) รับประทานอาหาร
- 5) มารยาทแสนดี
- 6) มีน้ำใจ
- 7) ไครคนขยัน
- 8) ชวนกันเข้าแถว
- 9) นันทานแสนสนุก
- 10) เรียบอย่างสุขใจ
- 11) วินัยเป็นเลิศ
- 12) ปัจฉิมนิเทศ

โดยแต่ละชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนากิจกรรมด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมแต่ละชุดประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญตามลำดับ คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์และรูปแบบในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากกรณีตัวแบบ

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

3. สร้างชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยทุกกิจกรรมประกอบด้วย 1) ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ชั้นสะท้อนกลับการรับรู้ 3) ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต 4) ชั้นคิดและนำไปปฏิบัติ และ 5) สรุปและประเมินผล

4. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ภาษา และรูปแบบของชุดกิจกรรม

5. นำชุดกิจกรรมมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในขั้นตอนและความเหมาะสมของเวลา พร้อมทั้งอุปกรณ์และสื่อต่างๆ

6. นำชุดกิจกรรมแนะแนวมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ชุดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

1. แบบทดสอบความมีวินัยในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

โดยขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมี

ระเบียบวินัยในตนเอง

ขั้นที่ 3 กำหนดนิยามปฏิบัติการของพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองได้ 3 ด้านและแบ่งแยกย่อยได้ 15 พฤติกรรม

ขั้นที่ 4 การสร้างและร่างแบบวัดความมีวินัยในตนเอง

ขั้นที่ 5 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องของข้อคำถามกับ

วัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ด้วยวิธีการ IOC

ขั้นที่ 6 นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียน 50 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำมาหาค่าความเที่ยงด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

นำแบบวัดความมีวินัยในตนเองที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นตอนการทดลอง

- 1) ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยการทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบักคอง
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบวัดความมีวินัยในตนเอง ไปให้นักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม วัดความมีวินัยในตนเอง คะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

5.2 ขั้นตอนการทดลอง

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทดลองสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ รวมทั้งสิ้น 12 กิจกรรม
- 2) ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดความมีวินัยในตนเองหลังจากการทดลอง 1 สัปดาห์
- 3) ดำเนินการทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ รวมทั้งสิ้น 12 กิจกรรม ทำการทดสอบหลังการทดลองโดยให้กลุ่มควบคุมทำแบบวัดความมีวินัยในตนเองเช่นเดียวกัน
- 4) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความมีวินัยในตนเองไปทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมจากคอมพิวเตอร์ แล้วดำเนินการดังนี้

- 6.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
- 6.2 นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้

6.2.1 การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

$$\bar{x} = \frac{\Sigma x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 Σx แทน ผลรวมของคะแนน
 n แทน จำนวนคน

6.2.2 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน คะแนน
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

6.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent) โดยใช้สูตรดังนี้

6.3.1 การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}} \quad \text{เมื่อ } df = n-1$$

D แทน เป็นความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 n แทน จำนวนคู่

6.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าทีแบบอิสระ (t-independent) โดยใช้สูตรดังนี้

6.4.1 การทดสอบค่าทีแบบอิสระ (t-independent)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ	$\bar{x}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{x}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

6.5 สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

6.5.1 หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 177)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{SD^2 - \sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	α	= แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	= แทน	จำนวนข้อคำถามในแบบวัด
	S^2	= แทน	ค่าความแปรปรวนจากแบบวัดทั้งฉบับ
	S_i^2	= แทน	ค่าความแปรปรวนของข้อคำถามรายข้อ

6.5.2 ค่าความแม่นยำตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนที่ผู้ทรงคุณวุฒิลงคะแนน

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

6.5.3 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความมีวินัยในตนเองโดยใช้สูตร t - test เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2531: 39)

$$t = \frac{\bar{X}_{\text{สูง}} - \bar{X}_{\text{ต่ำ}}}{\sqrt{\frac{S^2_{\text{สูง}}}{n_{\text{สูง}}} + \frac{S^2_{\text{ต่ำ}}}{n_{\text{ต่ำ}}}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนก

$\bar{X}_{\text{สูง}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_{\text{ต่ำ}}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

$S^2_{\text{สูง}}$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง

$S^2_{\text{ต่ำ}}$ แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ

$n_{\text{สูง}}$ แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง

$n_{\text{ต่ำ}}$ แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมและกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

2. การเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็นตารางที่ 4.1-4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ศึกษาผลก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลของความมีวินัยในตนเองก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

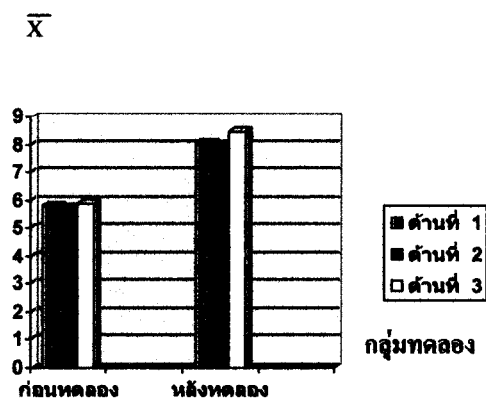
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่า t - Distribution
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการ
ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัย
ในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ด้าน ที่	พฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t
		X	S.D.	X	S.D.	
1	ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง	5.80	1.86	8.06	1.44	4.515*
2	ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	5.73	1.10	8.00	1.13	5.724*
3	ด้านการตรงต่อเวลา	5.87	1.88	8.47	1.46	4.724*
	รวม	5.83	1.62	8.27	0.99	5.842*

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลองนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของ
พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาพที่ 4.1 กราฟแสดงคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

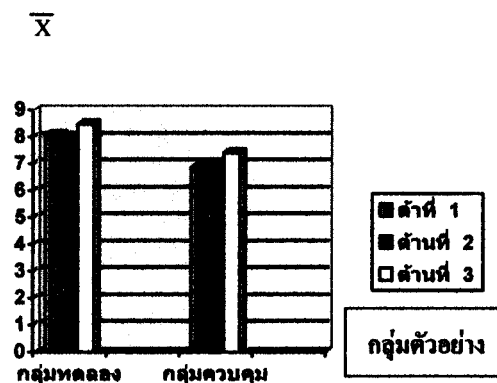

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความมีวินัยในตนเองหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ด้าน ที่	พฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน	หลังการทดลอง				t
		กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง	8.06	1.44	6.87	1.00	2.662*
2	ด้านการงานที่ได้รับมอบหมาย	8.00	1.13	6.87	1.55	2.283*
3	ด้านการตรงต่อเวลา	8.47	1.46	7.40	2.13	1.600*
	รวม	8.27	1.00	7.13	1.20	2.810*

*P < .05

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงเป็นกราฟได้ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.2 กราฟแสดงคะแนนเฉลี่ยความมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมและกลุ่มควบคุมที่ใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักเรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียน โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 63 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาจากการประเมินพฤติกรรมการไม่มีวินัยในตนเองของครูประจำชั้น จำนวน 30 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน

1.4 รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม วัตถุประสงค์ก่อนและหลังการทดลอง

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ชุด คือ

1.5.1 ชุดที่ 1 เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎี พฤติกรรมนิยม

1.5.2 ชุดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

- 1) แบบทดสอบความมีวินัยในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
- 2) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

1.6.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว หลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมและความมีวินัยในตนเอง

1.6.2 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ คือ แบบทดสอบความมีวินัยในตนเอง โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 50 คน เพื่อนำคะแนนที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับเพื่อความมั่นใจในการนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

1.6.3 สร้างและปรับปรุงชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎี พฤติกรรมนิยม ตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประเมินความตรงตามเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้าง และนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงให้ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องทั้งด้านเนื้อหา เวลา ตลอดจนกระบวนการดำเนินการกิจกรรมและภาษาที่ใช้

1.6.4 นำนักเรียนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองจำนวน 30 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 15 คนและกลุ่มควบคุม 15 คน ดำเนินการทดสอบความมีระเบียบวินัยในตนเองและใช้คะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

1.6.5 ดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลอง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม จำนวน 12 กิจกรรม ทดลองสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ตั้งแต่วันที่ ตั้งแต่วันที่ 16 กรกฎาคม 2550 - วันที่ 6 สิงหาคม 2550 และใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะแก่กลุ่มควบคุม จำนวน 12 กิจกรรม ทดลองสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ จนครบ 12 กิจกรรมเช่นเดียวกัน

1.6.6 ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบความมีวินัยในตนเอง

1.6.7 นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบไปทำการวิเคราะห์ เปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1.7.1 เครื่องมือที่เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ด้านเนื้อหาและด้าน โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวจากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมไปใช้กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

1.7.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แล้วดำเนินการดังนี้

- 1) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง
- 2) นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทดสอบค่าที่

1.8 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1.8.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักเรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.8.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมกับนักเรียนกลุ่มควบคุมมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักคอง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักเรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เป็นเพราะ

2.1.1 กิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่นำมาประกอบกันเป็นชุดกิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนำมาใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้พัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการพัฒนาพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ความมีวินัยในตนเองด้านการรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านการตรงต่อเวลา ชุดกิจกรรมนี้มีขั้นตอนของกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้ (Four Phases of Learning Cycle) 4 ขั้นตอน คือ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ทำให้นักเรียนที่ร่วมกิจกรรมทำความเข้าใจในกิจกรรมได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้นักเรียนยังได้เรียนจากเอกสาร เช่น ใบความรู้ เอกสารประกอบกิจกรรมและการมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทาน เพลง เกม บทบาทสมมติ ได้เรียนรู้จากตัวแบบ ตัวอย่างที่ดี จากตัวละครในนิทาน ได้รับการเสริมแรง โดยกล่าวคำชมเชย การปรบมือให้ การให้ดาว และมี การสะสมดาวเพื่อนำมาแลกรางวัล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักจิตวิทยา กลุ่มพฤติกรรมนิยมที่เชื่อว่า พฤติกรรมของเด็กเป็นผลมาจากการที่เขาได้รับการเสริมแรง ประสาท อิศรปริษา (2538 : 4) การที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมอะไรแล้ว ผลที่เกิดขึ้นเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนก็มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งขึ้น ดังนั้นถ้าต้องการให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองบ่อยครั้งขึ้น ก็ควรให้นักเรียนได้รับผลที่พึงพอใจ โดยใช้วิธีการเสริมแรง เช่น ชมเชย ให้รางวัล มาลินี จุฑารพ (2539) นอกจากนี้ เทพ พังงา (ม.ป.ป.) ยังกล่าวว่า รางวัลทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจ กระทำซ้ำในพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่ได้รับรางวัล เมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ส่งผลให้เกิดเป็นแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้ประกอบกับ

กิจกรรมที่นำมาใช้ เหมาะสมกับวัย มีความยากง่ายพอเหมาะจึงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุภา จิตรสิงห์ (2534 : 2) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเล่านิทานให้เด็ก ฟัง เพื่อใช้เป็นตัวสื่อในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองนั้น จะเป็นการช่วยให้เด็กเห็นแบบของ พฤติกรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและเห็นความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง ซึ่งตรงกับความ สนใจของนักเรียนในกลุ่มทดลอง จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การเลียนแบบ การพัฒนาตนเอง และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.1.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง

จากการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนก่อนทำกิจกรรม และหลังทำกิจกรรม พบว่า ในระยะก่อนทำกิจกรรมพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับต่ำและเป็นปัญหา เมื่อเริ่มทำกิจกรรมที่ 1 จนถึงกิจกรรมที่ 12 และสิ้นสุดการทดลอง ได้สังเกตพฤติกรรมในสภาพการเรียนการสอนตามปกติ จะสังเกตว่านักเรียนมีพฤติกรรมความมี วินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้นจนเป็นที่น่าพอใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับ นักเรียนจึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น

2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน เป็นเพราะ

2.2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการ ของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม เพราะชุด กิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้ แนวคิดมาจากหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการกลุ่มที่มีขั้นตอนตามรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ สมร ทองดีและปราวณี งามสุด (2545.: 50) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เป็นวงจรการเรียนรู้ มีหลักสำคัญคือ เป็นการ เรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียน ระหว่างการเรียนรู้นั้นนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะมี ปฏิสัมพันธ์ด้วยกันเอง นอกจากนี้ ยังเป็นชุดกิจกรรมที่น่าเอาหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มาใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ เจียรนัย ทรงชัยกุล (2533:778-785) กล่าวถึง เทคนิคที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม มีหลายวิธี เทคนิคสำคัญที่นิยมใช้มี 4 รูปแบบ คือ 1) เทคนิคการเสริมแรง 2) เทคนิคการฝึก

พฤติกรรมกล้าแสดงออก 3) เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบ 4) เทคนิคการขจัดความรู้สึกหวาดวิตกกังวลอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ นัยนา เอื้ออำนวยชัย (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาเทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบมาใช้ในชุดกิจกรรมทั้ง 12 กิจกรรมและเป็นชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์โดยผ่านการหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านทำการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งได้เป็นค่า IOC ที่ 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ทั้งยังผ่านการทดลองใช้ โดยนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงจนได้ชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพแล้วจึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง จึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีความมีวินัยในตนเองแตกต่างจากกลุ่มควบคุม

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 ควรมีการนำชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมไปใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาในระดับชั้นอื่นๆ

3.1.2 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ ควรศึกษาวิธีการใช้ให้ละเอียดและปรับใช้ให้เหมาะกับวัยและปัญหาของผู้รับบริการ

3.1.3 ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อความคงทนของพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมกับวิธีการแบบอื่นที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

3.2.2 ควรมีการติดตามผลเพื่อดูความคงทนของพฤติกรรมที่พึงประสงค์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544) *สุขภาพจิตเด็กวัยเรียน คู่มือสำหรับครูแนะแนว* กรุงเทพมหานคร -ศูนย์สุขภาพจิตเขต 13
- กระทรวงศึกษาธิการ (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* สำนักนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
- กาญจนา มีปลั่ง (2533) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- กาญจนา หาสิตะพันธ์ (2517) “การควบคุมตนเอง” *ชุมทางวิชาการ กรมสามัญศึกษา* โรงพิมพ์คุรุสภา
- กัลยา สุวรรณรอด (2537) “การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” *ปริญญานิพนธ์การศึกษา* มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กุลชา ศิริเฉลิมพงศ์ (2544) “แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- จรรยา ทอดสนิท (2545) “การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบวัดความเชื่อในความสามารถของคนด้านความมีวินัยในตนเอง ตามแนวคิดของ BANDURA” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- จิราพร อรุณพูนทรัพย์ (2540) “การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมีวินัยในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร” *วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*

- เจียรนัย ทรงชัยกุล (2533) “จิตวิทยาพื้นฐานเรื่องการแนะแนว” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
จิตวิทยาพื้นฐานเรื่องการแนะแนว หน่วยที่ 9-15 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ฉัตรสุดา หาญประกอบสุข (2540) “การใช้ชุดแนะแนวเพื่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดบ้านม้า อำเภอเมืองลำพูน” การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชิดกมล สังข์ทอง (2535) “การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่น”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไชยพันธ์ แสงทอง (2546) “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อสร้างวินัยในตนเองของ
นักเรียนประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ฉรงค์ สายพิมพ์ทอง (2530) “การศึกษาพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดวินัยของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2527) “จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน” วารสารแนะแนว (กุมภาพันธ์-
มีนาคม) : 58-71
- ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527) “การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความมีวินัยในตนเอง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขต 3 กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- เทพ พังงา (ม.ป.ป.) จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น ขอนแก่น ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ธีระ ชัยพุทธขรรจง (2533) “กิจกรรมกลุ่มกับการจัดกิจกรรมแนะแนว” แนะนำ 24 (กุมภาพันธ์-
มีนาคม 2533) : 65
- นัยนา เอื้ออำนวยชัย (2539) “ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อพฤติกรรม
ตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานิเวศน์
กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการ
แนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- น้องนุช เพ็ชรดี (2542) “ผลของการใช้ชุดการแนะแนวในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดคลองสวน จังหวัดฉะเชิงเทรา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นงนภัศ เอี่ยมลออ (2544) “การใช้กิจกรรม “รักบ้านม่วงฟอร์ด” เพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนม่วงฟอร์ดวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่”
การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นภเนตร ชรรมบวร (2541) *บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- บุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์ (2536) “ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุษบากร คิ้มจาวรรณ (2545) “การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของคูเปอร์ สมิธ และพฤติกรรมกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในโรงเรียนเขलगันคร จังหวัดลำปาง วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปนัดดา อิ่มสกุล (2538) “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย กิ่งอำเภอกำเตย จังหวัดฉะเชิงเทรา”
ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ปิยวรรณ พันธุ์มงคล (2542) “ผลของการใช้โปรแกรมการกำกับตนเองที่มีต่อการมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประคินันท์ อุปรมัย (2519) *จิตวิทยา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ศรีอนันต์
- ประภัสสรา โลहनันทชัย (2548) “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1” ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- ประสาธ อิศรปริศา (2538) *สารคดีจิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์
- ประสิทธิ์ สายชมพู (2539) “ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ประหยัด ลักษณะงาม (2524) *จิตวิทยาการแนะแนว* มหาสารคาม วิทยาลัยครูมหาสารคาม
- ปรีชา วิหคโต (2545) “ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม”
หน่วยที่ 9 : 5-60 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รมิตา วรรณิการ์ (2548) “บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง “การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว* หน่วยที่ 12 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ (2525) “การทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง”
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ล้วน สายยศ (2544) “หน่วยที่ 4 ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยทางการแนะแนว* หน้า 229- 341 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วยุภา จิตรสิงห์ (2534) “การศึกษาความสามารถในการแก้ไขปัญหของเด็กปฐมวัยที่ครูใช้คำถามแบบเชื่อมโยงเนื้อหาและแบบเชื่อมโยงประสบการณ์” *ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- วรัชพร แสงนภาพวร (2523) *เมืองไทยจะรุ่งเรืองพลเมืองต้องมีวินัย* บทความขณะการประกวดของธนาคารกสิกรไทย หนึ่งเจ็ดการพิมพ์
- วสุณี รักษาจันทร์ (2538) “การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยวิธีสอนแบบกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- วิรัช ปรีอกระโทก (2543) “ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเรื่องระเบียบวินัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแก้งคร้อ

- วิญญู พูลศรี (2531) *เทคนิคจิตวิทยาการให้คำปรึกษา* เชียงใหม่ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว
วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- วีระ วัฒนนิรันตร์ (2543) *หนังสือธรรมากินันท์ ชุดประทีปธรรมนำชีวิต: พึ่งตนเอง*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาเมฆกุฎราชวิทยาลัย
- วัชรินทร์ รอดสวัสดิ์ (2547) “ผลของกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ต่อการพัฒนาวินัย
ในตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล
ปลุกปัญญา จังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยา
การศึกษาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วัชรีย์ ชูธรรม (2533) *ทฤษฎีการสร้างวินัยเยาวชน* ในโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเชิง
จริยธรรมและวินัย ม.ป.ท.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี (2531) *การแนะแนวในโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ห้องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529) *การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์
- (2545) “การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการพัฒนากิจกรรมแนะแนว* หน้าที่ 9 : 80 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2538) *วินัยของคนในชาติ ความหมายและการปลูกฝัง* อ้างถึงใน
ฉันทนา และคณะ (2539) *การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์
ในสังคมไทย* สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- พิมลรัตน์ ขุนแก้ว (2548) “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสุขภาพกายของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- พิทยาภรณ์ พิทยาธกุล (2546) “การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนนอนในชั้น
เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวง สังกัดกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

- พัฒนา อนุญสันต์ (2525) “การทำผิดวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพฑูรย์ การเพียร (2544) “บทบาทของครูในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มานิตย์ แก้วปู้ (2525) “ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของ
ครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง”
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มาโนชย์ ตัฒชวณิชย์ (2525) “ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ”
วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ (กันยายน 2525) : 46-47
- มาลินี จุฑะรพ (2539) *จิตวิทยาการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร ทิพย์วิสุทธิ
- ยุพิน ปิคตะกู (2537) “ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สมร ทองดี และปราณี รามสูต “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว* หน้าที่ 9 นนทบุรี สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สนั่น สุมิตร (2521) “วินัยเป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยและความ
เจริญรุ่งเรือง ของชาติ” คุรุปริทัศน์
- สินิทท์ วงศ์ธิดา (2546) “การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย”
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุชา จันท์เอม (2521) *จิตวิทยาพัฒนาการ* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สุมน อมรวิวัฒน์ (2536) “การปลูกฝังค่านิยมในตัวเด็ก” คุรุปริทัศน์ (ฉบับความรู้เกี่ยวกับเด็ก
พฤษภาคม 2536) : 36

- อัมพร หนอง (2546) “การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพลับพลา จังหวัดจันทบุรี” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อัมพร แสงวิเชียร (2546) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุศบากระษฏร์บำรุง จังหวัดสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อัมพร ดกประจักษ์ (2543) “ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท306) และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรรพรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ปรินญาวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตภาควิชาวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- Ausubel (1965) *Ego Developnent and The Personality*. 3rd ed, New York :Grune and Stration.
- Bandura. A. (1977) Self– Efficacy : Toward a unifying theory of behavioral change. Pshchological Review 84.
- Baruch, Dorothy Walter. (1949) “New Ways in Discipline : and Your Child Today.” New York :Whittlesy House.
- Carter v. Good. (1973: 525) Ausubel, David P. (1965) *Ego Developnent and The Personality*. 3rd ed, New York : Grune and Stration.
- Charles CM, & Blaine Karan.(1981) *Building Classroom Discipline : From Models to Practice*. New York : Longman.
- English, M.B. and Ava Champney English. (1968) *A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical Terms: a Quide to Usage*. New York : David Mckay.

- Robert, C.R. (1978) "A Comparison of School Discipline Between Student Teachers and School Administrators," *Dissertation Abstracts International*, (38).7: 3826 A (January).
- Seifert, Kelvin (1983) *Educational psychology*. Boston : Houghton Miffling.
- Sheviakov G.V. and R. Fritz (1975) *Discipline for todys chidren and Yontn*. Washington D.C : National Education Association.
- Vincent, Elizabelt Lee.(1961) *Human Psychological Development* New York : The Ronald.
- Wiggins, Jerry S. and Others (1971) *The Psychology of Personality Reading Anderson, :Wesley*.
- Weisfeld. (1974) *Cognitive Styles of Child Discipline*, "Dissertation Abstracts inter national" 35 (4) B; October.
- Wiggins (1971) *The Psychlogy of Personality*. Addison Wesley Publishing Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ นายมานิต สิทธีศรี
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
วุฒิการศึกษา กศม. (การวัดผลการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
2. ชื่อ นางสาวพิมพ์นิภา ศรีสุแล
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
วุฒิการศึกษา กศม. (จิตวิทยาการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการ
3. ชื่อ นางสาวมยุรี สารีนุตร
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
วุฒิการศึกษา กศม. (การแนะแนว)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
4. ชื่อ นางนิตยา จำปา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ส)
วุฒิการศึกษา กศม. (ปฐมวัย)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
5. ชื่อ นางสุภาพิศ จันทรมณีเลิศ
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
วุฒิการศึกษา ศษ.บ. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ หัวหน้าฝ่ายแนะแนว 20 ปี โรงเรียนชุมชน

ภาคผนวก ข

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดความมีวินัยในตนเอง

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดความมีวินัยในตนเอง (30ข้อ)

ข้อที่	p	r
1	0.78	0.20
2	0.80	0.32
3	0.42	0.28
4	0.84	0.25
5	0.73	0.36
6	0.65	0.29
7	0.84	0.40
8	0.47	0.24
9	0.81	0.32
10	0.75	0.50
11	0.69	0.63
12	0.81	0.25
13	0.65	0.31
14	0.54	0.44
15	0.48	0.38
16	0.60	0.30
17	0.82	0.50
18	0.78	0.39
19	0.53	0.63
20	0.81	0.69
21	0.64	0.25
22	0.69	0.63
23	0.88	0.31
24	0.45	0.24
25	0.76	0.36
26	0.63	0.56
27	0.57	0.45
28	0.58	0.38
29	0.45	0.25
30	0.46	0.60

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงความสอดคล้องของแบบวัดความมีวินัยในตนเองเป็นรายข้อ

และ

ตารางแสดงความสอดคล้องของของชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ตารางที่ 4.4 แสดงความสอดคล้องของแบบวัดความมีวินัยในตนเองเป็นรายข้อ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC (%)	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1.00	
2	1	1	1	1	1	1.00	
3	1	1	1	1	1	1.00	
4	1	1	1	1	1	1.00	
5	1	1	1	1	1	1.00	
6	1	1	0	1	1	0.80	
7	1	1	1	1	1	1.00	
8	1	1	1	1	1	1.00	
9	1	1	1	1	1	1.00	
10	1	1	1	1	1	1.00	
11	1	1	1	1	1	1.00	
12	1	1	1	1	1	1.00	
13	1	1	1	1	1	1.00	
14	1	1	1	1	1	1.00	
15	1	1	1	1	1	1.00	
16	1	1	1	1	1	1.00	
17	1	1	1	1	1	1.00	
18	1	1	1	1	1	1.00	
19	1	1	1	1	1	1.00	
20	1	1	1	1	1	1.00	

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC (%)	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
21	1	1	1	1	1	1.00	
22	1	1	1	1	1	1.00	
23	1	1	1	1	1	1.00	
24	1	1	1	1	1	1.00	
25	1	1	1	1	1	1.00	
26	1	1	1	1	1	1.00	
27	1	1	1	1	1	1.00	
28	1	1	1	1	1	1.00	
29	1	1	1	1	1	1.00	
30	1	1	1	1	1	1.00	
รวม	1	1	0.80	1	1	0.80	

หมายเหตุ 0 และ -1 มีค่าคิดเป็น 0 คือ ไม่สอดคล้อง

**ตารางที่ 4.5 แสดงความสอดคล้องของของชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของ
ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม**

ชุดที่	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC (%)	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1.00	
2	1	1	1	1	1	1.00	
3	1	1	1	1	1	1.00	
4	1	1	1	1	1	1.00	
5	1	1	1	1	1	1.00	
6	1	1	0	1	1	0.80	
7	1	1	1	1	1	1.00	
8	1	1	1	1	1	1.00	
9	1	1	1	1	1	1.00	
10	1	1	1	1	1	1.00	
11	1	1	1	1	1	1.00	
12	1	1	1	1	1	1.00	
รวม	1	1	0.80	1	1	0.80	

ภาคผนวก ง
ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง
และ
โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะของกลุ่มควบคุม

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และนำเทคนิคการเสริมแรง เทคนิคการเรียนรู้จากตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมาผสมผสานกันเพื่อเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยในตนเอง ซึ่งการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีทั้งหมด 12 กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 12 ครั้ง แต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที และกลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมโดยใช้โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 12 กิจกรรม แผนการจัดกิจกรรมแต่ละแผนประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของกิจกรรม สื่อประกอบกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล โดยบางกิจกรรมจะมีเอกสารความรู้เพิ่มเติมจากใบความรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

ตารางที่ 4.6 โครงสร้างชุดกิจกรรมแนวความคิดหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ชื่อกิจกรรม	ด้านที่ต้อง การพัฒนา	วัตถุประสงค์	เทคนิค/สื่อ/อุปกรณ์
1.ปฐมนิเทศ		1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิก ในกลุ่ม 2. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจจุดมุ่งหมายและวิธีการ เข้าร่วมกิจกรรม	1. เพลงสวัสดี เธอจำ 2. เพลงยินดีที่ พบกัน
2. แต่งกาย เรียบร้อย	การแต่งกาย สะอาด เรียบร้อย	เพื่อปรับพฤติกรรมการแต่งกายให้เรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. แผ่นภาพการ แต่งกาย 2. เพลงแมงต๊อบเต่า 3. ละครหุ่นกระดาษ
3. ร่างกาย ของฉันทัน	การรักษา ความ สะอาดของ ร่างกาย	เพื่อปรับพฤติกรรมให้รู้จักการรักษาความ สะอาดของร่างกาย	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. เพลงอาบน้ำ 2. นิทานเรื่องตุ๊กตา 3. ละครหุ่นกระดาษ
4. รีบมา เรียนพันทัน	เข้า ห้องเรียน ทันเวลา	1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกเป็นคนตรง ต่อเวลา 2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักและรู้คุณค่าของ การเป็นคนตรงต่อเวลา	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. เพลงตรงต่อ เวลา 2. นิทานเรื่องการเดินทางของน้อง หนู 3. ละครหุ่นกระดาษ

ชื่อกิจกรรม	ด้านที่ต้องพัฒนา	วัตถุประสงค์	เทคนิค/สื่อ/อุปกรณ์
5. มารยาท แสนดี	ไม่คุยและ หยอกล้อ กันในขณะที่ รับประทานอาหาร	1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกมีมารยาทในการรับประทานอาหาร 2. เพื่อให้สมาชิกรับประทานอาหารอย่างถูกต้องสุจริต	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. เพลงมากินข้าวซี 2. เกมคว่ำงาน หงายงาน 3. นิทานเรื่องงาน เลี้ยงเจ้าป่า 4. ละครคาบรูปดาว
6. มีน้ำใจ	มีน้ำใจ ช่วยเหลือ เพื่อนใน การทำงาน	1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกเป็นคนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อแม่ 2. เพื่อให้สมาชิกเกิดการเลียนแบบในแบบอย่างที่ดี	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. เกมสติกาบ้อน เหยื่อ 2. นิทานช้าง น้อยใจดี 3. ละครคาบรูปดาว
7. ใครคน ขยัน	ตั้งใจทำงาน ที่ได้รับ มอบหมาย เสร็จทุกครั้ง	1. เพื่อให้สมาชิกได้ข้อคิดและแบบอย่างในการทำงาน 2. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกเป็นคนมีความตั้งใจในการทำงาน	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. เพลงอย่าเกียจ คร้านการทำงาน 2. นิทานมดแสน ขยัน 3. ละครคาบรูปดาว

ชื่อกิจกรรม	ด้านที่ต้องพัฒนา	วัตถุประสงค์	เทคนิค/สื่อ/อุปกรณ์
8. ชวนกัน เข้าแถว	เข้าแถว ตามลำดับ ก่อนหลัง	1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้มีระเบียบวินัยใน การเข้าแถวตามลำดับ ก่อน-หลัง 2. เพื่อความสนุกสนานคล้ายละคร	1. เพลงเข้าแถว 2. นิทานเรื่องจอม ใจร้อน 3. ละครบทบาท
9. นิทาน แสนสนุก	มีความเป็น ผู้นำผู้ตามที่ดี	1. เพื่อให้เกิดการเลียนแบบจากข้อดีของตัวละคร ในนิทาน 2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและกล้า แสดงออก	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. เพลง หนึ่ง สอง สาม 2. นิทานกระดาษ ตุ๊กตา 3. ละครบทบาท
10. เรียน อย่างสุขใจ	มีอุปกรณ์ ในการเรียน ครบ	1. เพื่อให้สมาชิกปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการ เตรียมอุปกรณ์ในการเรียนให้ครบ 2. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเตรียม อุปกรณ์การเรียนให้ครบ	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. ละครปอนด์ 2. อุปกรณ์การวาด ภาพระบายสี 3. ละครบทบาท
11. วินัยเป็น เลิศ	มีระเบียบ วินัยครบทั้ง 3 ด้าน	1. เพื่อให้สมาชิกมีพฤติกรรมการมีระเบียบ วินัยในตนเองครบทั้ง 3 ด้าน 2. เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัยในตนเอง ให้เป็นนิสัยติดตัวตลอดไป	การเสริมแรง/ การมีตัวแบบ 1. เพลง 2. เกม 3. นิทาน 4. ใบงาน 5. ละครบทบาท

ชื่อกิจกรรม	ด้านที่ต้อง การพัฒนา	วัตถุประสงค์	เทคนิค/สื่อ/อุปกรณ์
12. ป็จฉม นลเทศ		1. เพื่อสรุปลักษณะพฤติกรรมกรรมมรมีระเบยบ วนยในตนเองของสมาชก 2. เพื่อให้สมาชกแสดงควมคคเห่นต่อการ เข้ร่วมกิจกรรม 3. เพื่อทดสอบและประเมินผล	1. แบบประเมิน 2. แบบทดสอบ 3. รางวล

**ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของกลุ่มทดลอง
ครั้งที่ 1**

ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้บริการกับสมาชิกในกลุ่มจะทำให้การจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
2. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจจุดมุ่งหมายของการร่วมกิจกรรม

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลงสวัสดีเธอเจ้า
2. เพลงยินดีที่พบกัน
3. ใบความรู้
4. แบบทดสอบก่อนเรียน

การดำเนินกิจกรรม

1. ให้สมาชิกเข้าแถวเป็นวงกลมแล้วแนะนำตนเอง ชื่ออะไร ชื่อเล่น อาหารที่ชอบ
2. ผู้วิจัยชี้แจงกฎกติกา จุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมร่วมกันในครั้งนี้ให้สมาชิกฟัง
3. ให้สมาชิกจับคู่และร้องเพลงทำท่าประกอบโดยใช้เพลง “สวัสดีเธอเจ้า”

“ยินดีที่พบกัน”

4. ให้สมาชิกเปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ จนครบทุกคน
5. ตุ่มถามความรู้สึกร่วมกัน 4-5 คน
6. ให้สมาชิกทุกคนทำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง (Pretest)
7. นัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตการร่วมกิจกรรม

ใบความรู้

การสร้างสัมพันธภาพ

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้บริการกับสมาชิกในกลุ่มจะทำให้การจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ ซึ่งการสร้างสัมพันธภาพที่ดีอาจทำได้โดย การมองตนเองและผู้อื่นในแง่ดี การสร้างอารมณ์ที่ดีต่อกัน การฝึกสร้างความรู้สึที่ดีต่อผู้อื่น เข้าใจ เห็นใจผู้อื่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดีและต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้รับการสื่อสารด้วย การแสดงความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อ รู้จักให้ การรับ รู้จักการให้เกียรติผู้อื่นอย่างจริงใจ การให้การยอมรับ จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้รับมีความภาคภูมิใจและมีความรู้สึกที่ดีตอบแทนมารวมทั้งการแสดงความคิดเห็น ชื่นชอบ และให้กำลังใจซึ่งกันและกันตามวาระที่เหมาะสม

เพลงสวัสดิ์เธอจำ

สวัสดิ์เธอจำเรามาพบกัน เธอกับฉันสวัสดิ์ สวัสดิ์ (จำ)

เพลงยินดีที่พบกัน

วันนี้ยินดีที่เราได้มาพบกันๆ

ยินดี ยินดี ยินดี

มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก

ปลดปล่อยความทุกข์ให้มันสิ้นไป

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม	แต่งกายเรียบร้อย
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การแต่งกายของนักเรียนจำเป็นที่จะต้องเน้นถึงความสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียนทุกคนในสถานศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งเกิดเป็นนิสัยที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับพฤติกรรมการแต่งกายของสมาชิกให้เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลงแมงคืบเต่า
2. แผ่นภาพการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน
3. คาว
4. ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง “แมงคืบเต่า” พร้อมทั้งทำท่าประกอบ
2. ให้สมาชิกดูการแต่งกายในแผ่นภาพความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายที่เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียน และแผ่นภาพการแต่งกายที่ไม่เรียบร้อยเปรียบเทียบกัน
3. ให้นักเรียนสลับกันออกมาแสดงท่าทางตามข้อความที่ได้รับ
4. ให้นักเรียนที่เหลือทายอารมณ์จากลักษณะท่าทางที่เพื่อนแสดงออก

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ให้สมาชิกแต่ละคนสำรวจตัวเองและเพื่อนๆ ว่าใครแต่งกายได้เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบวินัยของโรงเรียนมากที่สุด

2. ผู้วิจัยกล่าวชมเชยผู้ที่แต่งกายได้เรียบร้อยที่สุดว่า “เยี่ยมจริงๆ” และมอบดาวเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี

ขั้นที่ 3   สรุปสาระฐฐฐฐฐ

1. ให้สมาชิกร่วมกันสรุปความสำคัญของการแต่งกายที่เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนว่ามีความสำคัญอย่างไร

2. กระตุ้นให้นักเรียนเขียนแบบพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามแผนภาพที่ผู้วิจัยนำมาให้ดู

ขั้นที่ 4   คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้สมาชิกคิดว่าจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการแต่งกายตามแบบอย่างที่ดีได้หรือไม่ อย่างไร

2. การแต่งกายเรียบร้อยมีความสำคัญกับสมาชิกอย่างไร

3. ให้สมาชิกคิดคำขวัญเกี่ยวกับการแต่งกายสั้นๆ แต่มีความหมาย เช่น

“แต่งตัวดี ราชธิธิธิ ราชธิธิธิ ราชธิธิธิ”

4. ผู้วิจัยกล่าวชมเชยและมอบดาวคนที่แต่งคำขวัญได้ดี และให้กำลังใจสมาชิกว่าสามารถจะแต่งกายได้เรียบร้อยจนเป็นนิสัยที่ดีทุกคน

5. ผู้วิจัยให้การบ้านแก่นักเรียนว่า ตั้งแต่พรุ่งเป็นต้นไป นักเรียนทุกคนจะต้องแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อย และหากนักเรียนคนไหนทำตามเงื่อนไขก็จะได้รับคำชมเชยจากครูและจะได้รับดาวเพื่อสะสมแต้มไว้และรางวัล

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม

2. ตรวจสอบคำขวัญ

หมายเหตุ   ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

การแต่งกายเรียบร้อย

การแต่งกายเรียบร้อยหมายถึงการแต่งกายที่ถูกต้องตามกาลเทศะ ผู้ชาย ต้องตัดผมสั้นทรงนักเรียน เสื้อและกางเกงถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน คาดเข็มขัดให้เรียบร้อย ชายเสื้อต้องอยู่ในกางเกง สวมใส่ถุงเท้ารองเท้าให้เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบ ผู้หญิง ต้องตัดผมให้สั้นเห็นคิ้วเสื้อและกระโปรงถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน รวมทั้งถุงเท้าและรองเท้า ทั้งนี้ ต้องรู้จักรักษาความสะอาดของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายด้วย

เพลงแมงคืบเต่า

ฝนตกลงมา เทลงมาๆ

ให้น้ำข้อยโห่ง นาข้อยโห่งๆ

ให้ไถ่ข้อยเปียก ไถ่ข้อยเปียกๆ

ให้เสื้อข้อยเปียก เสื้อข้อยเปียกๆ

แมงคืบเต่าออกลูกทางหลัง

เป็นตาซังโหยแมงคืบเต่า

โอแมงจิญูน แมงจิญูน แมงจิญูน

ในคันบักเขียบ คันม๊กเขียบ คันบักเขียบ

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม	ร่างกายของฉัน
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การรักษาความสะอาดของร่างกาย เป็นอนามัยส่วนบุคคลและจำเป็นที่ทุกคนต้องรู้จัก การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายของตนเองให้ถูกต้อง เหมาะสม ตั้งแต่เส้นผมถึงปลายเท้า และหมั่นฝึกฝนให้เป็นคนมีนิสัยรักความสะอาดติดตัวตั้งแต่เด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักวิธีการรักษาความสะอาดของร่างกาย
2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการรักษาความสะอาด

ของร่างกาย**เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม**

1. เพลงอาบน้ำ
2. นิทานเรื่องตุ๊กตา
3. กรรณิศาตัวอย่าง
4. ดาว
5. ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม**ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์**

1. ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับการทำความสะอาดร่างกายของสมาชิก
2. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง “อาบน้ำ” พร้อมทั้งทำท่าประกอบ
3. ผู้วิจัยสนทนาซักถามถึงการปฏิบัติตนของสมาชิกตามเนื้อเพลง
4. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “ตุ๊กตา” ให้สมาชิกฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนถ้อยการรับรู้

1. สมาชิกคิดว่าพฤติกรรมของตุ๊กตาในนิทาน น่าเลียนแบบหรือไม่

2. การปฏิบัติตนตามเนื้อเพลงเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่
3. สมาชิกได้ข้อคิดอะไรจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยและสมาชิกร่วมกันอภิปรายในประเด็นสำคัญ เช่น

1. สมาชิกจะนำแนวคิดจากกิจกรรมนี้ไปปรับปรุงแก้ไขตนเองอย่างไร
2. สมาชิกได้ประโยชน์อะไรจากกิจกรรมนี้

ขั้นที่ 4 กิจและนำไปปฏิบัติ

1. สมาชิกจะนำพฤติกรรมที่คิดว่าน่าเลียนแบบไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
2. ให้สมาชิกบอกถึงผลดีของการรักษาความสะอาดของร่างกายและบอกผลเสียของการไม่รักษาความสะอาดของร่างกาย

การไม่รักษาความสะอาดของร่างกาย

4. ผู้วิจัยกล่าวชมเชยและมอบดาวให้คนที่อาบน้ำมาโรงเรียน และให้กำลังใจสมาชิกทุกคนว่าสามารถที่จะรักษาความสะอาดของร่างกายได้จนเป็นนิสัยทุกคน

5. ผู้วิจัยให้การบ้านนักเรียนว่า ตั้งแต่พรุ่งนี้เป็นต้นไป นักเรียนทุกคนจะต้องอาบน้ำแต่งกายให้เรียบร้อยก่อนมาโรงเรียน และหากนักเรียนคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้รับคำชมเชยจากครูด้วยคำว่า “ยอดเยี่ยมจริงๆ” และการปรบมือให้ของสมาชิกทุกคน รวมทั้งได้ดาวไว้เพื่อสะสมแต้มแลกรางวัล

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม

หมายเหตุ ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

การรักษาความสะอาดของร่างกาย

การรักษาความสะอาดของร่างกาย เป็นอนามัยส่วนบุคคลและจำเป็นที่ทุกคนต้องรู้จัก การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายของตนเองให้ถูกต้อง เหมาะสม ตั้งแต่เส้นผมถึงปลายเท้า และหมั่นฝึกฝนให้เป็นคนมีนิสัยรักความสะอาดติดตัวตั้งแต่เด็ก

เพลง อาบน้ำ

อาบน้ำแล้วสบายตัว สบายหัวเพราะหมั่นสระผม
ตัดเล็บที่มันแหลมคมๆ ฟันขาวน่าชมเพราะหนูแปรงฟัน

นิทานเรื่องตุ๊กตา

ครอบครัวของตุ๊กตาคู่ด้วยกันหลายคน มีพ่อแม่และพี่ๆ ตุ๊กตาเป็นน้องสุดท้อง ตุ๊กตาไม่ชอบอาบน้ำ จะวิ่งหนีทุกครั้งเมื่อแม่จับอาบน้ำ เนื้อตัวตุ๊กตาดังมอมแมม ผมุงและมึนกลิ่นเหม็น วันหนึ่งแม่เรียกตุ๊กตาเพื่อจะพาไปอาบน้ำสระผม ตุ๊กตาวิ่งหนีแม่ไปที่ริมสระน้ำ และชะโงกหน้าไปที่สระน้ำ เพื่อจะไปเก็บดอกบัว แต่ตุ๊กตาคิดใจรีบวิ่งกลับไปหาแม่ร้องตะโกน “แม่จำตุ๊กตาเห็นยักษ์ในสระ” พ่อแม่และทุกคนจึงวิ่งไปดูที่สระ แต่ก็ไม่พบยักษ์ พ่อแม่และแม่บอกว่ายักษ์ที่ตุ๊กตาเห็นนั้นคงจะเป็นหน้าของตุ๊กตา ทุกคนจึงล้อตุ๊กตาว่า “หัวเป็นเหมางคูงานี้กว่าตัวเป็นยักษ์” ตุ๊กตา รู้สึกอับอายและคิดราพิงในใจว่า มีน้ำละ ถึงไม่มีใครอยากมาเล่นกับเราเลย เวลาไปเล่นกับเพื่อน เพื่อนก็มักจะวิ่งหนีไม่ยอมให้เราเล่นด้วย ตั้งแต่นั้นมาตุ๊กตาให้คำมั่นสัญญากับตนเองว่าต่อไปนี้เราจะเป็นตุ๊กตาคณใหม่ที่รักษาความสะอาดของร่างกาย ตั้งแต่เส้นผมจรดปลายเท้าเลย

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม	รีบมาเรียนพลัน
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ทุกคนควรตระหนักและให้ความสำคัญ เพราะเวลาเป็นสิ่งที่ค่าควรฝึกฝนให้เป็นคนตรงต่อเวลาดังแต่เด็กเพราะการตรงต่อเวลาเป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเป็นคนตรงต่อเวลา
2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญและรู้คุณค่าของการเป็นคนตรงต่อเวลา

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลงตรงต่อเวลา
2. นิทานเรื่องครอบครัววนกระเจาบ
3. คาว
4. ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง “ตรงต่อเวลา”
2. ผู้วิจัยสนทนาซักถามสมาชิกเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา ว่ามีความสำคัญต่อคนเราหรือไม่ อย่างไร

หรือไม่ อย่างไร

3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “ครอบครัววนกระเจาบ” ให้สมาชิกฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกตัญญูการรับรู้

ผู้วิจัยและสมาชิกร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงและนิทาน ดังนี้

1. สมาชิกคิดว่าการตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่
2. สมาชิกมีความรู้สึกละอายใจต่อการฟังนิทาน

ขั้นที่ 3 3. การฝึกตนเองให้ตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่
สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยและสมาชิกร่วมกันอภิปรายในประเด็นสำคัญ เช่น

1. สมาชิกได้ประโยชน์อะไรจากการฟังนิทาน
2. พฤติกรรมของพ่อนกน่าเลียนแบบหรือไม่
3. ถ้าสมาชิกเป็นพ่อนกสมาชิกจะทำอย่างไร

ขั้นที่ 4 **คิดและนำไปปฏิบัติ**

1. สมาชิกคิดว่าการเป็นคนตรงต่อเวลามีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันหรือไม่
2. สมาชิกจะปฏิบัติตนอย่างไรให้เป็นคนตรงต่อเวลา
4. สุ่มถามพฤติกรรมของสมาชิก 4-5 คน
5. ผู้วิจัยทบทวนการบ้านที่ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมา

โรงเรียนหากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้ดาว และได้รับคำชมจากครู ว่า “ยอดเยี่ยมมาก” พร้อมกับเสียงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคนและการบ้านของวันนี้คือ การเป็นคนตรงต่อเวลา ทั้งในเรื่องการมาโรงเรียนให้ทันเช้าแถว การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

หมายเหตุ ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

การตรงต่อเวลา

การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ทุกคนควรตระหนักและให้ความสำคัญ อีกทั้งยังเป็นมารยาททางสังคม การเป็นคนไม่ตรงต่อเวลาจะถูกมองว่าเป็นคนไม่มีวินัยในตนเองทำให้เกิดความเสียหายต่อหน้าที่การงานและการติดต่อธุรกิจต่างๆ และเสียผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ เพราะเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญควรฝึกฝนให้เป็นคนตรงต่อเวลาตั้งแต่เด็กเพราะการตรงต่อเวลาเป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง

เพลงตรงต่อเวลา

ตรงต่อเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา ตรง ตรง ตรง เวลาพวกเราต้องมาให้ตรงเวลา เราเกิดมาเป็นคน ต้องหมั่นทำคนให้ตรงเวลา วันคืนไม่คอยท่า วันเวลาไม่เคยคอยใคร (ซ้ำ)

นิทานเรื่องครอบครัววนกระจาก

ครอบครัวของวนกระจาก ซึ่งมีพ่อแม่และลูกนก 3 ตัว อาศัยทำรังอยู่บนต้นไม้ใหญ่ในป่าแห่งหนึ่ง เนื่องจากลูกนกยังเล็กแม่จึงเลี้ยงลูกอยู่ที่รัง พ่อนกออกไปหาอาหารเพียงลำพัง พ่อนกบินไปหาอาหารที่บึงใหญ่แห่งหนึ่ง ในบึงมีดอกบัวบานสะพรั่งเต็มไปหมด พ่อนกบินลงไปใ้น้ำในดอกบัวใหญ่เก็บกินเกสรอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินจนลืมดูเวลา เมื่อพระอาทิตย์ตกดินดอกบัวก็หุบเข้าปิดสนิท พ่อนกไม่สามารถออกมาได้ต้องนอนในดอกบัว ฝ่ายแม่กกกับลูกนกเฝ้ารอคอยอาหารจากพ่อนกด้วยความหิวโหย ตกคืนมีไฟไหม้ป่าสัตว์ต่างๆ พากันหนีตายกันอลหม่าน จนถึงรุ่งเช้า เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นขอบฟ้า ดอกบัวบานอีกครั้ง พ่อนกรีบบินกลับรัง แต่ก็สายไปแล้ว พ่อรังและลูกนกได้ถูกไฟเผาไหม้เหลืออะไรให้เห็น พ่อนกมองไปรอบๆ จึงเห็นแม่กกเกาะกิ่งไม้ร้องไห้ด้วยความเสียใจที่ไม่สามารถช่วยลูกนกออกมาได้ พ่อนกเองก็ตกใจมากและนึกเสียใจที่ตนเองไม่รู้จักรักษาเวลาไม่รีบกลับบ้านก่อนที่จะค่ำ ทำให้ต้องสูญเสียลูกนกไปอย่างไม่มีวันกลับมาคืนได้

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม	มารยาทแสนดี
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

มารยาทที่ดีในการรับประทานอาหารเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปลูกฝังให้มีตั้งแต่เด็ก เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกมีมารยาทในการรับประทานอาหารให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

2. เพื่อให้สมาชิกรับประทานอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลงมากินข้าวสิ
2. เกม คำจานหงายจาน
3. นิทานเรื่องงานเลี้ยงเข้าป่า
4. ใบความรู้
5. ดาว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง “มากินข้าวสิ” พร้อมทั้งทำท่าประกอบ
2. ผู้วิจัยสนทนาซักถามสมาชิกเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา ว่ามีความสำคัญต่อคนเราหรือไม่ อย่างไร

หรือไม่ อย่างไร

3. แบ่งสมาชิกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้การนับ 1,2 กลุ่มละ 5 คน กติกาการเล่น

ดังนี้ ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม เข้าแถวเรียงกันตอนถือ วางจานคว่ำไว้ข้างหน้าของแต่ละกลุ่ม (กลุ่มละ 1 ใบ) ให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มเริ่มจากคนหัวแถววิ่งไปหงายจานแล้วรีบวิ่งไปต่อท้ายแถวของตนเองคนที่สองวิ่งไปคว่ำจานแล้วไปต่อท้ายแถวทำสลับกันจนครบทุกคนแถวในทำได้เสร็จก่อนชนะ

4. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “งานเลี้ยงเจ้าป่า” ให้สมาชิกฟัง
- ขั้นที่ 2**   **สะท้อนกลับการรับรู้**
1. ผู้วิจัยและสมาชิกร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลง เกม และนิทาน
2. ผู้วิจัยให้ความรู้เกี่ยวกับมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหารตามใบความรู้
- ขั้นที่ 3**   **สรุปสาระสู่ชีวิต**
1. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปถึงมารยาทในการรับประทานอาหาร
2. ผู้วิจัยถามให้สมาชิกตอบคำถามดังนี้
- 2.1 สมาชิกนำแนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
- 2.2 การเป็นคนที่มียารยาทในการรับประทานอาหารเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่
- ขั้นที่ 4**   **คิดและนำไปปฏิบัติ**
1. ผู้วิจัยถามกระตุ้นให้สมาชิกสรุปถึงความสำคัญของการมียารยาทในการรับประทานอาหารได้
2. การเป็นผู้ที่มีมารยาทในการรับประทานอาหารมีประโยชน์อย่างไรบ้าง
3. ผู้วิจัยทบทวนการบ้านที่ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมาโรงเรียน การเป็นคนตรงต่อเวลา หากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้ดาว และได้รับคำชมจากครู ว่า “เก่งจริงๆ” พร้อมกับเสียงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคนและการบ้านของวันนี้คือ การมียารยาทในการรับประทานอาหาร

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดให้
4. มอบดาวให้ผู้ปฏิบัติตามเงื่อนไข

หมายเหตุ ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

มารยาทในการรับประทานอาหาร

มารยาทที่ดีในการรับประทานอาหารเป็นสิ่งที่คุณควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่เด็กเพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมและมีวัฒนธรรมอันดีงามจึงไม่ควรมองข้ามแม้เป็นสิ่งเพียงเล็กน้อย เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

เพลงมากินข้าวจิ

มากินข้าวจิๆ กับคี่คี่ๆ
มีทั้งแกงและต้มยำๆ
กินทุกวันแข็งแรงคี่ๆ

นิทานเรื่องงานเลี้ยงเจ้าป่า

วันหนึ่ง สิงโตเจ้าป่าจะจัดงานเลี้ยงวันเกิดขึ้นที่บ้านของตนเอง จึงเชิญเพื่อนบ้านมาร่วมอวยพรวันเกิดและรับประทานอาหารร่วมกัน สิงโตเจ้าป่าแต่งกายอย่างสง่างามขึ้นรับแขกที่มาในงาน กระต่ายน้อยแสนสวยก็มาในงานเลี้ยงด้วยเธอเป็นกระต่ายน้อยที่มีมารยาทงามได้นำของขวัญมามอบให้สิงโต สิงโตกล่าวขอบคุณและเชิญกระต่ายน้อยเข้าไปนั่งในโต๊ะอาหารที่เตรียมไว้ กระต่ายน้อยนั่งรับประทานอาหารอย่างเรียบร้อยและมีมารยาท จนใครๆ พากันมองอย่างชื่นชม สิงโตเจ้าป่าเดินทักทายแขกที่มาร่วมงานทุกโต๊ะ จนไปถึงโต๊ะที่สุนัขจึงจอกนั่งอยู่สุนัขจึงจอกไม่ได้สนใจใครก้มหน้าก้มตารับประทานอาหารและรับประทานอาหารอย่างมูมมาม เขาใช้มือลูบจับเอาแต่เนื้อมากินทั้งที่เศษกระดูกเคลื่อนไปทั้งโต๊ะ เวลาเคี้ยวอาหารก็มีเสียงดังน่ารำคาญ จึงไม่มีใครนั่งร่วมโต๊ะกับสุนัขจึงจอก สิงโตรู้สึกไม่พอใจและตำหนิสุนัขจึงจอกว่าควรรักษามารยาทในการรับประทานอาหารด้วย และคิดในใจว่าต่อไปเราจะไม่เชิญสุนัขจึงจอกมาร่วมงานอีกแล้ว

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม	มีน้ำใจ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

ความมีน้ำใจเป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ในตัวเด็กและเป็นพฤติกรรมที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การอยู่ในสังคมเดียวกันควรมีน้ำใจเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันแล้วทุกคนในสังคมก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกเป็นคนมีน้ำใจ เอื้อเพื่อเผื่อแผ่
2. เพื่อให้สมาชิกเกิดการเลียนแบบจากตัวละครในกรณีตัวอย่าง

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เกมสาลิกาป้อนเหยื่อ
2. นิทานเรื่องช้างน้อยใจดี
4. ใบความรู้
5. คาว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 5 คน ให้เล่นเกมสาลิกาป้อนเหยื่อโดยใช้หลอดดูดคนละอันคาบไว้ในปาก หัวที่อยู่หัวแถวจะมีหนังยางเส้นหนึ่งคล้องอยู่ในหลอดดูดพอเริ่มเกมก็ส่งหนังยางให้คนที่สองโดยใช้หลอดในการส่งต่อห้ามใช้มือช่วยจับและส่งต่อไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้าย ห้ามตกหล่น แถวไหนทำเสร็จก่อนชนะ

2. ผู้วิจัยกล่าวชื่นชมกลุ่มที่ชนะ และสรุปผลการเล่นเกม
3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “ช้างน้อยใจดี” ให้สมาชิกฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ให้สมาชิกอภิปราย แสดงความคิดเห็นถึงนิทานว่าให้ข้อคิดอะไรบ้าง
2. สมาชิกเคยทำกิจกรรมเหล่านี้มาก่อนหรือไม่ มีความรู้เกี่ยวกับอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ให้สมาชิกสรุปถึงความสำคัญของความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อบุคคลอื่นเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. สมาชิกคิดว่าพฤติกรรมของช่างน้อยน่าเลียนแบบหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ให้สรุปถึงพฤติกรรมความมีน้ำใจในใบความรู้

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ให้สมาชิกคิดว่าจะแสดงความมีน้ำใจกับเพื่อนได้อย่างไร
2. สุ่มถามสมาชิก 4-5 คน
3. นักเรียนคิดว่าความมีน้ำใจเป็นสิ่งที่ควรนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันหรือไม่

เพราะเหตุใด

4. ผู้วิจัยทบทวนการบ้านที่ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมาโรงเรียน การเป็นคนตรงต่อเวลา การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร หากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้ดาว และได้รับคำชมจากครู ว่า “นายแน่นมาก” พร้อมกับเสียงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคนและการบ้านของวันนี้คือ การเป็นคนที่มีน้ำใจ

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การปฏิบัติตามเงื่อนไขของการบ้านที่ให้ไปแต่ละวัน
4. มอบดาวให้ผู้ที่มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการบ้านที่ให้ไปแต่ละวัน

หมายเหตุ ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

ความมีน้ำใจ

ความมีน้ำใจเป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ในตัวเด็กและเป็นพฤติกรรมที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การอยู่ในสังคมเดียวกันควรมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ถ้าต่างคนต่างอยู่ต่างคนต่างทำไม่ช่วยเหลือจนเจือกันในหมู่คณะ สังคมย่อมขาดความสุขเท่าที่ควร การอยู่ร่วมกันในสังคมไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน โรงเรียน หรือชุมชน บุคคลต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันแล้วทุกคนในสังคมก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

นิทานเรื่องช่างน้อยใจดี

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีช่างน้อยตัวหนึ่ง เดินเล่นอยู่ตามลำพัง ช่างน้อยเดินเล่นไปเรื่อยๆ ทันใดนั้น ช่างน้อยก็ได้ยินเสียงร้องไห้ช่วยของลูกสิงห์ ช่วยด้วย ช่วยด้วย หนูหลงทาง หนูหาแม่ไม่เจอ ช่างน้อยจึงเข้าไปหาแล้วถามลูกสิงห์ว่า เป็นอะไร ลูกสิงห์บอกว่าหนูหลงทางกับแม่ช่วยพาหนูไปส่งด้วย ช่างน้อยจึงให้สิงห์ขี่คอและพาเดินหาแม่จนพบ แม่สิงห์ดีใจมากขอบใจช่างน้อยที่ช่วยลูกของเธอ ช่างน้อยบอกว่าไม่เป็นไรฉันยินดีช่วย ช่างน้อยเดินเล่นต่อไปอีกก็ไปพบลูกอีแรพกำลังเข่งเพื่อไถ่มกิ้งขอกไม่มีมาเป็นอาหารแต่ก็เอาไม่ถึง ช่างน้อยจึงช่วยไถ่มกิ้งขอบไม่มีให้ ลูกอีแรพกล่าวขอบคุณ ช่างน้อยบอกว่าไม่เป็นไรยินดีช่วยเหลือ ว่าแล้วก็เดินเล่นต่อไป จนไปพบกับลูกสิงโตกำลังกำลังเดินข้ามบึงงอหญา ช่างน้อยจึงถามว่าทำอะไรหรือ ลูกสิงโตตอบว่ากำลังจะทำที่นอนให้นุ่มแต่กำลังไม่เพียงพอ ช่างน้อยบอกว่าเดี๋ยวฉันจะช่วยเอง ว่าแล้วช่างน้อยจึงเหยียบไปบนบึงงอหญาทำเป็นที่นอนให้ลูกสิงโต ลูกสิงโตขอบคุณมากและชมว่าช่างน้อยใจดีจังเลย ช่างน้อยบอกว่าไม่เป็นไร ยินดีช่วยเหลือช่างน้อยเดินต่อไปอีก ก็ไปเจอลูกกวางตกลงไปในหลุมดักสัตว์ของนายพราน ช่างน้อยจึงยื่นวงลงไปช่วยลูกกวางขึ้นมาได้อย่างปลอดภัย ลูกกวางดีใจมากขอบคุณช่างน้อยที่ช่วยชีวิตหลายวัยผ่านไปช่างน้อยเดินเล่นในป่า ทันใดนั้นช่างน้อยได้ตกลงไปในหลุมดักสัตว์ของนายพราน มันเป็นหลุมที่ลึกมากจนช่างน้อยไม่สามารถขึ้นมาเองได้ ช่างน้อยตกใจร้องเสียงดัง แปรัน แปรัน ดังก้องไปทั้งป่า เสียงร้องของช่างน้อยได้ยินไปถึงสัตว์ต่างๆ ที่ช่างน้อยเคยให้ความช่วยเหลือ สัตว์เหล่านั้นจึงเดินทางมาช่วยเหลือช่างน้อยด้วยความเต็มใจ ต่างพากันช่วยกันหากิ่งไม้ ก้อนดิน ก้อนหิน ก่อๆ ทิ้งลงไปในหลุม จนกระทั่งหลุมตื้นขึ้นขึ้นมาเรื่อยๆ ในที่สุดช่างน้อยก็ขึ้นจากหลุมได้อย่างปลอดภัย

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม	ไครคนซัน
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

การตั้งใจทำงานทุกอย่างตามที่ได้รับมอบหมายเป็นพฤติกรรมที่สมควรได้รับการ
ปลุกฝัง ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้คิดเป็นนิสัยติดตัวตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้แบบอย่างและข้อคิดในการทำงาน
2. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกเป็นคนที่มีความตั้งใจในการทำงาน

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลงอย่าเกียจคร้านการทำงาน
2. นิทานเรื่อง มดแสนขยัน
3. ใบความรู้
4. คาว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง อย่าเกียจคร้าน พร้อมทั้งปรบมือและทำท่าทางประกอบ
2. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง มดแสนขยัน ให้สมาชิกฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกัณฑ์การรับรู้

1. ผู้วิจัยถามคำถามจากใบความรู้
2. ผู้วิจัยถามนำเพื่อให้สมาชิกช่วยวิเคราะห์ตามแนวคำถามต่อไปนี้
  - 2.1 ความเกียจคร้านให้โทษอย่างไร
  - 2.2 ความขยันมีประโยชน์อย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ผู้วิจัยถามนำให้สมาชิกริคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวละครในนิทานดังนี้

- นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดคักแคนจึงไว้ที่อยู่และอดอาหาร
- นักเรียนควรเขียนแบบใครในนิทานเรื่องนี้
- การร้องเพลงและฟังนิทานได้ข้อคิดและคติสอนใจอะไรบ้าง

ขั้นที่ 4 กิคและนำไปปฏิบัติ

1. ให้สมาชิกคิดว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นคนขยัน
2. หากสมาชิกสนใจเรียน ตั้งใจทำงานให้เสร็จ คิดว่าจะเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

บ้าง

3. ถ้าสมาชิกเห็นเพื่อนซึ่งเคยเรียนหนังสือ ควรทำอย่างไร
4. ผู้วิจัยทบทวนการบ้านที่ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมา

โรงเรียน การเป็นคนตรงต่อเวลา การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร การเป็นคนที่มีความตั้งใจ หากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้ดาว และได้รับคำชมจากครู ว่า “นี่ไงคนเก่ง” พร้อมกับเสียงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคนและการบ้านของวันนี้คือ การเป็นคนขยัน

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงกันได้
4. มอบดาวให้ผู้ที่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

หมายเหตุ ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

โครงงานชั้น

“ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน” จากคำพูดประโยคนี้ทำให้ตระหนักว่า การทำงานทุกอย่างควรทำอย่างตั้งใจ ใส่ใจ ให้สำเร็จลุล่วงตามเวลาที่กำหนดการตั้งใจทำงานทุกอย่างตามที่ได้รับมอบหมายเป็นพฤติกรรมที่สมควรได้รับการปลูกฝัง ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้เกิดเป็นนิสัยติดตัวตลอดไป

นิทานเรื่องมดแสนขยัน

หลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าวของชาวนา ท้องทุ่งนาเต็มไปด้วยเมล็ดข้าวที่ตกหล่นเกลื่อนไปทั่วท้องนา ทำให้สัตว์ต่างๆ รวมทั้งด้กัแตนและมด ต่างก็มีอาหารกินอย่างอุดมสมบูรณ์ ครอบครัวมดเป็นครอบครัวแสนขยันตั้งแต่เช้าจนค่ำจะช่วยกันสร้างรังให้แข็งแรงและช่วยกันขนอาหาร เมล็ดข้าว เข้ามาเก็บไว้ในรังทุกๆ วัน ในขณะที่เจ้าด้กัแตนเอาแต่คิดก็ด้าร์ร้องเพลงอย่างสบายอารมณ์ มดเคยเตือนให้ด้กัแตนรู้จักทำงาน เพื่อวันหน้าจะได้สบาย ด้กัแตนกลับตอบว่า อาหารมีมากมาย จะกินเมื่อไหร่ก็ได้ร้องเพลงให้เบิกบานใจดีกว่า

เมื่อฤดูฝนมาถึง ฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน น้ำเจิ่งนองท่วมท้องทุ่ง ด้กัแตนเปียกปอน ไม่มีแม่แต่บ้านจะอยู่และอาหารก็ไม่ตกถึงท้องมาหลายวันแล้วนับตั้งแต่ฝนตกหนัก ด้กัแตนจึงชมซานมาเคาะประตูบ้านของมด ป๊อก ป๊อก ป๊อก มดตะโกนถามว่า นั่นใครมาเคาะประตู ด้กัแตนตอบด้วยเสียงอันสั้นเทว่า ฉันเอง ฉันขอเข้าไปอาศัยหลบฝนในบ้านของเธอหน่อยได้ไหม มดจึงเปิดประตูให้ด้กัแตนเข้ามาภายในบ้านของมด ในบ้านของมดอบอุ่นและมีอาหารคุณไว้มากมายเพียงพอต่อสมาชิกในครอบครัวตลอดฤดูฝน ด้กัแตนมองอาหารพร้อมกับกลืนน้ำลายด้วยความหิวโหย มดจึงแบ่งอาหารให้ด้กัแตนกินพอประทังชีวิต พร้อมกับพูดว่า เราคงแบ่งอาหารให้ท่านได้แค่นี้ เพราะเราต้องเก็บไว้กินในครอบครัวตลอดฤดูฝน และเมื่อฝนซาเมื่อด้กัแตนจึงจำใจออกจากบ้านของมดพร้อมกับรำพึงในใจว่าเราไม่น่าจะเกียจทำงานเลย เมื่อตอนมีอาหารมากมายก็ไม่วั้จักเก็บหาไว้ ถ้าหากเราขยันเหมือนมด ป่านนี้เราคงมีบ้านอยู่อย่างอบอุ่นและมีอาหารกินไม่ต้องมาเดินตากฝนขออาหารมดแบบนี้

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม	ชวนกันเข้าแถว
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้น หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กับเด็กเพื่อเป็นนิสัยที่ถาวรตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เพลงในการปรับพฤติกรรมการไม่มีระเบียบวินัยในการเข้าแถว
2. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับ

ก่อนหลัง

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลงเข้าแถว
2. นิทานเรื่อง จอมใจร้อน
3. ใบความรู้
4. ดา

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง เข้าแถว พร้อมทั้งปรับมือและท่าทางประกอบ
2. ให้อาสาสมัครออกมาพาเพื่อนร้องเพลงและท่าทางประกอบ
3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “จอมใจร้อน” ให้สมาชิกฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยถามคำถามจากใบความรู้
2. ต่อมถามสมาชิก 4-5 คน เกี่ยวกับการมีระเบียบวินัยในตนเองในการเข้าแถว

ตามลำดับก่อนหลัง

- 2.1 การฟังนิทานและร้องเพลงเป็นสิ่งที่นักเรียนชอบหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 2.2 ได้ข้อคิดอะไรจากนิทาน

ขั้นที่ 3

สรุปสาระสู่ชีวิต

ผู้วิจัยถามนำให้สมาชิกคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวละครในนิทานดังนี้

1. พฤติกรรมของใครน่าเลียนแบบมากที่สุด เพราะเหตุใด
2. การที่สมาชิกไม่เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ส่งผลเสียอย่างไร
3. หากสมาชิกมีพฤติกรรมเหมือนจอม ควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 4

คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ผู้วิจัยถามถึงความสำคัญของการเข้าแถวตามลำดับก่อน หลัง
2. แนวคิดที่ได้จากกิจกรรมนี้นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
3. สมาชิกควรปฏิบัติตามจอมหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ร่วมกันสรุปถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อน หลัง
5. ผู้วิจัยทบทวนการบ้านที่ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมา

โรงเรียน การเป็นคนตรงต่อเวลา การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร การเป็นคนที่มีความตั้งใจ การเป็นคนขยัน หากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้อดาว และได้รับคำชมจากผู้วิจัยว่า “สุดยอดจริงๆ” พร้อมกับเสี่ยงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคนและการบ้านของวันนี้คือ การมีวินัยในการเข้าแถว

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถามจากใบความรู้
3. การปฏิบัติตามเงื่อนไขและการบ้านที่ให้ไป
4. มอบดาวให้ผู้ปฏิบัติตามเงื่อนไข

หมายเหตุ

ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

การมีระเบียบวินัยในการเข้าแถว

การมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลังเป็นมารยาททางสังคม เป็นเครื่องบ่งบอกถึงการเป็นผู้มีวัฒนธรรมได้รับการฝึกฝนมาดีแล้วและเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กับเด็กเพื่อเป็นนิสัยที่ถาวรตลอดไป

เพลงเข้าแถว

เข้าแถว เข้าแถว อย่าล้ำแถวเดินเรียงกัน
 อย่างมีวามเชื่อน เดินตามเพื่อนให้ทัน
 ระวัง จะเดินชนกัน เข้าแถวพลันว่องไว

นิทานเรื่อง จอมใจร้อน

จอมเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง จอมมีนิสัยใจร้อน ไม่ค่อยมีความอดทนรอคอยอะไร เอาแต่ใจตนเอง จอมมีเพื่อนสนิท 2 คน คือ น้ำ กับ ปอง ทั้ง 3 คน ชอบไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ

วันหนึ่งทางโรงเรียนประกาศว่าจะมีผู้ใจบุญนำอาหารกลางวันมาแจกให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียน จอมและเพื่อนๆ ก็ไปเข้าแถวรอรับอาหารและขนมพร้อมกับคนอื่นๆ

ในขณะที่จอมเข้าแถวรออยู่นั้น เขามีความรู้สึกหงุดหงิดเพราะแถวยาวมาก จอมจึงตัดสินใจชวนน้ำและปองไปลัดคิวของน้องอนุบาล แต่น้ำกับปองปฏิเสธ บอกว่าไม่สมควรทำ อุดทนอีกนิดเดี๋ยวก็ได้กิน เราไม่ควรไปลัดคิวคนอื่น แต่จอมไม่เชื่อ เขาจึงเดินไปยืนข้างหน้าของน้องอนุบาลที่ยืนอยู่ใกล้อาหารมากที่สุด ปรากฏว่าน้องอนุบาลไม่ยอม จึงเกิดการโต้เถียงกันขึ้น ทำให้คุณครูหันมาดูและตำหนิจอมว่า ควรเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง จึงไล่ให้จอมไปเข้าแถวต่อท้ายคนที่ยืนหลังสุด

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม	นิทานแสนสนุก
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี จะทำให้บุคคลได้รับการเชื่อถือและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขราบรื่น ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้ตัวละครในนิทานเป็นตัวอย่างในการฝึกความมีวินัยในตนเองด้านการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานอย่างมีสาระและกล้าแสดงออก

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลง หนึ่ง สอง สาม
2. นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม”
3. ใบความรู้
4. คาว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง “หนึ่ง สอง สาม” พร้อมทั้งปรบมือและทำท่าทางประกอบ

2. ให้อาสาสมัครออกมาพาเพื่อนแสดงท่าทางประกอบเพลงและให้เพื่อนทำตาม

3. ผู้วิจัยเล่านิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม” ให้สมาชิกฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกัลการรับรู้

1. ให้สมาชิกอภิปรายแสดงความคิดเห็นถึงการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและไม่ดี

2. ให้สมาชิกบอกความแตกต่างระหว่างผู้นำกับผู้ตาม

3. สุ่มให้สมาชิก 1-2 คน ออกมาเล่านิทานที่ตัวเองประทับใจ

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ให้สมาชิกสรุปถึงความสำคัญของการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีว่ามีประโยชน์อย่างไร
2. ใช้คำถามกระตุ้นให้สมาชิกคิด วิเคราะห์ ดังนี้
  - เราควรเลียนแบบใครระหว่างกระต่ายกับราชสีห์
  - การทำตามคนอื่นโดยไม่คิดเกิดผลเสียอย่างไร

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยตั้งคำถามให้คิดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้สมาชิกคิดว่าตนเองจะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้หรือไม่ อย่างไร
2. การเป็นผู้นำที่ขาดสติก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับผู้อื่นอย่างไร
3. การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันหรือไม่
4. ผู้วิจัยซักถามความรู้สึกร่วมของสมาชิกในการร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ พร้อมทั้งกล่าวคำ

ชมเชยคนที่ตั้งใจและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม

5. ผู้วิจัยทบทวนการบ้านที่ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมาโรงเรียน การเป็นคนตรงต่อเวลา การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร การเป็นคนที่มีความตั้งใจ การเป็นคนขยัน การมีวินัยในการเข้าแถว หากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้อาหาร และได้รับคำชมจากผู้วิจัยว่า “สุดยอดจริงๆ” พร้อมกับเสียงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคนและการบ้านของวันนี้คือ การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี แล้วนัดหมายครั้งต่อไป

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถามจากใบความรู้
3. การปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ให้ไว้
4. มอบดาวให้ผู้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ให้ไว้

หมายเหตุ ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็ก เพราะสังคมทุกวันนี้มีความสับสนวุ่นวายมาก หากสังคมมีผู้นำและผู้ตามที่ดี จะทำให้สังคมนั้นบุคคลได้รับการเชื่อถือและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขราบรื่น ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น

เพลง “หนึ่ง สอง สาม”

หนึ่ง สอง สาม, หนึ่ง สอง สาม, ชักเอวไปมา
 ชักซ้ายๆ แล้วก็ชักขวาๆ
 หมุนตัวไปมาแล้วก็ร้องไชโย ไชโย ไชโย ปึม ปึม ปึม ปึม

นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม”

มีกระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นตาล ในขณะที่กำลังหลับสนิทอยู่นั่นเอง ก็ได้ยินเสียงคังคัง กระจ่างตกใจตื่นไม่ทันสังเกตให้ดี ก็ร้องขึ้นอย่างสุดเสียงว่า ฟีถล่มแล้ว หนีเร็ว ฟีถล่มแล้ว หนีเร็ว พวกสัตว์อื่นๆ ได้ยินก็พากันแตกตื่นวิ่งหนีตายกันอย่างอลหม่าน บ้างก็หกล้มโดนเหยียบ บาดเจ็บ ล้มตายกันเป็นจำนวนมาก ในขณะที่กำลังวิ่งผ่านราชสีห์เจ้าป่า ราชสีห์ได้ตะโกนถามว่า พวกเจ้าวิ่งหนีอะไรมา พวกสัตว์ต่างตอบว่า ฟีถล่ม หนีเร็ว ราชสีห์ถามว่าฟีถล่มที่ไหน พาเข้าไปดูหน่อยซิ กระต่ายจึงพาราชสีห์กลับมาตรงที่ตัวเองนอนหลับ พร้อมทั้งบอกว่าตรงนี้แหละ ราชสีห์มองเห็นลูกตาลหล่นอยู่ จึงพูดว่าที่แท้ก็ลูกตาลหล่น ไม่ใช่ฟีถล่มอย่างที่เจ้าคิด จึงตำหนิกระต่ายว่า เจ้ากระต่ายตื่นตูม ทีหลังจะพูดอะไรควรดูให้ดีเสียก่อน และพวกสัตว์เหล่านี้ก็เหมือนกันไม่ควรเชื่อในสิ่งที่ยังมองไม่เห็น

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม	เรียนอย่างสุขใจ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

การเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ครบไม่ต้องหิวบิ่บคนอื่นและไม่เสียโอกาสในการทำงาน การเรียน ทำให้เรียนอย่างมีความสุข เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้เป็นนิสัยติดตัวตั้งแต่เด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกปรับพฤติกรรมการเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ครบ
2. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการมีอุปกรณ์การเรียนครบ

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลง “ลมพัด”
2. กระดาษปอนด์ ดินสอ สี ยางลบ ไม้บรรทัด
3. สถานที่ร่มเงา
4. ใบความรู้
5. ดาว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ผู้วิจัยนำสมาชิกร้องเพลง “ลมพัด” พร้อมทั้งพาล่นเกม ไม่ควรเกิน 10 นาที
2. ผู้วิจัยสนทนาซักถามเกี่ยวกับความสำคัญของวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนว่ามี

ความสำคัญอย่างไร

3. แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกให้กระดาษปอนด์ 1 แผ่น และอุปกรณ์ใน

การวาดภาพระบายสีครบ

4. กลุ่มที่ 2 แจกกระดาษปอนด์ 1 แผ่น และดินสอครบทุกคนแต่ไม่มีอุปกรณ์ใน

การระบายสี กำหนดเวลา 15 นาที แล้วให้แต่ละกลุ่มเอางานมาส่ง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มนำผลงานมาส่ง ผู้วิจัยถามนำให้สมาชิกคิดวิเคราะห์ดังนี้

- ผลงานกลุ่มไหนสมบูรณ์ที่สุด เพราะเหตุใด
- สมาชิกคิดว่า การมีอุปกรณ์ในการเรียนครบมีความสำคัญอย่างไร
- อุปกรณ์ในการเรียนจำเป็นหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มนำผลงานออกไปคิดที่หน้าห้องเรียน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. สมาชิกคิดว่าควรจะนำแนวคิดนี้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

2. ใช้คำถามกระตุ้นให้สมาชิกคิด วิเคราะห์ ดังนี้

2.1 การหยิบยื่นอุปกรณ์การเรียนคนอื่นบ่อยๆ ควรทำหรือไม่

2.2 จากสถานการณ์นี้เราสามารถเอาไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้หรือไม่

ขั้นที่ 4 กิจและนำไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยตั้งคำถามให้คิดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

- ควรเขียนแบบพฤติกรรมกลุ่มใด
- ชักถามความเข้าใจในการทำกิจกรรมครั้งนี้ มีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
- สมาชิกคิดว่ากลุ่มไหนจะมีความสุขในการทำงานมากกว่ากัน
- ผู้วิจัยกล่าวชมเชยและให้กำลังใจในการร่วมกิจกรรม และทบทวนการบ้านที่

ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมาโรงเรียน การเป็นคนตรงต่อเวลา การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร การเป็นคนที่มีน้ำใจ การเป็นคนขยัน การมีวินัยในการเข้าแถว การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี หากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้ดาว และได้รับคำชมจากผู้วิจัยว่า “สุดยอดของสุดยอด” พร้อมกับเสียงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคนและการบ้านของวันนี้คือ การมีอุปกรณ์การเรียนครบ ไปพร้อมทั้งนัดหมายครั้งต่อไป

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. มอบดาวให้ผู้ตอบคำถามได้ถูกต้อง

หมายเหตุ ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

โอบความรู้

การเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ครบ

การเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ครบไม่ต้องหยิบยืมคนอื่นจะทำให้ไม่เสียโอกาสในการทำงาน การเรียน ทำให้เรียนอย่างมีความสุข เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้เป็นนิสัยติดตัวตั้งแต่เด็กและเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะเป็นคนที่รู้จักการวางแผนการทำงาน การจัดการ ทั้งชีวิตส่วนตัว และการทำงานส่วนรวม

เพลง “ลมพัด”

ลมเอ๋ย ลมพัด โบกสะบัดพัดมาไวๆ

ลมเอ๋ย ลมพัดอะไรๆ (ช้า)

ฉันจะบอกให้ พัดคน .... (คนผมขาว,คนใส่กางเกง,คนใส่กระโปรง,.....)

ครั้งที่ 11

ชื่อกิจกรรม	วินัยเป็นเลิศ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

ความมีระเบียบวินัยในตนเองเป็นรากฐานสำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กไทย เพื่อจะได้เป็นนิสัยที่ติดตัวตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกมีระเบียบวินัยในตนเอง
2. เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัยติดตัวไปตลอดจนเป็นนิสัย

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลง
2. นิทาน
3. ใบความรู้
4. ใบงาน
5. คาว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. นำเพลงและนิทานในกิจกรรมที่ 2 จนถึงกิจกรรมที่ 10 มาทบทวนทั้งหมด
2. ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการมี

วินัยในตนเองทุกๆ ด้านที่ได้ทำกิจกรรมผ่านมา

3. ถามคำถามจากกิจกรรมที่ผ่านมา ถึงนิทานที่ประทับใจและตัวละครที่ควร

เขียนแบบ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ผู้วิจัยกระตุ้นให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่ผ่านมาว่า
  - สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างไร

- ขั้นที่ 3**   - พฤติกรรมใดควรเลียนแบบและพฤติกรรมใดไม่ควรเลียนแบบ
- สรุปสาระสำคัญ**
1. ผู้วิจัยสนทนากลุ่มถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์
  2. เพลงและนิทานที่ผ่านมาให้ข้อคิดอะไรบ้าง
  3. สามารถนำแนวคิดที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ 4   **คิดและนำไปปฏิบัติ**

ผู้วิจัยตั้งคำถามให้คิดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

- จากกิจกรรมที่ผ่านมามีใครบ้างที่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรม
- ซักถามความเข้าใจในการทำกิจกรรมที่ผ่านมามีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
- ผู้วิจัยกล่าวชมเชยและให้กำลังใจในการร่วมกิจกรรม และทบทวนการบ้านที่

ให้กับสมาชิก ตั้งแต่การแต่งกาย การอาบน้ำก่อนมาโรงเรียน การเป็นคนตรงต่อเวลา การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร การเป็นคนที่มีน้ำใจ การเป็นคนขยัน การมีวินัยในการเข้าแถว การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การมีอุปนิสัยการเรียนครบ หากสมาชิกคนใดทำตามเงื่อนไขก็จะได้อา และได้รับคำชมจากผู้วิจัยว่า “ทั้งยอดเยี่ยมและเยี่ยมจริงๆ” พร้อมกับเสียงปรบมือให้จากสมาชิกทุกคน และพร้อมทั้งนัดหมายครั้งต่อไป

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

หมายเหตุ   ใช้เทคนิคการเสริมแรงและเทคนิคการเรียนรู้จากการมีตัวแบบตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

ใบความรู้

การมีวินัยในตนเอง

ความมีวินัยในตนเองเป็นรากฐานสำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กไทย
เพื่อจะได้เป็นนิสัยที่ติดตัวตลอดไป

พฤติกรรมที่ไม่มีความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง
ด้านการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และด้านการตรงต่อเวลา ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยใช้การเสริมแรงและตัวแบบทาง
สังคม

ใบงาน

คำถามท้ายกิจกรรม

ชื่อ.....

จงตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเข้าใจ

1. นิทานเรื่องอะไรสอนเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา

.....
.....

2. นักเรียนชอบตัวละครในนิทานเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
.....

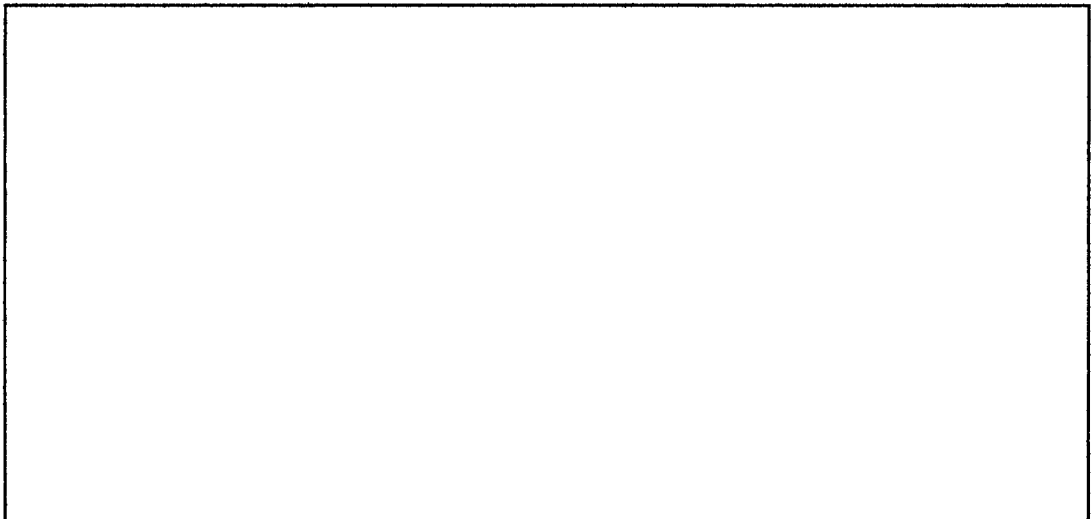
3. นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนมีวินัยในตนเองหรือไม่

.....
.....

4. นักเรียนคิดว่าตนเองมีวินัยด้านใดบ้าง (ด้านการแต่งกาย, ด้านการทำงาน, ด้านการตรงต่อเวลา)

.....
.....

วาดภาพนิทานที่ประทับใจ

ชื่อกิจกรรม	ปัจฉิมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

พฤติกรรมกรไม่มีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และด้านการตรงต่อเวลา ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยใช้การเสริมแรงและตัวแบบทางสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและสรุปลักษณะพฤติกรรมกรมีวินัยในตนเองของนักเรียน
2. เพื่อประเมินผลการร่วมกิจกรรม

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. แบบประเมิน
2. แบบทดสอบพฤติกรรมกรมีวินัยในตนเองหลังเรียน
3. รางวัล
4. แบบสังเกตพฤติกรรม

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนาซักถามสมาชิกถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ผ่านมา
2. สุ่มถามสมาชิก 4-5 คน ออกมาอภิปรายแสดงความรู้สึก
3. ให้ทำแบบทดสอบพฤติกรรมกรมีวินัยในตนเองหลังเรียน (Posttest)
4. ให้ทำแบบประเมินชุดกิจกรรมแนะแนว
5. กล่าวชมเชยและให้สมาชิกนำดาวที่เก็บรวบรวมไว้ทุกกิจกรรมมาแลกรางวัล ซึ่งเป็นอุปกรณ์การเรียน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
6. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม

ประเมินผล

1. ตรวจสอบประเมิน
2. ประเมินจากการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดให้และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งติดตามความถาวรของพฤติกรรม

โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มควบคุม ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้บริการกับสมาชิกในกลุ่มจะทำให้การจัดกิจกรรมร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
2. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจจุดมุ่งหมายของการร่วมกิจกรรม

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบก่อนเรียน

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย และสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน

1. ผู้วิจัยชี้แจงกฎกติกา จุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมร่วมกันในครั้งนี้ให้สมาชิกฟัง
2. ให้สมาชิกทุกคนทำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง (Pretest)
3. ผู้วิจัยชี้แจงถึงจุดประสงค์ของการสอนเรื่องการมีวินัยในตนเอง
4. นัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป
5. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

ประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาซักถามแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตการร่วมกิจกรรม

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม	แต่งกายเรียบร้อย
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การแต่งกายของนักเรียนจำเป็นที่จะต้องเน้นถึงความสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียนทุกคนในสถานศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งเกิดเป็นนิสัยที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อปรับพฤติกรรมการแต่งกายของสมาชิกให้เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การสอน การยกตัวอย่างและการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงการแต่งกายให้เรียบร้อยของนักเรียนและให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้
2. สนทนาซักถามและให้ส่งตัวแทนออกมาสรุป 4-5 คน
3. ให้เขียนคำขวัญเกี่ยวกับการแต่งกาย เช่น “แต่งกายดี ราศรีจับ แต่งกายยับ ราศรีเสีย”

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม
2. ตรวจสอบคำขวัญ

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม	ร่างกายของฉัน
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การรักษาความสะอาดของร่างกาย เป็นอนามัยส่วนบุคคลและจำเป็นที่ทุกคนต้องรู้จัก การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายของตนเองให้ถูกต้อง เหมาะสม ตั้งแต่เส้นผมถึงปลายเท้า และหมั่นฝึกฝนให้เป็นคนมีนิสัยรักความสะอาดติดตัวตั้งแต่เด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกรู้จักวิธีการรักษาความสะอาดของร่างกาย
2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการรักษาความสะอาด

ของร่างกาย**เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม**

1. ใบความรู้
2. กระดาษ A 4

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบายและการตอบคำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงวิธีการรักษาความสะอาดของร่างกาย
2. แจกกระดาษให้นักเรียนเขียนถึงความสำคัญและประโยชน์การรักษาความสะอาด

ของร่างกาย

3. สุ่มให้นักเรียน 4-5 คน ออกมาพูดหน้าชั้นเรียน
4. ร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม	มาเรียนพลัน
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ทุกคนควรตระหนักและให้ความสำคัญ เพราะเวลาเป็นสิ่งที่ค่าควรฝึกฝนให้เป็นคนตรงต่อเวลาดังแต่เด็กเพราะการตรงต่อเวลาเป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเป็นคนตรงต่อเวลา
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและรู้คุณค่าของการเป็นคนตรงต่อเวลา

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง การตอบคำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายถึงการเป็นคนตรงต่อเวลาและให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้
2. ให้นักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา
3. ร่วมกันสรุปถึงข้อดีของการเป็นคนตรงต่อเวลา
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม	มารยาทแสนดี
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

มารยาทที่ดีในการรับประทานอาหารเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปลูกฝังให้มีตั้งแต่เด็ก เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกมีมารยาทในการรับประทานอาหารให้เหมาะสมกับกาลเทศะ
2. เพื่อให้สมาชิกรับประทานอาหารอย่างถูกต้องลักษณะ

เครื่องมือ/ชื่อกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. เกม คำงานหยาบงาน

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง และการใช้คำถาม

1. ให้นักเรียนเล่นเกม คำงานหยาบงาน เหมือนกับกลุ่มทดลอง
2. ผู้วิจัยอธิบายถึงการเป็นผู้มีมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร
3. ให้นักเรียนอ่านใบความรู้และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม เล่าเรื่องและยกตัวอย่างของผู้ที่

มีมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร

4. สุ่มถามนักเรียน 2-3 คน
5. ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม	มีน้ำใจ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

ความมีน้ำใจเป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ในตัวเด็กและเป็นพฤติกรรมที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การอยู่ในสังคมเดียวกันควรมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันแล้วทุกคนในสังคมก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกเป็นคนมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
2. เพื่อให้สมาชิกเกิดการเลียนแบบจากตัวละครในกรณีตัวอย่าง

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง และการใช้คำถาม

1. ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเป็นคนมีน้ำใจ
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างของพฤติกรรมความมีน้ำใจของคนรอบข้าง
3. ผู้วิจัยและนักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้
4. สุ่มถามนักเรียน 4-5 คน

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม	ไครคนชยัน
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

การตั้งใจทำงานทุกอย่างตามที่ได้รับมอบหมายเป็นพฤติกรรมที่สมควรได้รับการ
ปลุกฝัง ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้คิดเป็นนิสัยติดตัวตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้แบบอย่างและข้อคิดในการทำงาน
2. เพื่อปรับพฤติกรรมให้สมาชิกเป็นคนที่มีความตั้งใจในการทำงาน

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลงอย่าเกียจคร้านการทำงาน
2. ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง การตอบคำถามและการยกตัวอย่าง

1. ให้นักเรียนร้องเพลง อย่าเกียจคร้านการทำงานพร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ
2. ผู้วิจัยอธิบายและยกตัวอย่างพฤติกรรมการตั้งใจทำงาน
3. ร่วมกันสรุปถึงข้อคิดและประโยชน์ของการตั้งใจทำงาน
4. ให้นักเรียนออกมาอภิปราย 4-5 คน
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม	ชวนกันเข้าแถว
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การมีวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กับเด็กเพื่อเป็นนิสัยที่ถาวรตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เพลงในการปรับพฤติกรรมการไม่มีระเบียบวินัยในการเข้าแถว
2. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับ

ก่อนหลัง

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง การตอบคำถามและการยกตัวอย่าง

1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง
2. ผู้วิจัยอธิบายและยกตัวอย่างพฤติกรรมกรเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง
3. ร่วมกันสรุปถึงข้อคิดและประโยชน์ของการเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง
4. ให้นักเรียนออกมาอภิปราย 4-5 คน
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม	นิทานแสนสนุก
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที

สาระสำคัญ

การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี จะทำให้นักลได้รับการเชื่อถือและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขราบรื่น ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้ตัวละครในนิทานเป็นตัวแทนในการฝึกความมีวินัยในตนเองด้านการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานอย่างมีสาระและกล้าแสดงออก

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. เพลง หนึ่ง สอง สาม
2. ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง การตอบคำถามและการยกตัวอย่าง

1. ให้นักเรียนร้องเพลง “หนึ่ง สอง สาม” พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ
2. ให้อาสาสมัครออกมาพาเพื่อนทำท่าทางประกอบตามเพลง
3. ผู้วิจัยอธิบายและยกตัวอย่างพฤติกรรมการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี
4. ให้นักเรียนออกมาอภิปราย 4-5 คน
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม	เรียนอย่างสุขใจ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

การเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ครบไม่ต้องหยิบยืมคนอื่นและไม่เสียโอกาสในการทำงาน การเรียน ทำให้เรียนอย่างมีความสุข เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้เป็นนิสัยติดตัวตั้งแต่เด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกปรับพฤติกรรมการเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ครบ
2. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการมีอุปกรณ์การเรียนครบ

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง การตอบคำถามและการยกตัวอย่าง

1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการมีอุปกรณ์การเรียนครบ
2. ผู้วิจัยอธิบายและยกตัวอย่างพฤติกรรมการมีอุปกรณ์การเรียนครบ
3. ร่วมกันสรุปถึงข้อคิดและประโยชน์ของการมีอุปกรณ์การเรียนครบ
4. ให้นักเรียนออกมาอภิปราย 4-5 คน
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม

ครั้งที่ 11

ชื่อกิจกรรม	วินัยเป็นเลิศ
ประเภทของกิจกรรม	ปรับ / ละลายพฤติกรรม
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

ความมีวินัยในตนเองเป็นรากฐานสำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กไทย เพื่อจะได้เป็นนิสัยที่ดีติดตัวตลอดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกมีวินัยในทุกด้าน
2. เพื่อปลูกฝังความมีวินัยติดตัวไปตลอดจนเป็นนิสัย

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

ใบความรู้

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการอธิบาย การเล่าเรื่อง การตอบคำถามและการยกตัวอย่าง

1. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวินัยในตนเอง ทั้ง 3 ด้าน
2. ผู้วิจัยอธิบายและยกตัวอย่างพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง
3. ร่วมกันสรุปถึงข้อคิดและประโยชน์ของการมีวินัยในตนเอง
4. ให้นักเรียนออกมาอภิปราย 4-5 คน
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ครั้งที่ 12

ชื่อกิจกรรม	ปัจฉิมนิเทศ
ประเภทของกิจกรรม	พัฒนา
ระดับ / วัยของผู้รับบริการ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ระยะเวลา	ประมาณ 50 นาที
สาระสำคัญ	

พฤติกรรมการณ์ไม่มีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย และด้านการตรงต่อเวลา ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยใช้การเสริมแรงและตัวแบบทางสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและสรุปลักษณะพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองของนักเรียน
2. เพื่อประเมินผลการร่วมกิจกรรม

เครื่องมือ/สื่อกิจกรรม

1. แบบประเมิน
2. แบบทดสอบพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองหลังเรียน
3. แบบสังเกตพฤติกรรม

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากลุ่มสมาชิกถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ผ่านมา
2. สุ่มถามสมาชิก 4-5 คน ออกมาอภิปรายแสดงความรู้สึก
3. ให้ทำแบบทดสอบพฤติกรรมการณ์มีวินัยในตนเองหลังเรียน (Posttest)
4. ให้ทำแบบประเมินชุดกิจกรรมแนะแนว
5. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม

ประเมินผล

1. ตรวจสอบแบบประเมิน

ภาคผนวก จ
แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง
และแบบสังเกต

แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการทราบความรู้สึกรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียน โดยให้นักเรียนดูภาพเหล่านี้แล้วตอบคำถาม ถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับตัวเอง คำตอบที่นักเรียนตอบ ไม่มีข้อใดถูกหรือผิดอย่างแท้จริงและจะไม่มีผลเสียด้านนักเรียนและผลการเรียนของนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. แบบทดสอบมีทั้งหมด 30 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ
3. วิธีตอบ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงใน ได้ตัวอักษร ก ข หรือ ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนเลือกในกระดาษคำตอบ และห้ามนักเรียนขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆลงในแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

(0) นักเรียนคิดว่าควรเปลี่ยนแบบการกระทำของใคร

- ก. เกมตั้งใจเรียนหนังสือเวลาที่คุณครูสอน
- ข. เนยแอบกินขนมในขณะที่ครูสอน
- ค. เจขาดเรียนไปเที่ยว

กระดาษคำตอบ

เมื่อนักเรียนเลือกข้อ ก

☒	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------

ถ้านักเรียนต้องการจะเปลี่ยนจากข้อ ก เป็นข้อ ข ให้ทำดังนี้

☒	☒	☐
-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------

แบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเอง

ข้อ 1 การแต่งกายของใครถูกระเบียบของโรงเรียนมากที่สุด

ก

ข

ค

ก. มานะ เอาเสื้อออกนอกกางเกง

ข. ตะวัน ไม่คาดเข็มขัด

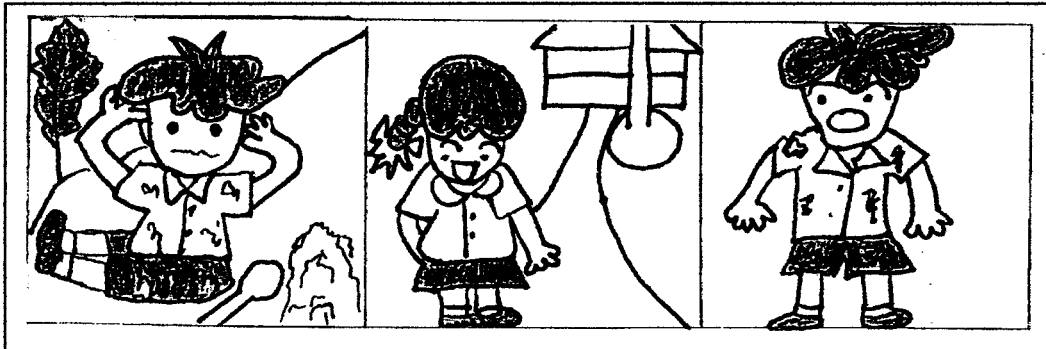
ค. แดง แต่งกายเรียบร้อย

ข้อ 2 นักเรียนคิดว่าควรเขียนแบบใคร

ก

ข

ค

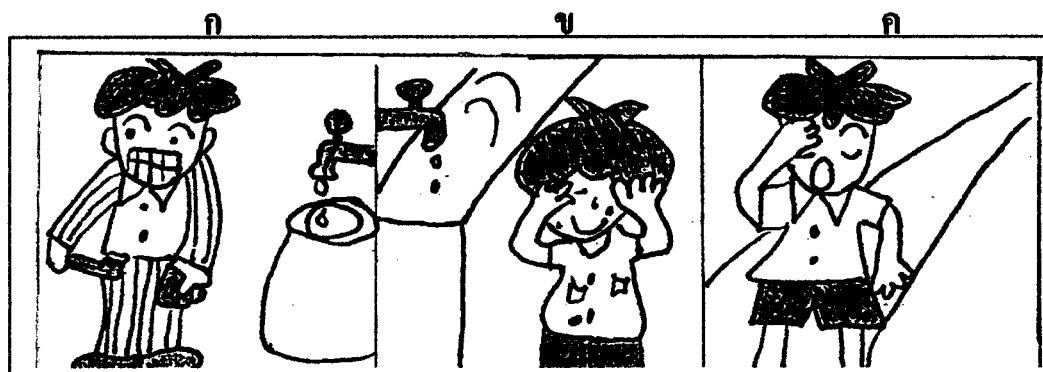

ก. ต่อม นั่งเล่นดินจนชุดนักเรียนสกปรก

ข. แก้ว สวมชุดนักเรียนที่สะอาดมาโรงเรียน

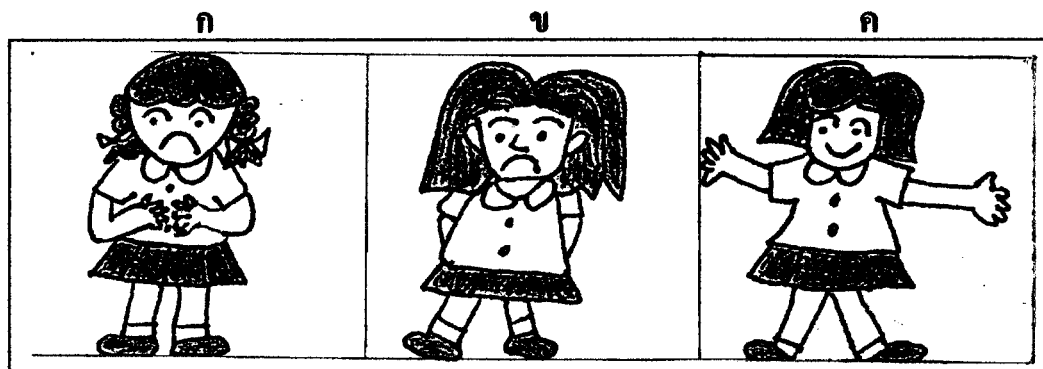
ค. สมชาย สวมชุดนักเรียนที่ยังไม่ได้ซัก

ข้อ 3 นักเรียนควรทำตามอย่างไร

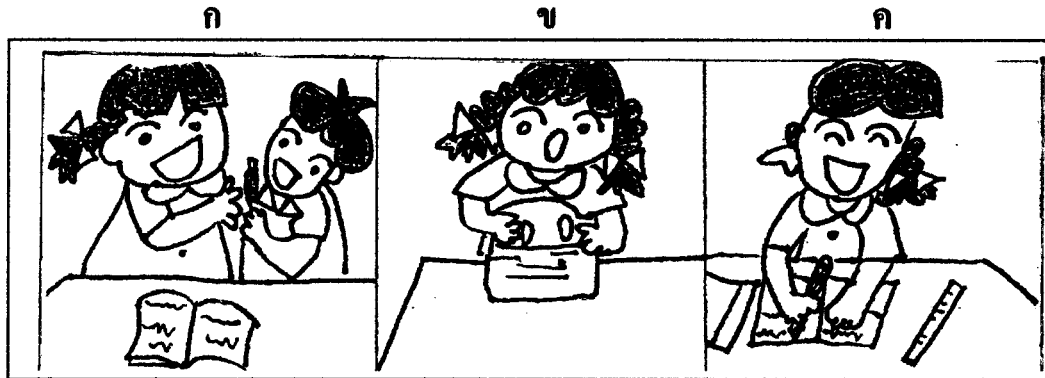
- ก. สมชาย อาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน ก่อนมาโรงเรียน
 ข. สมปอง ล้างหน้าก่อนมาโรงเรียน
 ค. สมโชค ไม่ล้างหน้า ไม่แปรงฟัน มาโรงเรียน

ข้อ 4 นักเรียนคิดว่าควรทำตามอย่างไร

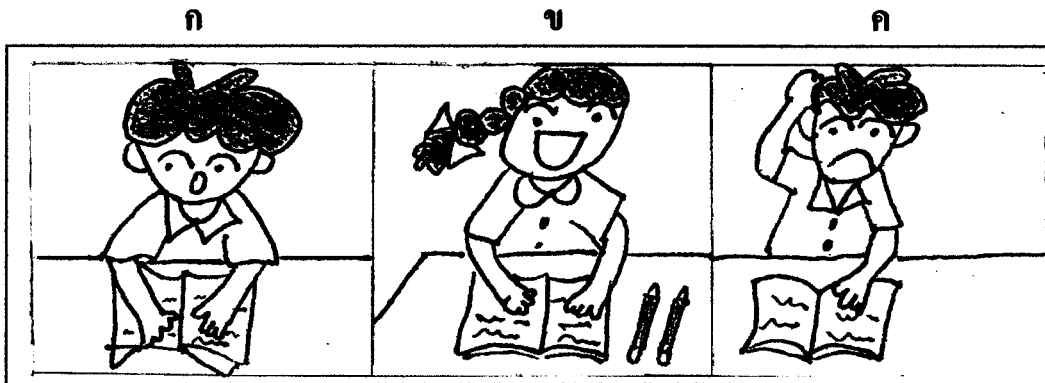
- ก. ชมพู่ ปล่อยให้เล็บยาวและดำ
 ข. แก้วตา ปล่อยผมยาวสกปรก
 ค. มาดี รักษาเล็บ ผมให้สั้นและสะอาดอยู่เสมอ

ข้อ 5 นักเรียนควรทำตามอย่างไร

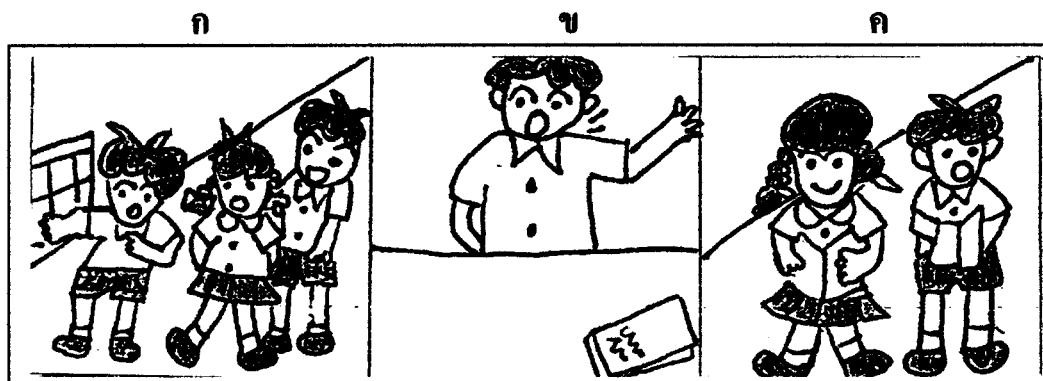
- ก. มะติ ชอบขีมนคินสอเพื่อนเป็นประจำ
- ข. จำปา ลืมขงลบและไม้บรรทคอยู่ที่บ้าน
- ค. จำปี มีคินสอไม้บรรทคและขงลบครบถ้วน

ข้อ 6 นักเรียนควรทำตามอย่างไร

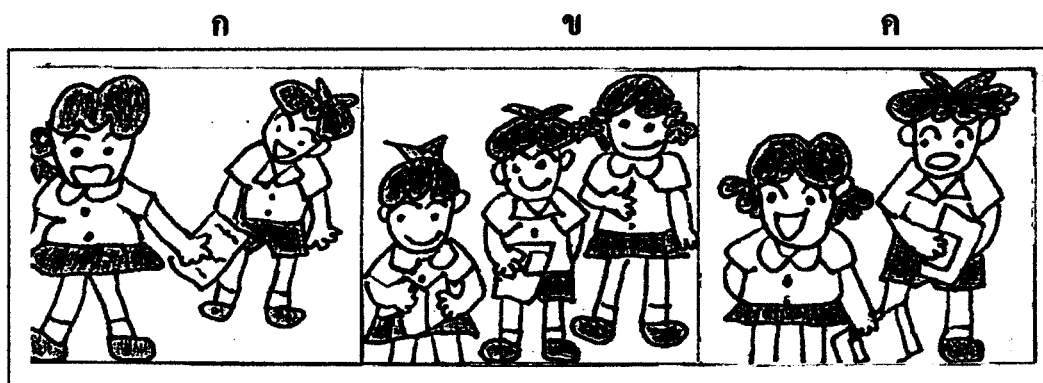
- ก. แก้ม มีคินสอแต่ไม่มีกบเหลาคินสอ
- ข. แก้ว เหลาคินสอเตรียมมาจากบ้าน
- ค. เกม ทำคินสอหายเป็นประจำ

ข้อ 7 นักเรียนควรทำตามอย่างไร

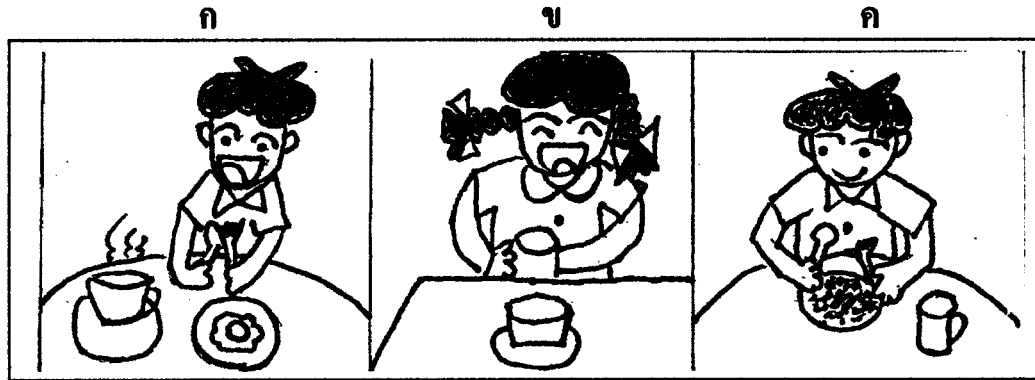
- ก. แมน ลัดคิวเพื่อนเพื่อเอานม
- ข. หนุ่ม ตะโกนให้เพื่อนเอาสมุดให้
- ค. เนย เข้าแถวส่งงานครูตามลำดับก่อนหลัง

ข้อ 8 นักเรียนควรทำตามอย่างไร

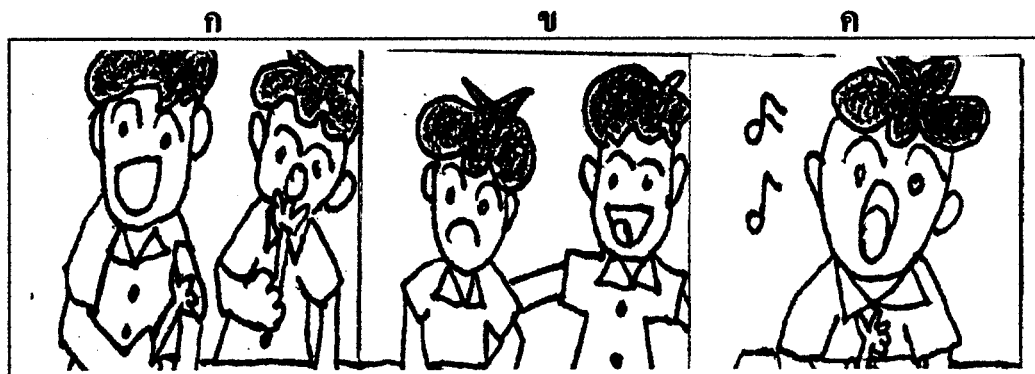
- ก. อ้อ ฝากเพื่อนส่งแบบฝึกหัด
- ข. อ้อม เข้าแถวส่งแบบฝึกหัด
- ค. อ้อม ลัดคิวเพื่อนส่งแบบฝึกหัด

ข้อ 9 ขณะรับประทานอาหารควรทำอย่างไร

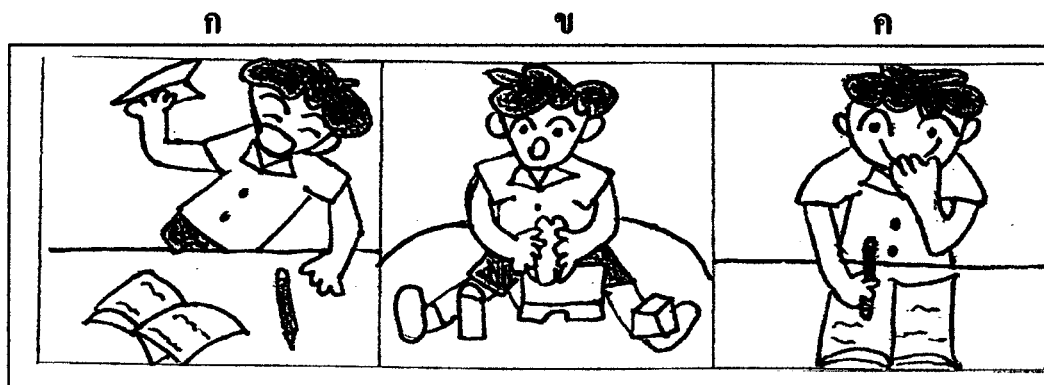
- ก. โย คอยเรื่องตกลงขณะรับประทานอาหาร
 ข. แดงโม หัวเราะขณะรับประทานอาหาร
 ค. โกโก้ รับประทานอาหารอย่างเรียบร้อย

ข้อ 10 นักเรียนควรทำตามอย่างไร

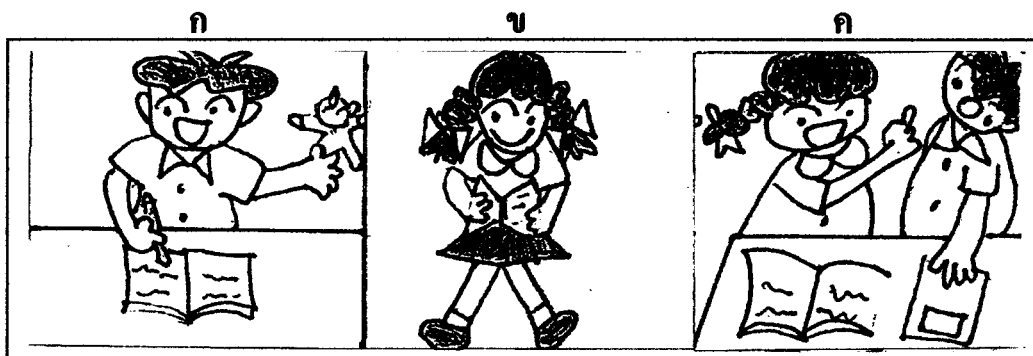
- ก. เดียว แบ่งปันอาหารที่ห่อมาจากบ้านให้เพื่อนชิม
 ข. คำ แก่ถึงเพื่อนขณะรับประทานอาหาร
 ค. แดง ร้องเพลงขณะรับประทานอาหาร

ข้อ 11 ข้อใดควรทำ

- ก. เจ เล่นไปทำงานไป
 ข. เจน เล่นอย่างเดียวไม่ยอมทำงาน
 ค. โจ้ ตั้งใจทำงานจนเสร็จ

ข้อ 12 ข้อใดควรทำ

- ก. สดใส ทำแบบฝึกหัดได้ 1 ข้อก็แอบเล่นตุ๊กตา
 ข. สดศรี ทำแบบฝึกหัดเสร็จทุกข้อแล้วเอามาส่ง
 ค. สดสวย ทำแบบฝึกหัดด้วยคุยกับเพื่อนด้วย

ข้อ 13 เมื่อครูให้งานทำนักเรียนควรทำอย่างไร

ก

ข

ค

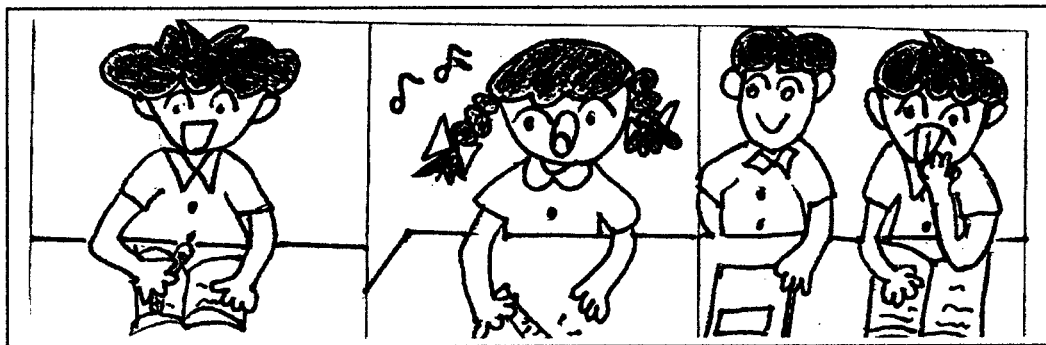
- ก. แต่ง ลูกจากโต๊ะเดินมาคุยกับเพื่อน
- ข. แตน หันมาคุยกับเพื่อนที่นั่งข้างหลัง
- ค. แต้ม ตั้งใจทำงานตามที่ครูมอบหมาย

ข้อ 14 ข้อใดควรทำ

ก

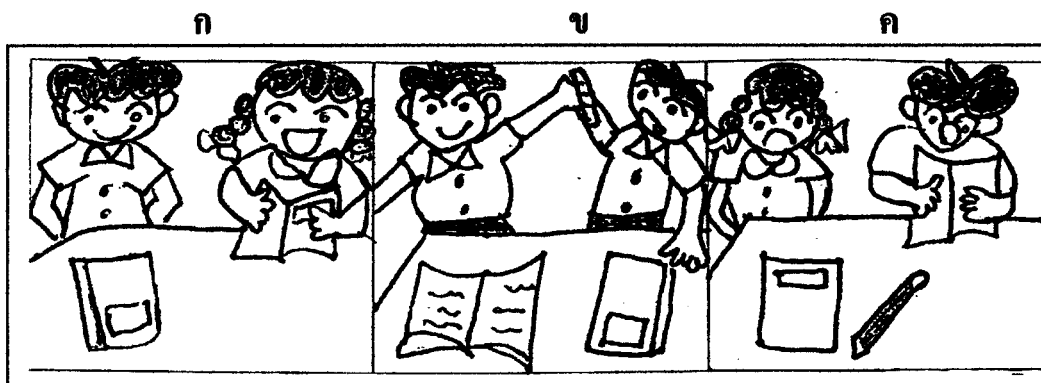
ข

ค

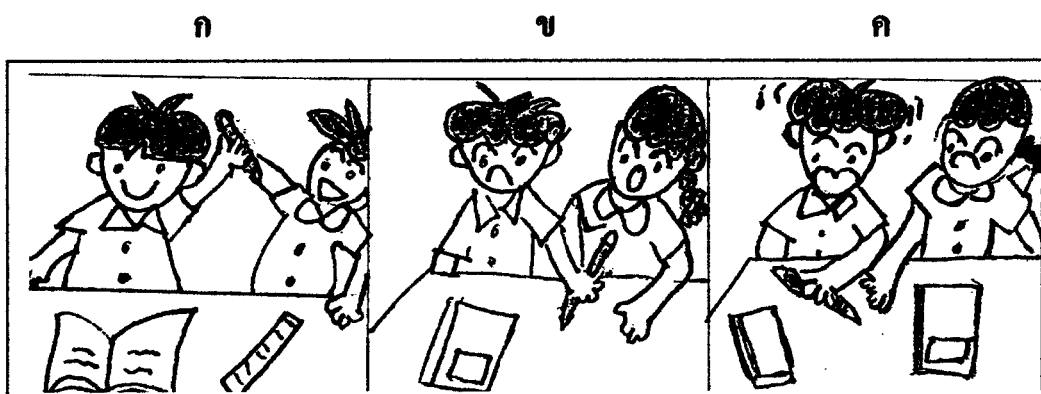
- ก. ปอ ทำงานอย่างตั้งใจ
- ข. แป้ง เอาไม้บรรทัดมาเคาะเป็นเสียงดนตรี
- ค. ปอน ทำงานไปหลอกเพื่อนไป

ข้อ 15 ข้อใดไม่ควรทำ

- ก. ช่วยอ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง
- ข. ให้เพื่อนยืมไม้บรรทัด
- ค. แกล้งอ่านผิดๆ ให้เพื่อนฟัง

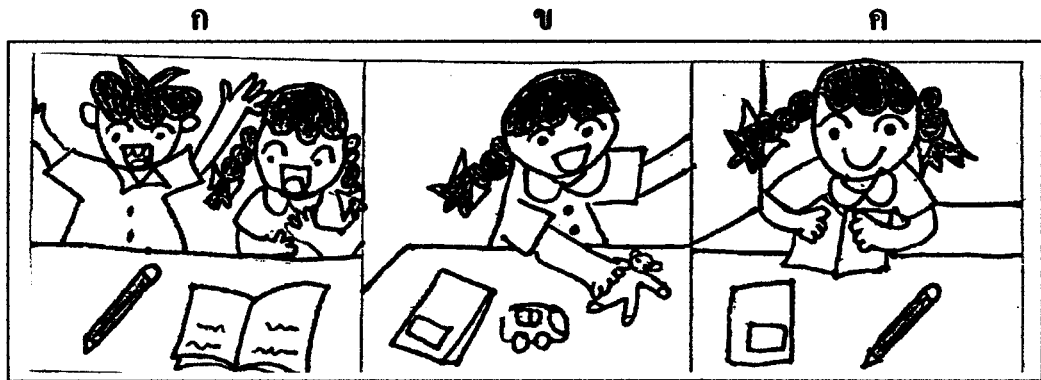
ข้อ 16 ถ้าเพื่อนยืมดินสอเราควรทำอย่างไร

- ก. ให้เพื่อนยืมดินสอด้วยความเต็มใจ
- ข. ให้เพื่อนยืมดินสอแบบไม่พอใจ
- ค. ไม่ยอมให้เพื่อนยืมดินสอ

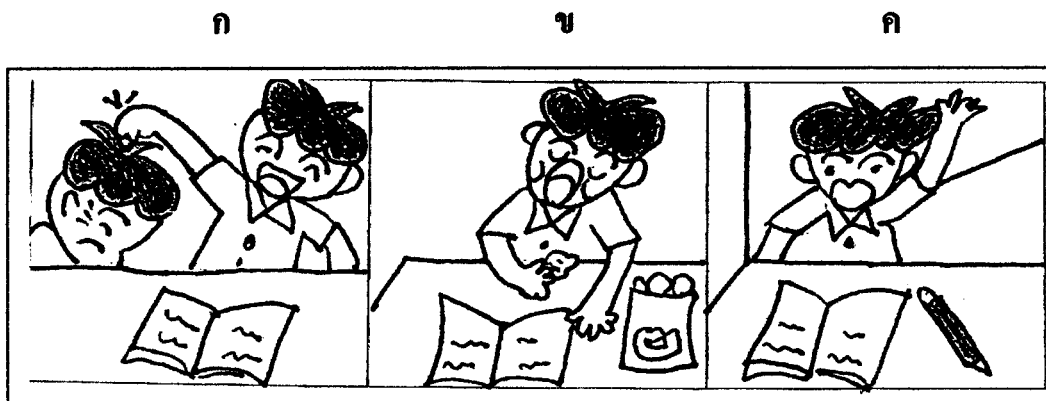

ข้อ 17 ข้อใดควรทำ

- ก. คอยกันขณะที่ครูสอน
 ข. แอบเล่นของเล่นขณะที่ครูสอน
 ค. ตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอน

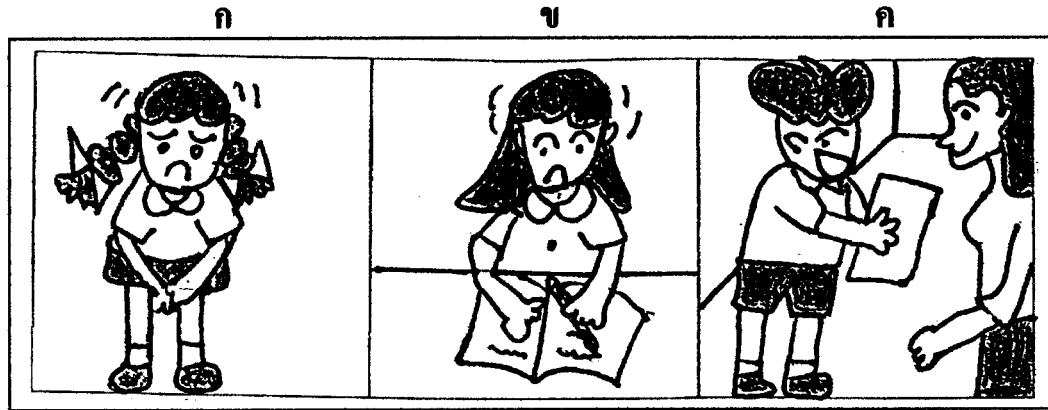
ข้อ 18 ข้อใดควรทำ

- ก. แอบเขกหัวเพื่อนขณะที่ครูสอน
 ข. เอาขนมชิ้นมากินขณะที่ครูสอน
 ค. ยกมือถามคุณครูในข้อที่ไม่เข้าใจ

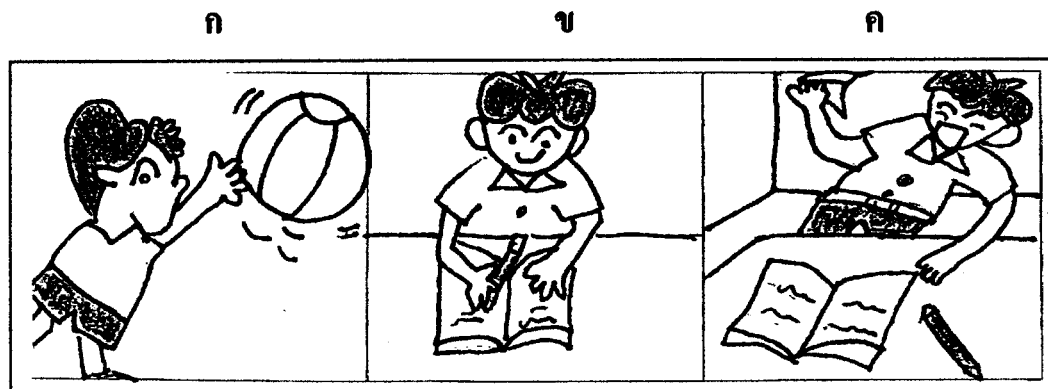

ข้อ 21 ข้อใดควรทำ

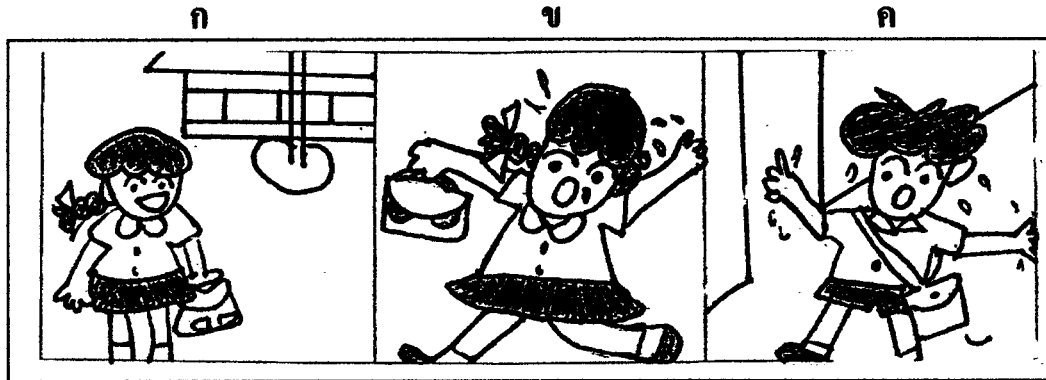
- ก. แยม ลืมเอาการบ้านมาส่ง
ข. ตาด ทำการบ้านไม่เสร็จ
ค. ต้อม ส่งการบ้านทันเวลาทุกครั้ง

ข้อ 22 เวลาคร่อมอบหมายงานในห้องเรียนเราควรทำอย่างไร

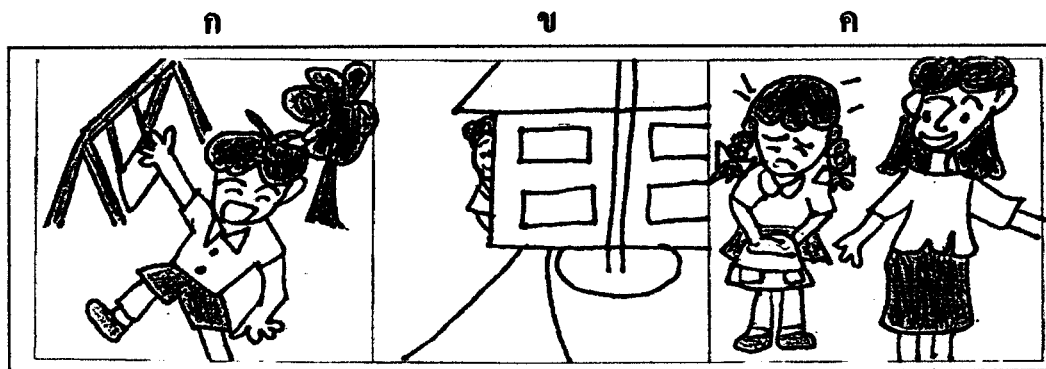
- ก. เล่นก่อนค่อยทำ
ข. ทำเสร็จก่อนค่อยเล่น
ค. ทำไปด้วยเล่นไปด้วย

ข้อ 23 นักเรียนควรเอาตัวอย่างใคร

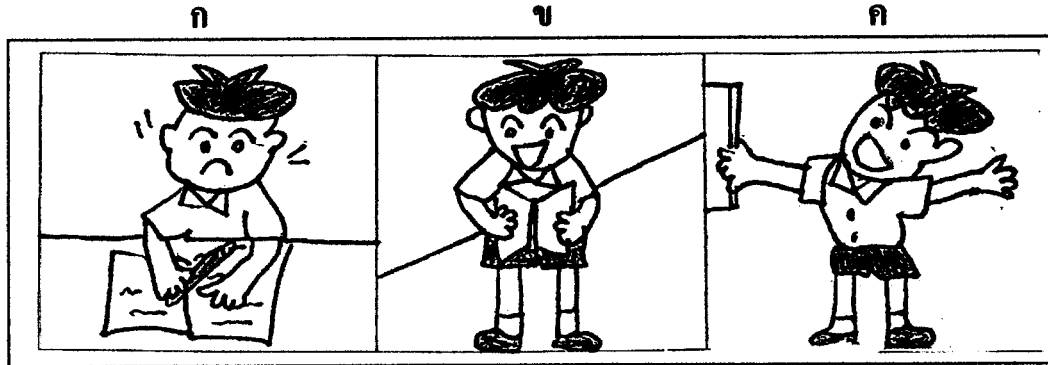
- ก. ยู่ย มาทันเวลาทุกวัน
- ข. ยา มาสายเป็นประจำ
- ค. แยม มาทันแต่ไม่เข้าเรียน

ข้อ 24 ถ้ามาเรียนไม่ทันควรทำอย่างไร

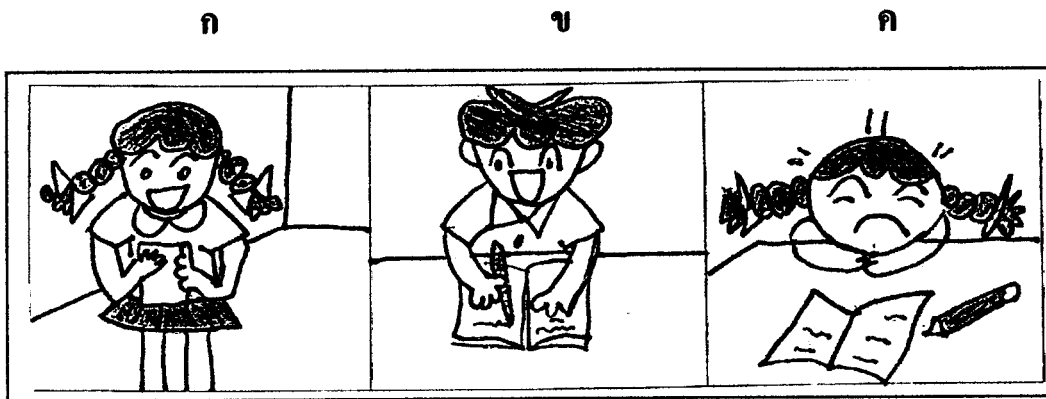
- ก. ไปเล่นที่สนามเด็กเล่น
- ข. แอบอยู่หลังอาคารเรียน
- ค. เข้าห้องเรียนบอกครูถึงเหตุผลที่มาสาย

ข้อ 25 ใครเป็นคนตรงต่อเวลาในการทำงานมากที่สุด

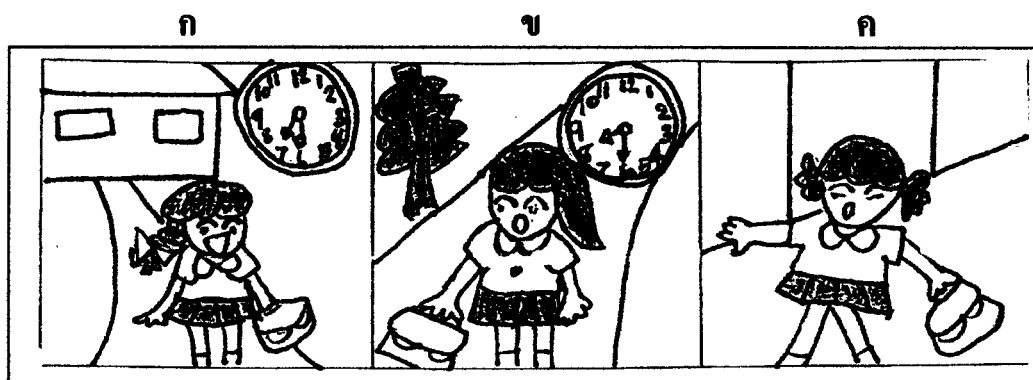
- ก. เจ ส่งงานช้าเสมอ
- ข. พี ส่งงานตามเวลาที่กำหนดทุกครั้ง
- ค. โอ ทำงานไม่เสร็จแต่ก็นำมาส่ง

ข้อ 26 เราไม่ควรเลียนแบบใคร

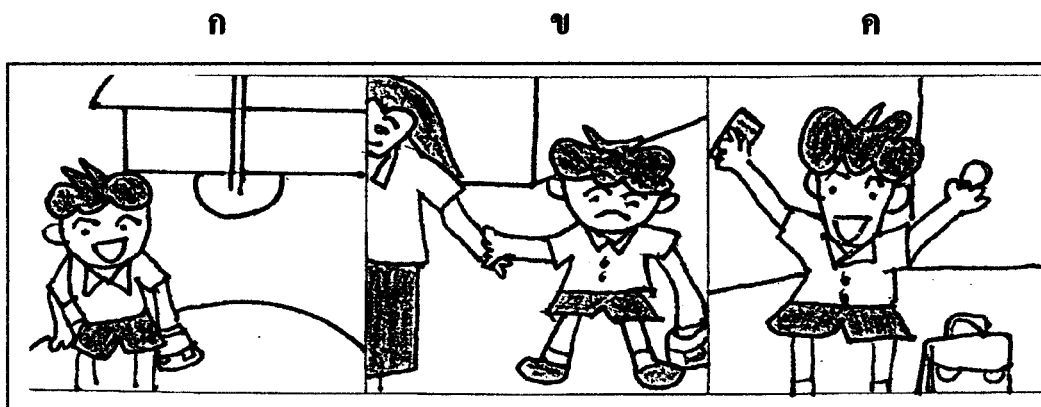
- ก. อ้อม ส่งงานแล้วค่อยเล่น
- ข. อาม ตั้งใจทำงานเสมอ
- ค. อ้อย ไม่ส่งงานอ้างว่าป่วย

ข้อ 27 ใครเป็นคนตรงต่อเวลาในการมาโรงเรียน

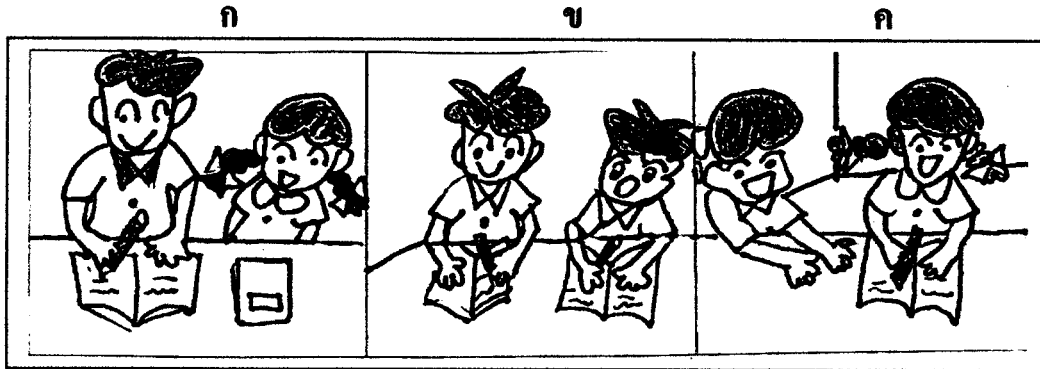
- ก. น้อย มาโรงเรียน เวลา 07.30 น. ทุกวัน
- ข. แนน มาโรงเรียนเวลา 08.30 น. ทุกวัน
- ค. นุ่น มักจะมาโรงเรียนตอนเข้าห้องเรียนแล้ว

ข้อ 28 เราควรเรียนแบบใคร

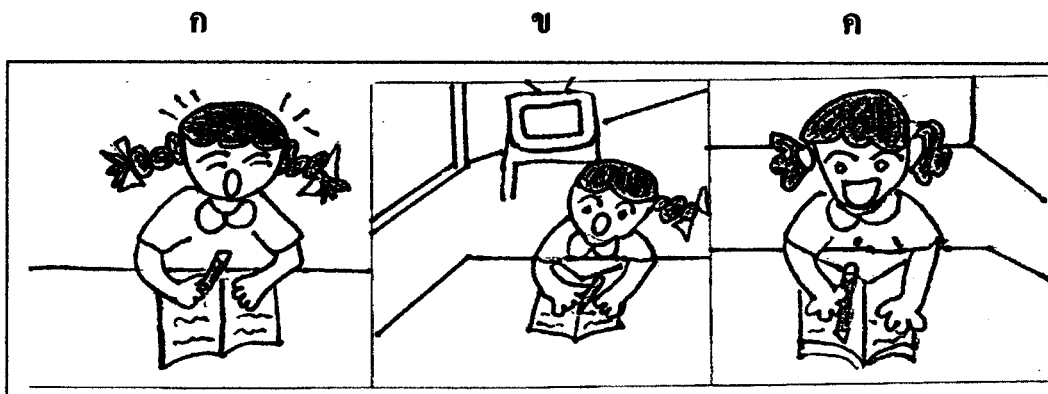
- ก. เก่ง มาโรงเรียนเองแต่เช้า
- ข. ก้อย ให้ผู้ปกครองมาส่งหลังเข้าห้องเรียนแล้ว
- ค. ก้าน ไม่มาโรงเรียนถ้าไม่ได้เงินเยอะๆ

ข้อ 29 เราควรเลียนแบบใคร

- ก. จอย ให้พี่ทำการบ้านให้
 ข. จัง ลอกการบ้านเพื่อน
 ค. แจ่ม ให้แม่ช่วยสอนการบ้าน

ข้อ 30 เราไม่ควรเลียนแบบใคร

- ก. ปู่ เอาการบ้านมาทำที่โรงเรียนแต่เช้า
 ข. ปุ้ย ทำการบ้านก่อนค้อยดูทีวี
 ค. ปลา ทำการบ้านเสร็จแล้วค้อยไปเล่น

ภาคผนวก ฉ

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมกรณีวินัยในตนเอง

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

ชื่อนักเรียน.....

ชื่อนักแนะแนวผู้บันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกต.....

คำชี้แจง 1. ให้นักแนะแนวบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของ
นักเรียนแต่ละด้านตามความเป็นจริงที่สังเกตได้

2. ความคิดเห็นในการประเมินพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ซึ่งกำหนดไว้
5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน 5 4 3 2 1 มีดังนี้

- 5 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นเสมอ
- 4 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นแต่ไม่บ่อยนัก
- 2 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นบางครั้ง
- 1 นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมเช่นนั้นเลย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความถี่เห็นตามพฤติกรรมที่สังเกตได้ของนักเรียนแต่ละคนตามด้านที่กำหนดให้ดังนี้

ชื่อ.....กลุ่ม.....

ข้อ	ประเด็นในการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
	ด้านที่ 1 ด้านความรับผิดชอบตนเอง					
1	การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน					
2	การรักษาความสะอาดของร่างกาย					
3	มีอุปกรณ์ในการเรียนครบ					
4	เข้าแถวรับส่งเอกสารตามลำดับก่อนหลัง					
5	ไม่คุยและหยอกล้อกันในขณะรับประทานอาหารกลางวัน					
	รวม					
	ด้านที่ 2 ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
1	ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จทุกครั้ง					
2	ทำงานด้วยความตั้งใจ					
3	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในการทำงาน					
4	ตั้งใจเรียนหนังสือ ไม่คุยกันขณะที่ครูสอน					
5	มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
	รวม					
	ด้านที่ 3 การตรงต่อเวลา					
1	ส่งงานทันตามกำหนดเวลาทุกครั้ง					
2	เข้าห้องเรียนทันเวลา					
3	มาโรงเรียนทันเวลา					
4	เข้าแถวทันเวลา					
5	ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด					
	รวม					

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยผลการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่ม
ทดลองที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมหลังการทดลอง

เลขที่	พฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน			รวมเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
	ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3		
1	21	23	22	22.00	มาก
2	24	21	22	22.33	มาก
3	20	19	21	20.00	มาก
4	19	21	24	21.33	มาก
5	21	23	21	21.67	มาก
6	21	20	15	18.67	ปานกลาง
7	24	22	22	22.67	มาก
8	21	21	23	21.67	มาก
9	24	23	21	22.67	มาก
10	23	24	23	23.33	มาก
11	24	23	24	23.00	มาก
12	21	24	24	23.00	มาก
13	22	23	24	23.00	มาก
14	21	24	20	21.67	มาก
15	24	20	21	21.67	มาก
รวม	22.00	21.93	21.80	21.91	มาก

จากตารางการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน ของนักเรียนกลุ่ม
ทดลองหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก 14 คน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 คน ผลรวมเฉลี่ยที่
ได้อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลังการทดลองนักเรียนมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3
ด้าน เพิ่มขึ้น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววรรณรา พงษ์สิน
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤษภาคม 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	คบ. (การประถมศึกษา) วิทยาลัยครูสุรินทร์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบักคอง อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการ